VNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

202

+ Suma Therses
202

Señor
muy magnifico &c

2-13-5-10

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

I
00202

Summa

Suma vtiliſſima errorū ⁊ he-
reſum ꝑ chriſtū ⁊ ei⁹ vicarios
⁊ per inq̄ſitores heretice pra-
uitatis in diuerſis mūdi par-
tibus dāpnatarum.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

¶ Incipit quodá opuſculuꝫ ex directorio fidei ſumptũ ſiue extractum.

¶ Incipit prologus.

SAcroſanctá dei eccleſiá xp̃i p̃cioſo ſan-
guine redẽptam cuius ſtabiliſſimũ fun
damentũ (teſte apoſtolo) ipſe xp̃s ieſus
eſt. q̄ꜫ plures multipliciter ſuis ꝑuerſis
dogmatibus ab infantia ſua expugna
uerunt atqꝫ multiplicibus erroꝛibꝰ ad ſolũ vſqꝫ ſub
uertere niſi ſunt: ſed nõ potuerũt. Ná cũ ipſe xp̃s dei
filius qui ⁊ ipſe eá fundauit altiſſimus p̃ma veritas
ſit (ipſe de ſe ipſo dicẽte ego ſũ via ⁊ veritas) q̃ vti il
le popli iudeoꝝ dux zorobabel atteſtatur ſuꝑ oia vin
cit: ⁊ ſi ſepe ſit pħoꝝ: iudeoꝝ: tartharorũ: ſarracenoꝝ:
ſeudo xp̃ianoꝛũ: bigardoꝛũ: biguinoꝝ: ſeu friſceloꝝ: ⁊
alioꝝ peſſimoꝝ hereticoꝛũ ſpurciſcijs expugnata nõ
tñ cõtra eá valuerũt neqꝫ valebũt qꝛ ip̃e dñs iuſtꝰ ie
ſus cõcidit ⁊ cõcidet ꝑ ſe ⁊ ꝑ ſuos vicarios ſanctoſqꝫ
ſue eccl̃ie doctores ⁊ p̃dicatores ceruices ſuaꝝ impie-
tatũ. Hoꝛũ náqꝫ peſtiferi erroꝛes eoꝛũqꝫ ſectatoꝛes
a xp̃i fidelibus eẽ vitádos nos dñs hoꝛtat̃ dicẽs. attẽ
dite a falſis prophetis q̃ veniũt ad vos in veſtimẽtis
ouiũ intrinſecus aũt ſunt lupi rapaces: ⁊ a fructibus
eoꝛũ cugnoſcetis eos. Ut ergo venenoſi fructus eoꝛũ
cognoſcant̃ ⁊ ipſi vna cũ arboꝛibus a catholicá ve-
ramqꝫ xp̃i fidẽ ſectátibus caueant̃ ⁊ procul a finibus
eoꝛũ expellant̃ ne ſua peſtifera contagione moꝛtẽ in-
ferát ſempiterná in p̄ñti opuſculo ponũtur hereſes ſi
ue erroꝛes a xp̃o dño ⁊ ſuis apoſtolis ſacriſqꝫ concili
js ⁊ a ſede apoſtolica condenatos. Sed primo dicet̃
vnde nomẽ hereſis ſit ſumptũ: ⁊ q̃d hereſis ſit ⁊ quo-
modo conueniant ⁊ differát erroꝛ ⁊ hereſis.

¶ Queſtio p̃ma vñ ſit dicta hereſis

PRima q̃ſtio eſt: vñ ſit dicta hereſis. ſeu hoc
nomẽ hereſis vnde tractũ eſt? Ad hec r̃ñde
mus ſ̃m mentẽ yſidoꝛi ⁊ alioꝝ vocabuloꝛũ
expoſitoꝛũ. ꝙ hoc nomen hereſis ethimolo
gizat̃ ſeu exponit̃ tripliciter ⁊ ſ̃m hoc here-
ſis icludit tria. Primo hereſis dꝛ ab eligo. is. vñ ſ̃m yſido
rũ ⁊ papiá hereſis dꝛ. q. eleſis. ⁊ ſic hereſis dꝛ ab eligẽdo.
ſic ſecta a ſectádo. Et inde dicitur hereticus. q. electiuꝰ ab
eligẽdo ſic dictus. Ná hereticꝰ ꝓpoſitis ſibi falſa ⁊ vera
ſentẽcijs: eligit falſaꝫ ⁊ ꝑuerſaꝫ tanq̄ꜫ verá: vera ⁊ catho
lica refutata. Ut hẽtur. xxiiij. q. ij. hereſiſ. ⁊ ex hoc patet ꝙ
hereſis iportat electionem. ¶. ij. hereſis dꝛ ab adherẽdo.
ſicut fides a fatendo. Et dꝛ hereticus. q. adheſiuus ab ad
herẽdo ſic dictus. Ná hereticus falſe ⁊ ꝑuerſe doctrie tan
q̄ꜫ vere adheret firmiter ⁊ pertinaciter. alias niſi talis ad-
heſio ꝑtinax eẽt: hereticus nõ foꝛet. Ut patet. extra de ſu.
trini. ⁊ fi. ca. Et ex hoc patet ꝙ hereſis iportat adheſionẽ.
¶. iij. hereſis dꝛ ab herciſcoꝛ herciſceris / ſcd̃m yſidoꝝ. q̃d
idẽ eſt ꝙ diuido diuidis. Et ſic dꝛ hereſis ab herciſcẽdo. i.
diuidẽdo. ſicut dicitur ꝑ oppoſitũ vnio ab vniẽdo. ⁊ con
iunctio a cõiungẽdo. Et inde dꝛ hereticus. q. diuiſiuus ſic
dictus. ſicut dꝛ heremita. q. diuiſus a cõmuni vita. Nam
hereticus poſtq̄ꜫ falſá doctriná ſibi eligit tanq̄ꜫ verá eiqꝫ
ꝑtinaciter adheſit: ab alijs verá doctriná ⁊ ſaná tenẽtibꝰ
q̃bus añ erat vnitus ſe mẽte elõgat ⁊ diuidit. ⁊ excomũi-
catiõis mucrone ab eis ꝑ eccleſiá merito ⁊ nũero diuidit̃:
⁊ poteſtati ſeculari traditur a cõſoꝛtio hominum totaliter
diuidendus. Ut patet. extra de hereticis. li. v. c. excõmuni
camꝰ. j. ⁊. ij. Et ex hoc patet ꝙ hereſis dicat diuiſionẽ. ⁊ ꝑ
cõſequẽs ex predictis oĩbus liquet ꝙ hereſis nomen ipoꝛ
tat tria. ſ. adheſionem. electionem. ⁊ diuiſionem.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

¶ Secūda queſtio. quid ē hereſis.

SEcūda q̄ſtio eſt. quid eſt hereſis. ſiue ꝓpo
ſitio uel articl'us quādo hereticalis dicēd⁹ ꝛ
habēdus eſt? Ad hāc reſpōdemus ſ̄m m ē
te ſcti thome j. p̄. q. xxiij. arti. iiij. ꝛ. ſ̄a. ij. q.
xj. arti. ij. iij. ꝙ ꝓpoſitio aliq̄ ſeu articulus
h̄ n̄dus eſt hereticalis ex vna triū cauſarū ꝛ ration ū. vide
licet vel q꞉ eſt cōtra aliq̄d fidei articulū. vt pote ꝙ deus
in pſonis nō eſt trinus. ſeu ꝙ dei filius nō fuit incarnat⁹
ꝛ ſimilia q̄ ſunt cōtra articulos fidei directe. q̄ ſunt p̄ma
credibilia ꝛ nr̄e fidei catholice prima p̄ncipia. ac nr̄e cre-
dentie rudimēta. ¶ Vel quia eſt cōtra eccleſie generalē
determinationē. vt tn̄ de fide facta. vt pote ꝙ ſp̄us ſct̄us
procedit a p̄re ꝛ filio tāquā a duobus p̄ncipijs qđ eſt cō
tra determinationē factā ut de fide. extra de ſu. tri. ꝛ fi. ca.
c. vnico. li. vj. ¶ Itē ꝙ vſura nō eſt peccatū. ꝙ eſt cōtra
determinationē factā vt de fide. extra de vſur. li. vj. ca. ex
graui. q̄ determinatiōes eccleſie: ut de fide facte ſunt cre-
dende firmiter ꝛ tenēde. ¶ Vel quia eſt cōtra ſcripturā ſa
crā per eccleſiā aprobatā. hoc eſt cōtra bibliā. ut pote ꝙ
deus celū ꝛ terrā nō creauit. ꝙ eſt cōtra id ꝙ h̄etur. gen̄. j.
vel ꝙ xp̄s diſcipulos ad docēdū gētes nō miſit. quod ha
betur. mat. vltimo qui quidē libri ſunt ab eccl'ia aproba-
ti ꝛ p cōſequēs cōtēta i eis ſunt credēda forevera. ¶ Que
cūq; ergo apparēt eſſe clare. vel cōtra aliquē fidei articu
lū in ſimbolo fidei cōtentū. ¶ Vel cōtra eccl'ie determia-
tionē ut de fide factā. ¶ Vel cōtra ſacrā ſcripturā hoc eſt
cōtra biblie textū p eccl'iā aprobatū. illa ſunt hereticalia
manifeſte. Nā p̄dicta tria ſcʒ: fidei articuli: determinatio
nes gn̄alis p eccleſiā facte ut de fide ꝛ ſacra ſcriptura. hoc
eſt in biblia cōtenta. ſunt fide inconcuſſa tenenda. ꝛ cōſe-
quenter eorū oppoſita ſunt de ſe hereticalia.

Utrū hereſis ꝛ error i iure ſint idē.

TErcia q̄ſtio eſt hereſis ꝛ error in iure ſi ſunt
idē? Ad hāc rn̄dem⁹: ꝙ licet error ſit i plus
quā hereſis. ꝛ hereſis in minus: q꞉ oīs here
ſis eſt error. ꝛ nō oīs error eſt hereſis. ſicut
oīs hereticus eſt errās: ꝛ non oīs errās eſt
hereticus. tamē error ad ea q̄ ſunt fidei cōtractus ꝛ deter
minatus. ut pote error in fide. ſic error ꝛ hereſis ſumūtur
pro eodē in iure. vt patet extra de. ſu. trini. ꝛ fi. ca. li. vj. c.
fideli. ꝛ. e. ti. in cle. c. fidei. vbi errores ſumit pro hereſibus
ꝛ extra de hereti. in cle. c. ad nr̄m. vbi iprobat octo erro-
res q̄ hereſes clare ſunt. ꝛ extrauagā. dn̄i ioā. xxij. gl'ioſaʒ
vbi. iiij. reprobat errores qui ſunt graues hereſes manife
ſte: ꝛ preſertī hoc patet. extra de hereticis. c. ad abolendā.
pa. pn̄ti vbi dicitur ſic. pn̄ti nihilomin⁹ ordinatiōe ſanci-
mus ut quicūq; fuerit manifeſte in hereſim deprehēſi. ſi
clericus eſt: uel cuiuſcūq; religiōis obūbrane fuſcatus to
cius eccl'iaſtici ordinis p̄rogātia nudetur. ꝛ ſic omni offi-
cio ꝛ bn̄ficio ſpoliat⁹ eccleſiaſtico. ſecularis relinq̄tur ar-
bitrio poteſtatis. aīaduerſione debita puniendus niſi cō
tinuo poſt deprehēſionē erroris. ad fidei catholice vni-
tatē ſpōte recureret. et errorē ad arbitriū ep̄i regiōis pu
blice ꝯſenſerit abiurare ꝛ ſatiſſationē exhibere. Laycus
autē niſi pro ut dictū eſt abiurata hereſi ꝛ ſatiſſatione ex-
hibita. ad fidē cōfeſtī cōſurrexerit ortodoxā. ſecularis iu
dicis arbitrio relinq̄tur. debitā recepturus pro q̄litate fa
cinoris vltionē. Et ita illos quoq; q̄ poſt abiurationē er
roris. vel poſtq̄; ut dixim⁹ proprij antiſtitis examinatio
ne ſe pregauerint. deprehēſi fuerit in abiuratā hereſim re
incidiſſe. ſeculari iuditio ſine vlla penitus audiētia duci-
mus relinquendos. ¶ Ex his verbis patet ꝙ id primit⁹
vocatur hereſis. poſt error. ꝛ ecōuerſio.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

¶ Queſtio de erroribus philoſo-phoꝝ antiquorum.

Q Uarta q̃ſtio eſt de erroribꝰ. ſiue hereſibus
phoꝝ antiquoꝝ. qui ſunt? Ad hãc rñde-
mus ꝙ antiq̃ phi. ut platonici. ſtoici. picta-
gorici epicurij in generali. ⁊ ariſtotiles. aue
roys. auicena. algazellus. alendus. ⁊ raby-
moyſes in ſpẽali. multos errores ⁊ hereſes contra fidem
ſanctam nr̃am poſuerũt. ꝙ patet ꝓſequendo de eis.

¶ Errores ⁊ hereſes platonicoꝝ.

¶ Errores ⁊ hereſes platonicoꝝ ſunt q̃ ſequũt. Iſti po
ſuerũt ꝙ deus ẽ creator aïarũ. ſꝫ ãgeli ſũt creatores corpo
ris. ¶ Itẽ ꝙ aïe defunctoꝝ ꝑꝰ multoꝝ ãnoꝝ curricula
circulariter in diuerſa corpora reuertunt. ¶ Itẽ ꝙ aïa
cuiuſlibet hoïs tã diu eſt in corpore. quãdiu mãſura eſt in
corpore ex decreto nature.

Errores ſtoycoꝝ.

¶ Errores ⁊ hereſes ſtoycoꝝ. q̃ poſuerũt ꝙ omne pecca
tuꝫ ẽ vni forme ⁊ eq̃le. vñ ſic nocẽs ẽ ille qui palleas fura
tus fuit ſic̃ qui aurũ ⁊ argẽtũ. ⁊ nõ plus nec minus q̃ nõ
res ſꝫ animꝰ crimẽ facit. ¶ Itẽ ꝙ aïa ſimł cũ corꝑe perit.
¶ Itẽ ꝙ cõtinentiã negãt ẽẽ virtutẽ. aſſerẽtes ꝙ caſtitas
non eſt v̾tus. ¶ Itẽ ꝙ hoïes nõ ſunt eterni quo ad aïam
⁊ tñ aſſerũt ꝙ gl̃ia eterna ẽ ab hoïbꝰ affectãda ¶ Itẽ po
ſuerũt eoꝝ aliq̃: ut meliſus. cicero. atq; varro. mẽtẽ ẽẽ deũ

¶ Errores pitagorycorum.

¶ Hereſes et errores pitagorycorum. ¶ Iſti poſuerunt
animã eſſe deum cõmorantem in omnibus lucidum.

¶ Errores peripateticorum.

¶ Hereſes ⁊ errores ꝑipateticoꝝ. qui poſuerũt nõ totã
aïam eſſe eternã. ſed vnã particulã eſſe eternã ⁊ maiorẽ.
aliã t̾pałẽ ⁊ minorẽ.

Errores epicuricoꝝ.

¶ Hereſes ⁊ errores epicuricoꝝ. Iſti poſuerũt ꝙ mun-
dus nõ regitur vlla diuina ꝓuidẽcia. ¶ Itẽ ꝙ res q̃libꝫ
ex atomis minutiſſimis cõſtituit corpus. et qñ atomi di-
uidũtur res corrũpit. ⁊ quõ vniũt generat. ¶ Itẽ ꝙ vo
luptatẽ corporũ aſſerũt ſũmũ bonũ ẽẽ. ¶ Itẽ deũ nihil
aſſerũt ager̃. ¶ Itẽ ꝙ aïa nihil aliud ẽ quã corpꝰ. ⁊ mor
tuo corpore. anima moritur cõſequenter.

¶ Errores ariſtotilis.

¶ Iſte poſuit motũ nõ incepiſſe: neq; tẽpus. ſed ꝙ fue-
runt oïa ab eterno. ¶ Itẽ ꝙ quodã mobile fuit ab eter-
no. cũ motus ⁊ tẽpus fuerint ab eterno: ⁊ nõ poſſent eſſe
ſine mobili. hec patẽt ex. viij. phiſicoꝝ. ¶ Itẽ ꝙ mũdus
non incepit ſed ꝙ fuit ab eterno. ⁊ erit in eternũ. ¶ Item
ꝙ celũ nõ fuit genitũ neq; factũ. ſed ingenitũ ⁊ eternuꝫ.
hoc patet ex p̃mo celi ⁊ mũdi. ¶ Itẽ ꝙ generatio ⁊ cor-
ruptio nõ inceperũt eſſe. neq; deſinẽt eſſe. hoc patet ex p̃-
mo de generatiõe. ¶ Itẽ ꝙ ſol ab eterno plãtas ⁊ aïalia
generauit. ⁊ in eternũ etiã generabit. ¶ Itẽ ꝙ deus aliũ
mundũ nõ poſſꝫ facer̃. q̃ q̃cq̃d fit ex p̃iacẽte materia fit.
iſte aũt mũdus cõſtat ex tota ſua materia. ¶ Itẽ ꝙ nihil
noui põt a deo imediate ꝓceder̃. q̃ nihil põt fieri ſine diſ
poſitiõe p̃uia ⁊ motu p̃cedẽte. deꝰ ãt imobilis ꝑſeuerat.
¶ Itẽ ꝙ renouatio mortuoꝝ eſt ĩpoſſibił. q̃ mortuũ nõ
põt redire viuũ niſi ꝑ multa media. ⁊ ſi redit. nõ redit idẽ
nũero. hec patẽt. viij. metha. ⁊ p̃mo de aïa. ¶ Itẽ ꝙ vbi
eſt modo mare aliquãdo fuit ſicũ ⁊ ecõuerſo ꝓpter mo-
tus ⁊ t̾poris eternitatẽ. hoc patet ex p̃mo methoꝝ ¶ Itẽ.
ꝙ nõ fuit dare p̃mũ hoïem. neq; p̃mã pluuiã vbi prius
¶ Itẽ ꝙ tot ſũt angeli ⁊ nõ plures quot ſũt orbes. quos
dicit ẽẽ. v. vł. iiij. ⁊ tñ de angeł dixit daniel. ꝙ milia miliũ
miſtrabãt ei. ⁊ decies cẽtena milia aſſiſtebãt ei. ¶ Itẽ ꝙ
celũ ẽ aïatũ aïa itellectiua.

Errores auerroyꝫ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

¶ Errores auerroys cõſecutoris ariſtotilis qꝛ ſecutus ẽ
errores ariſtotilis. ⁊ cũ maiori pertinacia defenſauit. ſed
preter errores ariſtotilis negauit creationẽ. i. ꝙ ex nihilo
aliquid fiat. ⁊ vituperat legem xpianorũ ⁊ ſectam ſarra-
cenorũ in hoc ꝙ ponunt rerum creationẽ. ⁊ hoc patẽt. ex.
xij. methaphi. ⁊. xj. ¶ Itẽ vituperat nos xpianos aſſerẽs
nos eẽ garrulatores ⁊ ſine ratione nos mouẽtes. hoc pa-
tẽt circa principiũ tercij phiſicorũ. ¶ Itẽ negat aliquid
poſſe habere eẽ poſt oĩno nõ eẽ. ⁊ vituperat xpianos hec
credẽtes. ꝙ patet. viij. methaphi. ¶ Itẽ dicit ꝙ potẽcia ĩ
ꝓductione alicuiꝰ nõ poterit eẽ ſolũ in agẽte. ¶ Itẽ po-
nit ꝙ a nullo agnete poſſunt progredi contraria diuerſa
hoc patet. xij. methaphi. ¶ Itẽ ponit ⁊ aſſerit ꝙ deo nõ ẽ
cura de indiuiduis. nec habet ꝓuidentiã hic inferius. exi-
ſtẽtiũ. qꝛ vt dicit hoc nõ eſſet coueniẽs diuine bõitati. hoc
pꝫ. xij. methaphi. ¶ Itẽ negat ĩ diuinis pſonaꝝ trinitatẽ.
qꝛ imaginatur ꝙ ſi deus eſſet trinus ⁊ vnus. eſſet quodã
cõpoſitũ ⁊ vnũ vnitate congregationis. hoc patet. xij. me
thaphi. ¶ Itẽ negauit ꝙ omnia q̃ hic aguntur in diuinã
ꝓuidẽtiã reducantur. hoc patet. xij. methaphi. ¶ Itẽ po
nit vnũ intellectum numero oĩbus hoĩbus. hoc patet in.
iij. de anima. ex hoc inferri poſſet ꝙ anima iude danpnati
eẽt anima petri ſaluati qđ eſt hereticum. ¶ Itẽ aſſerit ꝙ
ex aĩa ĩtellectiua ⁊ corpore nõ cõſtituitur tertiũ niſi ſicẽ ex
motore celi ⁊ celo qđ mouetur.

¶ Errores auicene ⁊ hereſes.

¶ Hic negauit motũ ⁊ tẽpus incepiſſe. ſequens ariſtoti-
lẽ. hoc patet. xj. methaphi. ¶ Itẽ ponit ꝙ in omni factiõe
noua preſuponitur materia negando creationẽ vt ariſto
tiles. ¶ Itẽ aſſerit ꝙ ab inuariabili nullum variabile in
mente poteſt progredi. imo apellat omnes hereticos di-
cẽtes deum precedere creaturam prioritate duratiõis. qꝛ

ſic aſſerentes vt dicit negat de deo libertatẽ arbitrij. qꝛ ſi
creaturam non produxit tãdiu quãdiu ipſe fuit no habe-
bat plenam libertatem ſue actionis. qꝛ expetabat tempo
ra ⁊ horas vt ageret. ¶ Itẽ ponit ꝙ celum eſt quodã ani
mal obediẽs deo. ⁊ ꝙ motus celi quẽ ponit eternũ ab eiꝰ
anima cauſatur. ¶ Itẽ dicit ꝙ nõ ſolum producta a pri-
mo proceſſiſſe ab eterno. ſꝫ voluit etiã ꝙ a primo nõ pro-
ceſſerit in mente. niſi vnũ numero vt intelligentia prima.
vt patet. ix. methahpi. ¶ Itẽ aſſerit aĩas celeſtes produ-
ci ab intelligencijs. ſiue ab angelis. ⁊ vna intelligẽcia pro
duci ab alia. ¶ Itẽ aſſerit corpa celeſtia eẽ producta ab
animabus corporum celeſtium. ſic ꝙ ponit ꝙ intelligen-
tie ſunt creatores corporum celeſtium. ⁊ anime creatores
ipſorum corporum celeſtium. ⁊ ſuperiorem intelligẽtiam
fore dicunt creatorem inferioris. ¶ Item ponit animas
noſtras eſſe productas ab vltima intelligentia a q̃ etiam
ſᵐ eum dependet gubernatio animarũ noſtrarum. ⁊ no
ſtra beatitudo. hec omnia patent. ix. methaphi. ¶ Itẽ po
nit ꝙ ex anima celi. ⁊ celum fiat ſicẽ ex anima ⁊ corpore no
ſtro. ¶ Item ponit omnes formas eſſe a datore formaꝝ.
ſ. ab ĩtelligẽtia infima. hec patẽt. ix. methaphi. ¶ Itẽ aſſe
rit ꝙ anima per imaginẽ operatur ĩ corpore alieno ſicut
in proprio. ex quo ponit facinationem eſſe veram. hoc pa
tet. libro ſuo. vj. de naturalibus. ¶ Itẽ aſſerit ꝙ intelligẽ
cijs nichil mali potuit eſſe. qđ eſt contra illud. Iob. iiij.
ꝙ deus in angelis reperit prauitatem. ¶ Item ponit ꝙ
ſanctitas. bonitas. ⁊ alie dei perfectiones nõ dicũt in deo
aliquid poſitiue ſed tantũ per remotionem. quod eſt con
tra fidem. que habet ꝙ tales perfectiones verius ⁊ perfe
ctius ſunt in deo q̃ꝫ in creaturis. ¶ Item ꝙ deus nõ cog-
noſcit ſingularia in ꝓpria forma. hoc patet ex. viij. metha
phiſi. ſue. ¶ Item ponit tot intelligẽtias eſſe ſeu angelos
quot orbes. ⁊ in hoc concordat cum ariſtotile. Iſte error

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

apparet.ex.ix.methaphẏe. ¶ Ité ꝙ prophecia eſt natura
lis.q: ab vltima intelligétia . vt dicit deriuatur in anima
bus hominũ prophecia. ¶ Item ponit ꝙ orationes. ele-
moſyne. letanie ⁊ ſimilia cóprehenduntur ſub ordine na-
ture.quod eſt falſũ quia cũ ordinent nos ad beatitudinē
ſupernaturalē inducuntur gratie ſupernaturalis.

¶ Errores ⁊ hereſes algazelis phi.

¶ Errores ⁊ hereſes algazelis iſte poſuit.motũ.tẽpus. ⁊
mundũ ab eterno ⁊ nunꝗ incepiſſe. ¶ Ité ꝙ corpora ce
leſtia habent animã.⁊ ꝙ nõ habuerunt ꝑncipiũ ſiue eſſe.
ſed fuerint ab eterno. ¶ Ité a primo principio nõ poteſt
progredi imediate multitudo. ſed tantũ progreditur vnũ
ab eo imediate .ſ.prima intelligẽtia ſeu primus angelus.
¶ Ité ꝙ a ꝑmo angelo proceſſit.ij. angelus.⁊ primũ ce-
lũ. a.ij. tertius angelus ⁊ ſecundũ celũ.⁊ ſic deinceps do-
nec perueniat ad vltimũ angelum ⁊ vltimũ celũ . ¶ Ité
ꝙ tãtũ ſunt decẽ intelligẽtie ſiue angeli.⁊ ꝙ vltima intel-
ligẽtia ſiue angelus ꝑeſt oíbus inferioribꝰ rebus. ¶ Ité
ꝙ deus nichil agit niſi diſpoſitione ꝑuia materie.nec age
re poteſt negãs totaliter creationẽ. ¶ Ité ꝙ deus nõ per
mittat mala fieri vt eliciat bona. ſ; ꝙ mala in mũdo pro
ueniãt ex neceſſitate materie. ¶ Ité ꝙ deus ignorat ꝑticu
laria in propria forma.ſed ſcit ea q̃ſi vniuerſaliter. ¶ Ité
ꝙ aía homis ꝓcedit a datore formarũ ſicut ⁊ alie forme.
qui dator eſt vltima intelligẽtia.ſiue angelꝰ. ¶ Ité ꝙ to
ta nr̃a ꝑfectio ⁊ ſciẽcia ꝓuenit ab vltima intelligẽtia pre
dicta ſiue determinata. ¶ Ité dicit ꝙ beatitudo nr̃a cõſi-
ſtit in cognitione ꝑdicte vltime intelligẽtie. q̃ꝫ cognitionẽ
aſſerit eẽ naturalẽ ⁊ haberi naturaliter. ¶ Item ꝙ pena
anime nr̃e ſeꝑate ẽ ſeꝑatio a ꝑma itelligẽtia. ¶ Ité ꝙ aía
ſeꝑata non patiť penã ſenſꝰ. ſ; penã dãpni q̃ ẽ ſeꝑatio ab
vltía itelligẽcia. ¶ Ité ꝙ aía cõiũcta corpi nõ dolet neq;

ſentit dolorẽ.niſi q: ſeꝑať ab vltia itelligẽtia ꝓpter occu
ꝑationẽ quã gerit circa corpꝰ. ¶ Ité ꝙ ꝓphetia i nobis
ẽ cognitio q̃ naturaliter ẽ i nobis. ¶ Ité ꝙ aía nr̃a ꝑ ima
ginationẽ poteſt oꝑari i corpe aliẽo. ¶ Ité ꝙ ipreſſio aíe
trãſit in corpꝰ aliud.ita ꝙ poteſt ipm deſtruere ⁊ interfi-
cere ꝑ imaginationẽ ſuã atq; facinationes.

¶ Errores ⁊ hereſes alindri.

¶ Errores ⁊ hereſes alidri.q̃ ponit ex cõditiõe corpoꝝ ce
leſtiũ futura ꝑẽdere. in tm̃ vt dicit.ꝙ ſi q̃s totã cõditionẽ
celeſtis armõie haberet plene cognoſceret tã ꝑterita q̃ꝫ fu
tura. ¶ Ité ponit ꝙ oía eueniũt de neceſſitate aſſerẽs ho
mines ignorãtes q̃ ſꝑãt. deſiderãt.⁊ timẽt futura. ¶ Ité
aſſerit ꝙ ꝑces fuſe deo ſunt adſequẽdũ bonũ ⁊ fugiẽdũ ⁊
hoc naturaliť.nõ ꝙ ꝓpť tales ꝑces deꝰ nobis bona tribu
at.ſ; ab ipis v̇bis.⁊ ab ipo deſiderio. dũ ꝑcamina deũ di
riuať q̃dã radij q̃ naturaliter nobis eficiũt q̃ȯ optamꝰ.⁊
iſta potuit eẽ opinio auicẽne . q̃ orones ⁊ letanias poſuit
ſub ordíe nature. ¶ Ité ꝙ motus volũtatis. ſubeſt corpi
bus celeſtibus. ¶ Ité ꝙ attributa diuina deo competunt
abuſiue.aſſerẽs icõueniẽter dici deũ creatorẽ. dn̄m dn̄oꝝ
ſic ꝙ ꝑfectiões i diuis nichil dicũt põere ſ; tm̃ ꝑ remotio
nẽ . ¶ Ité ꝙ caracteres habẽt actionẽ nãlẽ circa ea ad q̃
ordinãť. ¶ Ité ponit q̃ꝫ ſacrificiũ oblata dõ ſeu ſpiritibꝰ
nichil ꝓſũt vt ꝑ ea aliq̃d cõſeq̃mur. ſ; naturaliter habẽt
officiũ ꝓpter q̃ fiũt. ¶ Ité negat ꝙ deus ꝑ ꝑces ⁊ ſacrifi
cia placetur. ¶ Ité ponit ꝙ corpora celeſtia ⁊ diſpoſiões
eorũ i q̃bus incipimus oꝑari dirigũt operatiões nr̃as in
ꝑncipio vſq; ad finẽ.ꝑ tm̃ ⁊ ꝑ totũ.iſta ꝙ ita cõſtellatio ſo
lũ in qua ⁊ ſub qua incipitur quãcũq; ſit opꝰ volũtariũ
dn̄atur a principio vſq; ad finem. ¶ Item aſſerit aliqua
ſacrificia naturaliter talẽ habere poteſtatẽ ꝙ ſi ſcd̄m illa
aliquod corpꝰ icipiatur tale ſacrificiũ dn̄atur dictio opi

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

a principio vſq; ad finē. ¶ Item ponit q̄ cōiuratiōes ⁊ obſecratiōes naturaliter poſſunt dn̄ari affectibus nr̄is. quodq; ſi ſm̄ eū aliqđ opus etiā voluutariū inchoetur. dirigetur hoc opus ſm̄ caracteres a p̄ncipio vſq; in finē.

Errores ⁊ hereſes rabi moyſi de e-

¶ Iſte q̄uis poſuerit mūdū incepiſſe in libro (gypto. de expoſitiōe legis reprobādo ibi ariſtotilē negauit tn̄ in diuinis eſſe trinitatē ⁊ quācūq; multitudinē. re vel rōne. ⁊ vituperās deridet xpianos. q̄ credūt in diuinis pſonaꝝ trinitatē. ¶ Itē aſſerit a tributa in diuinis vt ſapiētiā bonitatē. ⁊ ſimilia nō eſſe in deo vere ⁊ realiter. ſed tantum equiuoce ⁊ vocaliter allegans pro ſe illud pphe dicentis. cui me ſimilē feciſtis. dicit nāq; q̄ cū dicit̄ deus ſapiens. bonus ⁊ ſimilia intelligitur p̄ cauſalitatē. q2 ſcz deus eſt bonus q2 cauſat bonitatē. ⁊ potēs: q2 cauſat potentiā. et ſic de alijs. ¶ Itē aſſerit v̄bū in diuinis. ⁊ ſpm̄ dei dici ſolū eſſencialr̄ ⁊ nō pſonaliter. vnde exponēs illud. p̄s. Verbo dn̄i celi firmati ſunt ⁊c̄. dicit ibi verbū ſpm̄ ſumi pro diuina volūtate. vel eius eſſentia qua celi facti ſunt. cū tamē iſta ſumātur pſonaliter. ⁊ in hoc cōcordat cū illis hereticis qui vocātur alogi. i. heretici ſine verbo. ab. a. q̄ eſt ſine. et logos qđ eſt ſermo vel verbū. hi deum eſſe verbū negāt. reſpuētes euāgeliū ioānis. ⁊ nō credūt verbū ſumi pſonalr̄ i diuinis. ¶ Itē ponit corpora celeſtia eē animata ⁊ animalia rationabilia adducēs per ſe illud. p̄s. Celi enarrāt gl̄iaz dei. ⁊ illud iob. xxxviij. cū me laudarēt aſtra matutina ⁊c̄. ¶ Itē aſſerit q̄ licet mūdus incepit: nunq̄; tamē finietur nec inouabitur. ¶ Itē aſſerit q̄ homo ſufficiēter poteſt ſe diſponere ad grām pphecie. et q̄ deus non elegit in pphetando quēlibet hominem ſingulariter ſed illū qui ſe diſponit ad talia per ſua naturalia. vnde viſus eſt velle diuinā gratiā dependere ex opibus noſtris.

¶ Itē dixit aliqua deo eſſe poſſibilia. ⁊ aliqua ipoſſibilia inter que ipoſſibilia accidēs eſſe vl' poſſe ſine ſubjecto eē. Et illos q̄ dicūt hoc deuz poſſe apellāt ignorātes viā diſpciplinarū ſciēciaꝝ. ¶ Itē errauit quia aſſerit deū nō habere puidēciā aliquoꝝ quātū ad ſpeciē: ⁊ q̄ntū ad ſingularia. vnde caſuz foliorū de arboribus: ⁊ alia q̄ contingūt circa pticularia talia noluit ſub eſſe diuine puidēcie. ſed extimauit oīa talia cōtigere per accidēs. ¶ Itē ponit q̄ licet volūtas a deo imutari poſſit nunq̄; tamē de facto immutatur qđ eſt erroneū. q2 tūc eſſet fruſtra admonitio pphetarū. ¶ Itē aſſerit hominē per ſe ipſum abſq; dei auxilio pctm̄ poſſe vitare. ⁊ oēs mōitiōes pphetarū pfecte adimplere. ¶ Itē ponit ſimpliciter fornicationē nullo modo eē peccatū de iure naturali. ſed ſolū dicit eſſe pctm̄ ex prohibitione legis. Vn̄ ante legē datā dicit fuiſſe licitū fornicari. ppter q̄ dicit iudam non peccaſſe cū thamar. q2 fuit ante tēpus legis.

¶ Errores ⁊ hereſes canicorū.

¶ Hij dicūtur canici ab imūdicia ⁊ ipudicicia. Nā ſicut canes cohēūt in manifeſto. ſic iſti dicūt fore licitū ⁊ honeſtum in patulo. in vicis ⁊ plateis cū vxoribus cohire. ⁊ de facto faciūt. vnde a canibus quoꝝ morē immitantur vocabulū traxerūt.

¶ Errores quos chriſtus perſonaliter condēpnauit.

Quinta queſtio eſt q̄ ſunt hereſes ⁊ errores per chriſtū perſonaliter condempnati. Dicendū q̄ ſunt tres in genere. ſ. phariſeorum. ſaduceorū: ⁊ herodianoꝝ. Iſti poſuerunt q̄ tradictiones hominum ⁊ ordinactiones erant decretis legis diuine ⁊ mādatis pponēde ⁊ pre alijs

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

obſeruāde. ¶ Itē ꝙ melius ⁊ ſanctius eſt tēporalia ſacer
dotibꝰ offerre. quā patrē ⁊ matrē egētes ⁊ neceſſitatē pa-
ciētes ſuſtentare. ¶ Itē ꝙ lociōes ⁊ mūdicie manuū exte
rius īducūt lociōnē a peccatis. et de interiore mūdicia nō
curant. hos errores cōdēpnauit xp̄s mathei. xv. ¶ Itē ꝙ
licitū erat vxorē dimittere etiā non fornicatiōis ratione ⁊
libellum repudij ei dare. ¶ Itē ꝙ exterior inmūdicia cor
pis inducit neceſſario immūdiciā mentis. ¶ Itē ꝙ licitū
erat vxorē alterius ſic dimiſſam in vxorē ſuā accipere vi-
uēte viro. ¶ Itē ꝙ licitū ē ſicut amicos diligere. ſic ⁊ ini-
micos odire. Hos errores cōdēpnauit xp̄s. mathe. l.

¶ Errores ſaduceorum.

¶ Saducei reſurrectionem mortuorū eē futurā negabāt.
¶ Itē aīas eſſe ⁊ ſpūs nō concedebāt. ſꝫ ſola eē corap̄lia
affirmabāt.

¶ Errores herodianorū.

¶ Herodiani poſuerūt. licitum eē vxorē alterius etiā vi-
uēte viro ſibi accipere in vxorē. ⁊ herodes ita fecit q̄ vxo-
rem fratris ſui viuētis ſibi in matrimoniū copulauit ⁊ q2
ioānes baptiſta hunc errorem arguēdo herodē cōdēpna
uit. ipſū herodes decapitauit. ¶ Itē poſuerūt xp̄m nō eē
verum deū. nec beate marie filiū. ſed eſſe realiter iohanē
baptiſtā ab ipſo herode decapitatū. q̄ poſtmodū vt aſſe
rūt reſurrexit. vt habetur. xiiij. marci horū triū hereticoꝝ.
ſ. phariſeorū. ſaduceorū. ⁊ herodianoꝝ. Hos errores xp̄s
condēpnauit. marci. viij. cum dixit. cauete afermēto pha-
riſeorum. ſaduceorum. ⁊ herodianorū.

¶ Errores condēpnati per chriſti. (vicarium.

Certa queſtio ē de hereſibus ⁊ erroribꝰ per
chriſti vicariū cōdēpnatis. de quibus agi-
tur ī decretis. Dicēdo ꝙ hereſes ⁊ errores
quam plures condempnati ponuntur expreſſe. xxiiij. q.
iij. ſecte vbi dr̄ ſic. Secte vero hereticoꝝ q̄ ſūt ⁊ vnde noīa
acceperūt. yſidorꝰ. viij. libro ethimologiorū. c. v. determi-
nat dicēs. Quidam autē heretici q̄ de eccl'ia receſſerūt. ex
noīe ſuoꝝ auctorū nūcupātur. quidā vero ex cauſis quas
elegerunt. ¶ Simoniaci a ſimone magice diſcipline peri
to dicti ſūt cui btūs petrus ap̄lus maledixit ꝓ eo q2 ſpūs
ſcti grām pecunia voluit emere. Hij dicunt creaturā nō
a deo eē ſꝫ a v̄tute quadā ſupna creatā. ¶ Itē menādria-
ni a menādro magiſtro diſcipulo ſimonis nūcupati. qui
mūdū non a deo ſed ab angelis factū aſſerūt. ¶ Itē baſi
lidiani. a baſilide apellati qui inter reliquas blaſfemias
paſſuꝫ ieſuꝫ negāt. ¶ Itē nicholayte dicti a nicholao dia
chono eccl'ie iheroſolimorū qui cū ſtephano ⁊ ceteris cō-
ſtitutus ē a petro. qui ꝓpter pulcritudinē reliquēs vxorē
dixit vt q̄ vellet ea vteretur verſa ē in ſtuprū talis conſue
tudo. vt inuicē cōiugia cōicarētur. qď ioānes in apoca.
improbat di. ſꝫ hec hereſes ꝙ odiſti facta nicholaytarum
¶ Itē genoſtici propter excellēciā ſciencie ſe ita apellare
voluerūt. aīam nr̄am dei eſſe dicūt. bonū ⁊ malū deū ſuis
dogmatibꝰ fingūt. ¶ Item carpocraciani a carpocrate
quodā vocāt. q̄ dixerūt xp̄m fuiſſe hoīeꝫ tm̄ ⁊ de vtroqꝫ
ſexu ꝓgenitū. ¶ Item chericiani a cherinto quodā nūcu
pantur. Hij inter cetera circūciſionē obſ'uāt. mille annos
poſt reuelacionē ī voluptate carnis futuros predicāt. vn̄
grece ciliaſte. latine niliaſti ſūt apellati. ¶ Item nazarei
dicti q̄ dū xp̄m qui a vico nazareus ē dictus filiū dei cōfi
tētur. omnia tamen veteris legis cuſtodiunt. ¶ Itē ophi
tei a colubro nomīati ſūt. coluber enī grece ophi dicitur.
colunt enī ſerpētem dicētes ipſum in padyſo induxiſſe co
gnitionem virtutū. ¶ Item valentiniani a quodā valen
tino platonico ſectatore dicti qui couas. i. ſcelera quādaꝫ
in originē dei creatoris induxit. xp̄m quoqꝫ de virgine ni-

VNiVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

chil corpis aſſũpſiſſe. ſʒ per eaʒ quaſi per fiſtulã tranſiſſe
aſſeruit. ¶ Itẽ apelliſte quorũ quaſi actor apelleſus pͥn-
ceps fuit q̃ creatorẽ angelũ neſcio quẽ glorioſuʒ ſupioris
dei faciẽs deũ legis iſrał illũ igneũ affirmãs. q̃ dixit xp̃m
nõ deũ in veritate ſed hoiem in fantaſia appuiſſe. ¶ Itẽ
archõiati a pͥncipib⁹ apellãtur. qꝛ vniuerſitate q̃ʒ de⁹ cõ
didit opus eẽ angelorũ defendũt. ¶ Itẽ adamiani voca
ti. quaſi adeimitẽtur nuditatẽ. vñ ⁊ nudi orãt. ⁊ nudi inter
ſe mares ⁊ femine cõueniunt. ¶ Item cayani ꝓinde ſunt
apellati qm̃ caym adorãt. ¶ Itẽ ſethiani nomẽ acceperũt
a filio ade q̃ vocatus eſt ſeth dicẽtes eũdẽ eẽ xp̃m. ¶ Itẽ
melchiſedeciani vocati ꝓ eo quia melchiſedech ſacerdo-
tẽ dei nõ hoieʒ eẽ ſed virtutẽ dei eẽ arbitrantur. ¶ Itẽ an
gelici vocati. qꝛ angelos colũt. ¶ Itẽ apłici vocãtur. qꝛ
hoc ſibi nomẽ ideo ſumpſerũt. qꝛ nichil poſſidẽtes ꝓpri-
um. nequaq̃ʒ recipiũt eos qui aliquid in hoc mundo ha-
bent vł habere volũt. ¶ Itẽ cerdoniani a cerdone quodã
noiati ſũt qui duo cõtraria pͥncipia aſſerũt. ¶ Itẽ artate
rite ab oblatione vocati. panẽ eni ⁊ caſeũ offerũt dicẽtes
a pͥmis oblationẽ hoibus a fructibus terre ⁊ ouiuʒ fuiſſe
celebratã. ¶ Itẽ ſeueriani a ſeuero exorti nõ bibũt vinũ
vetus teſtamẽtũ ⁊ reſurrectionẽ nõ recipiũt. ¶ Itẽ aq̃rij
vocati eo q̊ aquã ſolũ offerũt in calice ſacramẽti. ¶ Itẽ
taciani a taciano vocati q̃ ⁊ eucratici dicti. qꝛ carnes ab
hoiantur. ¶ Itẽ alogij vocãtur. tanq̃ʒ ſine lege. logos eni
grece verbũ dr̄ deũ eni v̄bũ nõ credũt. reſpuẽtes iohãnis
euãgeliũ. ¶ Itẽ cathafrigiani. nomẽ a ꝓuicia frigia tra
hunt. quia ibi extiterũt auctores eorũ. Mõtanus priſca.
Maximilla fuerunt. hij aduẽtũ ſpũs ſcti nõ in apoſtolis
ſed in ſe traditũ aſſerunt. ¶ Itẽ ſartorei ꝓpter mundiciã
ita noiauerũt ſe gl'iantes eni de ſuis meritis negãt penitẽ
tibus veniant pctõrũ. viduas ſi nupſerunt tanquã adulte
ras dampnant. mundiores ſe cunctis pͥdicant. q̃ ſi cognoſ

cerent nomẽ ſuum vellẽt mũdanos ſe potius q̃ʒ mũdos
vocarẽt. ¶ Itẽ pauliãi. a paulo ſamoſitano q̃ dixit nõ ſp
fuiſſe xp̃ʒ ſed a maria ſũpſiſſe iniciũ. ¶ Itẽ hermogenia
ni ab hermogene quodã vocati: q̃ materiã nõ naturã in-
troducẽs: deo nõ nat̃e eã ꝯpauit matrãq̃ʒ elemẽtoꝝ ideã
aſſeruit. quos apł's iprobat elemẽtꝭ ſuiẽtes. ¶ Itẽ mani
chei a quodã pſa extiterũt. q̃ vocat⁹ eſt manes. hic duas
naturas ⁊ duas ſubſtãcias itroduxit. i. bonam ⁊ malã. et
aias ex deo q̃ſi ex aliquo fonte manare aſſeruit. teſtamẽ-
tũ vet⁹ reſpuũt. nouũ ex pte recipiũt. ¶ Itẽ antropomor
phite dicti ꝓ eo q̊ ſimplicitate ruſtica deũ humana mẽ-
bra hẽre q̃ in diuinis libris ſcripta ſũt arbitrent̃. ãtropos
grece. latie hõ iterpt̃. ignorãtes vocẽ dñi q̃ ait. ſpũs ẽ de⁹
incorporeus ẽ ⁊ mẽbris nõ diſtiguit̃. nec corporis molle
cenſet̃. ¶ Itẽ eraclite. ab eraclito actore. monachos tm̃
recipiũt cõiugia reſpuũt. regna celorũ paruulos hẽre nõ
credũt. ¶ Itẽ nouatiani. a nouato vrbis rome pͥſbytero
exorti. qui aduerſus corneliũ cathedrã ſacerdotalẽ cona-
tus iuadere hereſim inſtituit voluit apoſtatãs ſuſcipe. et
rebaptizãs baptizatoſ. ¶ Itẽ mõtani heretici dicti q̃ tpe
pſecutiõis in montib⁹ latuerũt. q̃ occaſiõe a catholice ec-
cłie corpore ſe diuiſerũt. ¶ Itẽ ebionite. ab ebione dicti ſi
ue a pauptate. xp̃m eni per ꝓuectũ ſolum virũ iuſtũ pu-
tant effectũ. vñ cõpetẽter ebionite pro pauptate intelligẽ
cie appellati ſunt. hi eni iudei ſunt ⁊ ita tenẽt euãgeliũ ut
legẽ ⁊ intellectũ lr̃alẽ ſuãt. aduerſus quos. ad Gala. iiij.
apłus ſcribẽs inuehit. ¶ Itẽ fotiniani. a fotiniano gallo
grecie eſmirne ep̃o nũcupati. q̃ ebionitaꝝ hereſiʒ ſuſcitãs
aſſeruit xp̃m ex maria p ioſeph nupciali cohitu cõceptũ.
¶ Itẽ aeriani. ab aerio quodã nũcupati ſunt. hi offerre
ſacrificiũ ꝓ defunctꝭ ſpernũt. ¶ Itẽ aetiani. ab aetio ſunt
vocati. ideq̃ʒ euomiani ab enomio quodã dialetico aecij
diſcipulo. ex noie cuius magis inotuerũt. diſſimilẽ pr̃i aſ-

VNIVERSIDAD DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

ferentes filiū ⁊ ſpiritū ſctm̄ dicūt. ⁊ nullū iputari peccatū
in fide manentiū. ¶ Itē origeniani. ab origene actore ex
orti ſunt dicētes ꝙ non poſſet filius videre patrē. nec ſpi-
ritus filiū. animas quoqꝫ in principio mundi peccaſſe di-
cunt. ⁊ pro diuerſitate pctōꝝ de celis vſqꝫ ad terras di-
uerſa corpora q̄ſi vincula meruiſſe. eaqꝫ cauſa factū eſſe
mundū. ¶ Itē noeticiani. a quodā noeto vocati. qui di-
cebāt eundē xp̄m eſſe patrē ⁊ ſpiritū ſanctū. ipſamqꝫ tri-
nitatē in officiorū nominibꝰ non perſonis accipiūt. vnde
et patri paſſiani vocati. patrē paſſum dicunt. ¶ Item ſa
beliani. ab eodē noeto pululaſſe dicunt. cuius diſcipulū
peribent fuiſſe ſabelliū ex nomine. cuius nomine inotue-
runt. vnde ⁊ ſabelliani vocati ſunt. hi vnam perſonā pa-
tris ⁊ filij ⁊ ſpiritus ſancti aſtruūt. ¶ Item arriani. ab
arrio alexandrino preſbytero exorti ſunt. qui coeternū pa
tri filium ⁊ ſpiritū ſanctū non agnoſcētes. diuerſas intri
nitate ſubſtātias aſſerūt cōtra illud ꝙ ait dn̄s. ego ⁊ pat
vnū ſumus. ¶ Itē macedoniani. a macedonio epiſcopo
dicti ſunt. negantes deum eſſe ſpiritū ſanctum. ¶ Item
apolinariſte. ab apolinare vocati ſunt: dicentes chriſtū
corpus tantūmodo ſine anima aſſumpſiſſe. ¶ Itē anti-
dico marite appellati ſunt eo ꝙ marie virginitati contra
dicūt. aſſerentes eam poſt xp̄m natū viro ſuo fuiſſe com-
mixtā. ¶ Itē megangi nominati. tale nomē iō accepunt.
quia angios grece vas eſſe dicit. aſſerūt ſic eſſe patrē ⁊ fi
lium tanq̄ vas minus intra vas maius. ¶ Itē patricia
ni a quodā patricio vocati ſunt. qui ſubſtantiā humane
carnis a diabolo cōditā dicunt ¶ Itē colliciani a quodā
collicio nominati q̄ dicūt deū nō facere mala. cōtra illud
Eſaie. xlv. Ego dn̄s creans malū. ¶ Itē floriani qui e-
cōtrario dicūt deū cauſaſſe mala cōtra h̄ ꝙ ſcribit. gn̄. j.
Uidit deus cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. ¶ Itē do-
natiſte. a donato quodā aphro nūcupati ſunt. q̄ aphro d

india veniens totā penitus affricā ſua pſuaſſione dece-
pit. aſſerens minorē patre filium. et minorē filio ſpiritū
ſanctū. rebaptizās catholicos. ¶ Item bonoſiani. a bo-
noſio quodā epiſcopo dicti ſunt. qui xp̄m filium dei ado-
ptiuū non propriū aſſerunt. ¶ Itē circūceliones dicti eo
ꝙ agreſtes ſunt quos ſtotopicos vocant ſupradicte here
ſis habentes doctrinā. hij amore martyrij ſe ipſos peri-
muūt. ac violenter de hac vita recedentes martyres no-
minentur. ¶ Item priſcillianiſte. a priſciliano qui in hyſ
pania ex errore garoſticorū ⁊ manicheorū permixtū do-
gma compoſuit. ¶ Itē luciferiani. a lucifero ſmyrne epi
ſcopo orti. qui epiſcopos catholicos q̄ inſtāti perſecutio-
ne perfidie arrianorū conſencīētes erant. Et poſtea cum
correcti redirent in catholicā fidem elegerūt dāpnantes
qd̄ p̄us crediderūt ſiue qd̄ crediſſe diſſimulauerūt. quos
eccleſia catholica materno recepit ſinu tāquā petrū poſt
fletū negationis. hanc illi matris charitatē ſuperbe acci-
pientes per eos recipere nolentes ab eccleſie cōmunione
receſſerūt. et cum ipſo lucifero actore ſuo qui mane orie-
batur cadere meruerunt. ¶ Itē iouinianiſte. a iouiniano
quodam monacho dicti ſunt aſſerentes nullam nupta-
rum ⁊ virginū eſſe diſtantiā. nullūqꝫ inter abſtinentes ⁊
ſimpliciter epulantes eſſe diſcrimen. ¶ Item eluidiani.
ab eluidio nominati. qui dicunt poſt natū xp̄m mariā a-
lios filios de viro ioſeph peperiſſe. ¶ Item paterniani.
a paterno quodam exorti. qui inferiores corporis partes
a diabolo factas opinantur. ¶ Item arabici quidā nū-
cupātur. ex eo ꝙ in arabia orti ſunt. dicentes animā cum
corpore mori. atqꝫ in nouiſſimo vtrūqꝫ reſurgere. ¶ Itē
tertullianiſte dicti a tertulliano preſbytero affricane ciuita
tis prouincie cartaginēſis. animā imortalē eſſe ſed corpo
ream predicātes. ⁊ animas hominū pctōꝝ poſt mortē in

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

demones verti putãtes. ¶ Itẽ teſſere decate dicti. ꝗ. xiiij.
luna paſca cũ iudeis obſuare cõtendũt. nã teſera. ꝗttuor
deca. decẽ ſignificat. ¶ Itẽ noctages a ſomno nũcupati
eo ꝙ vigilias noctis reſpuãt. ſupſticionẽ eſſe dicẽtes eũ te
merariũ qui noctẽ ad requiẽ tribuit. ¶ Item pelagiani
a pelagio monacho exorti. qui liberũ arbitriũ diuine grẽ
anteponũt. dicẽtes ſufficere volũtatẽ ad implẽda diuina
iuſſa. ¶ Itẽ neſtoriani. a neſtorio cõſtãtinopolitano epõ
nũcupati. qui beatã virginẽ mariã non dei ſed hominis
tantũmodo aſſeruit genitricẽ. ut aliã perſonã carnis. ali-
am faceret deitatis. nec vnũ xp̃m in verbo dei ⁊ carne
credidit: ſed ſeparatũ atqȝ ſeiũctũ alterũ filiũ dei. alteruȝ
hoĩs p̃dicauit. ¶ Item eutiⁿiani dicti ab eutice conſtan-
tinopolitano abbate. ꝗ xp̃m poſt humanã aſſumptionẽ
negauit exiſtere in duabꝰ naturis: ſed ſolum naturã in eo
eſſe diuinã. ¶ Item acephalite dicti ideſt ſine capite. nul
lus enim eorũ reperit actor a quo exorti ſunt. hi triuȝ cal-
cedonenſiũ capitulorũ impugnatores. in xp̃o duarũ ſub-
ſtãtiarũ proprietatẽ negant. ⁊ vnã in eius pſona predi-
cant naturã. ¶ Itẽ theodoſiani ⁊ gayonite appellati a
theodoſio ⁊ gayono. qui tẽporibus iuſtiniani pncipis in
alexandriã populi peruerſi electione vna die ſunt ordina
ti epiſcopi. hi errores euticis ⁊ dyoſcori ſequẽtes calcedo
nenſe conciliũ reſpuũt. ex duabus in xp̃o vnã naturã aſſe
runt. ꝙꝝ theodoſiani corruptã. gaionite incorruptã contẽ
dunt. ¶ Itẽ gnoite ⁊ tritonite a theodoſianis exorti ſunt
ex quibꝰ gnoite ab ignorãcia dicti. quia ad peruerſitateȝ
a qua exorti ſunt id adiciũt ꝙ chriſti deitas ignoret que
ſunt ſcripta de die, et hora nouiſſima. nec recordantes
xp̃i perſonã neſciam loqui in eſaya dies iudicij in corde
meo. Tritonite vero vocati ſunt. quia tres aſſerunt deos
eſſe. contra illud ꝙ ſcriptũ eſt. Audi iſrael. dñs deus tuꝰ
vnus eſt. ¶ Sũt et alie hereſes ſine auctore ⁊ ſine nomi-

nibus. ex quibꝰ alij eternũ putãt eſſe deum. Alie xp̃i diui
nitatẽ paſſibilẽ dicũt. Alie natiuitati de patre in tp̃e ini-
tiũ tẽporis dant. Alie liberationẽ hominũ apud inferos
factã xp̃i deſcẽſionẽ non credunt. neqȝ cõcedũt. Alie ani
mã imaginẽ dei negãt. Alie animas cõuerti in demones
⁊ in quecũqȝ animalia exiſtimãt. Alie de mũdi ſtatu diſ-
ſentiunt. Alie inumerabiles mũdos opinant. Alie coeter
nam animã deo faciũt. Alie nudis pedibus ambulant ⁊
cum hoĩbus non manducãt. ¶ Hec ſunt hereſes aduer-
ſus catholicã fidẽ exorte. ab apoſtolis ⁊ ſanctis patribus
vel concilijs dãpnate. ꝗ dũ in ſe multis erroribꝰ diuiſe in
uicem ſibi diſſentiũt. cõmuni tamẽ nomine aduerſus ec-
cleſiam dei conſpirant. de cõſe. diſ. ij. c. ego berẽgarius.

Nõ abiurationẽ berẽgarij errorũ.

¶ Hec eſt abiuratio berẽgarij eccleſie ſancti mauricij an
deganeñ diachoni qui ſic dicit. Ego berẽgarius indignꝰ
eccl̃ie ſancti mauricij andeganeñ diachonꝰ. Cognoſcẽs
verã catholicã ⁊ apoſtolicã fidem. Anathematizo omnẽ
hereſim p̃cipue eam de qua actenus infamatꝰ ſum. que
aſtruere conatur panẽ ⁊ vinũ ꝗ in altari ponũtur poſt cõ
ſecrationẽ ſolũmodo ſacramentũ. ⁊ non verũ corpus et
ſanguinẽ dñi noſtri ieſu xp̃i eſſe. nõ poſſe ſenſualiter niſi
in ſolo ſacramẽto manibꝰ ſacerdotũ tractari vel frãgi. ac
fideliũ dentibꝰ atteri. Cõſentio aũt ſancte romane eccl̃ie
et apoſtolice ſedi. ⁊ ore ⁊ corde ꝯfiteor de ſacramẽtis dñi-
ce menſe eãdẽ fidẽ me tenere. ꝙꝝ dñs ⁊ venerabil' papa ni
colaus. et hec ſancta ſinodus auctoritate euãgelica ⁊ apo
ſtolica tenenda tradidit mihiqȝ firmauit ſcȝ panẽ ⁊ vinũ
qui in altari ponũtur. poſt cõſecracionẽ nõ ſolũ ſacramẽ
tum. ſed etiã verũ corpus et ſanguinẽ dñi noſtri ieſu xp̃i
eſſe et ſubſtãcialiter. i. eſſentialiter nõ ſolũ ſacramẽtũ ſed
in veritate manibꝰ ſacerdotũ tractari. frangi. ⁊ fideliũ dẽ

tibꝰ atteri. Et iuro ꝑ ſctám hō uſyon trinitatē ⁊ ꝑ h ſacro
ſancta euāgelia xp̄i. eos qui cōtra hāc fidē venerint cum
dogmatibꝰ ⁊ ſectatiōibꝰ ſuis eterno anathemate dignos
eſſe pronūcio. ꝙ ſi ego ipſe aliqn̄ cōtra hoc aliqd ſentire
aut predicare p̄ſumpſero canonū ſeueritati ſubiaceā. hoc
autē ꝑlecto ſponte ſubſcripſi hāc cōfeſſionē ſacre fidei de
corpore ⁊ ſanguine dn̄i nr̄i ieſu xp̄i rome corā centū ter-
decim epiſcopis factā. q̄ꝫ miſit papa nicholaꝰ per vrbes
ytalie. germanie: ⁊ galie. ⁊ ad quecūqꝫ loca fama praui-
tatis eiꝰ ꝑuenire an̄ potuit. vt eccl'ie q̄ prius doluerāt de a
uerſo atqꝫ adūſo. poſtea gaudeāt de reūſo atqꝫ cōuerſo.

Nota errores ꝑ eccl'iaꝫ dāpnatos.

S Eptima queſtio eſt hereſum ⁊ erroꝝ per ec
cleſiā dāpnatorū. de quibꝰ agitur in decre-
talibꝰ. Ex quibus qdam apparēt condēp-
nati ex maiori decretaliū volumie. quidam
ex decretaliū ſexto. quidam ex clemētinis.
¶ In volumine maiori cōdēpnant̄ iſte hereſes ⁊ errores
in p̄mis in titulo de trini. ⁊ fi. ca. c. firmiter. ⁊. c. dāpnamꝰ
ꝑfitetur ſancta mater eccl'ia plures articulos fore catho
licos ⁊ fide tenēdos. vt puta ꝙ vnus eſt ſolus deus imē-
ſus ⁊ incōmutabilis. ⁊ alios plures quorū contrarij oīs
ſunt hereticalis ⁊ erronei. ut pote ꝙ non ſit vnus ſolus de
us. ꝙ non ſit imēſus. ꝙ nō ſit icōmutabilis. ⁊ ſic de alijs
articulis cōtrarijs illis articulis in dictis capitulis appro
batis ut fide tenēdis. In ſpūali aūt. in. c. dāpnamus pre
allegato. §. ſi qs. Cōdēpnatur iſte articulus ut hereticus
quē abbas ioachī aſſerebat. ſ. ꝙ pater ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūs ſctūs
ſunt vnū. ⁊ nō vnitate eēntie ⁊ natura: ſed collectiua vni-
tate. ſicut cū dicimꝰ ꝙ multi hoīes ſunt vnꝰ ꝑplus. ¶ Cō
dēpnatur etiā. e. c. §. reprobamꝰ doctrinā ipij almericij. ut
hereticā ⁊ inſanā. q̄ ait illa fuerit. c. nou expreſſit. Vincen

cius tamen in ſpeculo hyſtoriali. li. iij. c. vij. ponit ipſum
almericū in ſuis prauis doctibus tenuiſſe hereſes ⁊ erro-
res infraſcriptos. ¶ Prima eius hereſis fuit ꝙ quilibet
tenetur credere ſe eſſe mēbrū xp̄i. ⁊ hoc eſſe vnū de articu
lis fidei. ſine quo nō poteſt qs ſaluari. ¶ Itē ſcd̄a here-
ſis fuit. ꝙ patris potēcia durauit quādiu viguit lex mo-
ſayca. i. vſqꝫ ad xp̄m. ⁊ tūc habuerūt finē omnia veteris
teſtamenti ſacramēta. ⁊ viguit lex xp̄i noua vſqꝫ ad tem-
pus almerici. ⁊ ex tunc habuerūt finē atqꝫ fuerunt eua-
cuata baptiſmata. penitētia. ⁊ oīa alia noue legis ſacra-
menta. ſine quibꝰ tamē ſm veritatē non eſt ſalus. ¶ Itē
iij. hereſis fuit. ꝙ a tp̄e ipſius almerici euacuatis omnibꝰ
noue legis ſacramētis incepit vigere ſpūs ſancti gratia.
q̄ꝫ quilibet interius inſpirabat̄. ⁊ qua ſaluari poterat ſi-
ne quocūqꝫ alio exteriori actu. ¶ Itē. iiij. hereſis fuit. ꝙ
ſic erat a ſpiritu ſctō illo tēpore charitas ampliata ut illd
ꝙ alias de natura ſua erat pctm̄ ut ſtupra ⁊ adulteriū ⁊ ſi
milia diceret nō eſſe peccatū. dūmodo illud facerēt carna
liter comiſcētes ex charitate. ¶ Itē. v. hereſis fuit. ꝙ mu
lieres cum ponētibꝰ tales errores cōmiſcentes non pecca
bant dūmodo ex charitate agerent. ¶ Item. vj. hereſis
fuit. ꝙ predicto tēpore deus agebat ut bonꝰ. ſed nou ut iu
ſtus. quia p̄dicta ſtupra ⁊ adulteria ⁊ ſimilia ex charita-
te facta nullatenus puniebat. ¶ Item in eodē volumine
maiori extra de hereticis. c. cū. xp̄s cōdēpnatur iſta here-
ſis atqꝫ error ſcꝫ ꝙ xp̄s nō eſt aliquid ſm ꝙ homo.

¶ Errores dāpnati in libro ſexto decretalium.

¶ Iſte ſunt hereſes ſiue errores de quibus agitur. libro
ſexto decretalium. in primis de ſūma trinitate: ⁊ fide ca-
tholica: capitulo. fideli. profitetur eccleſia ſancta ma-
ter plures articulos fore catholicos: et fide tenendos.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

vt puta. ꝙ ſpũs ſanctus eternaliter ex patre ⁊ filio proce-
dit. ⁊ alios in effectu plures. quorum cõtrarij omnes ſunt
hereticales ⁊ erronei. vt pote. ꝙ ſpiritus ſanct⁹ a patre ⁊
filio nõ procedit. ⁊ ſic de alijs articulis contrarijs illis in
dictis. c. aprobatis fide tenẽdis. In ſpeciali. e. c. fideli. §.
nos huiuſmodi erroribus. condẽpnant̃ infra ſcripte here
ſes ⁊ errores. ¶ Prima hereſis eſt ꝙ ſpũs ſanctus eterna
liter a patre ⁊ filio nõ ꝓcedit. ¶ Itẽ. ij. hereſes eſt. ꝙ ſpũs
ſanctus a patre ⁊ filio nõ tanquã ab vno principio ſed a
duobus principijs procedit.

¶ Iſti ſũt errores poſiti in clemẽti.

¶ Hereſes condẽpnati. in. ti. de. tri. ⁊ fi. ca. c. fideli. ꝓfite-
tur eccleſia ſctã mater quam plures articulos fore catho-
licos ⁊ fide tenẽdos. vt puta ꝙ vnigenitus dei filius hũa
nũ corpus paſſibile aſſũpſit. ⁊ alios in effectu. quorũ cõ-
trarij oẽs ſunt hereticales ⁊ erronei. vt pote ꝙ dei fili⁹ cor
pus paſſibile nõ aſſumpſit. ⁊ ſic de alijs articulis cõtra-
rijs illis articulis. in dictis. c. aprobatis. fide tenẽdis. In
ſpeciali autẽ. e. c. fideli. condẽpnantur infra ſcripti hereſes
⁊ errores. ¶ Prima hereſis eſt. ꝙ dei patris fili⁹ hũanũ
corpus paſſibile. ⁊ animã intellectiuã ſeu rõnalem ipſum
corpus vere per ſe ⁊ eſſencialiter informãtẽ nõ aſſumpſit
¶ Itẽ. ij. hereſis eſt. ꝙ quando vnus militũ lãcea xp̃i la-
tus aperuit ꝙ adhuc xp̃s viuus ⁊ non mortu⁹ exiſtebat.
¶ Itẽ. iij. hereſis eſt. ꝙ aĩa rõnalis ſeu intellectiua nõ eſt
forma corporis hũani vere ꝑ ſe ⁊ eſſentialiter. ¶ Itẽ. iiij.
hereſis eſt. ꝙ baptiſm⁹ non eſt tã puulis ꝗ̃ adultis per-
fectũ remediũ. ¶ Itẽ. v. hereſis ẽ. ꝙ in baptiſmo tã puu-
lis ꝗ̃ adultis nõ cõferũt̃ grã ⁊ v̾tutes. ĩfra ãt. extra de vſu
ris. c. ex graui. §. ſanc. cõdẽpnatur vn⁹ articulus ⁊ ſic. vj.
¶ Itẽ. vj. hẽſis ẽ. ꝙ exercere vſuras nõ ẽ pctm̃. ⁊ infra de
hereticis. c. ad nr̃m. cõdẽpnant̃ iſte ſex hereſes vl' errores.

¶ Hereſes ⁊ errores bigardorũ mi

norũ precipue fratris alfonſi de mella. ordinis minorũ de
ciuitate zamorenſi oriũdus.

¶ Primus error ẽ. ꝙ hõ in vita pñti tm̃ ⁊ talẽ ꝑfectiõis
gradũ poteſt acq̇rere ꝙ redderetur penitus impeccabilis.
⁊ amplius in gratia ꝓficere nõ valebit. Nã vt dicũt di-
cti bigardi ꝙ ſi quis poſſet ſemꝑ ꝓficere poſſet xp̃o per-
fectior iueniri. ¶ Itẽ. ij. error ẽ ꝙ ieiunare nõ oportet ho-
minẽ vel orare. poſtq̃ꝫ gradũ ꝑfectionis huiuſmodi fuerit
aſſecutus. q: tũc ſenſualitas eſt ita ꝑfecte ſpũi ⁊ rõni ſub
iecta ꝙ hõ põt libere corꝑi cõcedere q̇dq̇d placet. ¶ Itẽ.
iij. error ẽ. ꝙ illi q̇ ſunt in predicto gradu ꝑfectiõis in ſpũ
libertatis nõ ſunt hũane ſubiecti obediẽtie. nec ad aliqua
p̃cepta eccleſie obligari. q: vt aſſerũt. vbi ſpũs dñi ibi li-
bertas. ¶ Itẽ. iiij. error eſt. ꝙ homo poteſt finalẽ beatitu
dinẽ ſecundũ gradũ ⁊ rationẽ perfectiõis in preſenti aſſe
qui. ſicut ea in vita beata optinebit. ¶ Itẽ. v. error eſt. ꝙ
q̃libet intellectualis natura ex ſe ipſa naturaliter ẽ beata.
⁊ ideo anima non indiget lumine glorie ipſam eleuãte ad
deũ videndũ. ⁊ eo beate fruendũ. ¶ Itẽ. vj. error eſt. ꝙ ſe
in actibus exercere virtutũ eſt hominis imperfecti. ⁊ ꝙ ꝑ
fecta anima licentiat a ſe virtutes. ¶ Itẽ. vij. error eſt. ꝙ
mulieris oſculũ cũ ad hoc non inclinet natura eſt morta-
le peccatũ. actus autẽ carnalis cũ ad hoc natura inclinet
peccatũ nõ eſt. maxime cũ temptatur exercẽs. ¶ Itẽ. viij.
error eſt. ꝙ in eleuatione corporis chriſti hoĩes nõ debẽt
aſſurgere. nec eidem reuerentiã exhibere. aſſerẽtes ꝙ eſſet
magna imperfectio eiſdẽ ſi a puritate ⁊ altitudine ſue cõ-
tẽplationis tantũ deſcẽderẽt. ꝙ circa miniſteriũ ſeu ſacra-
mentũ euchariſtie. aut circa paſſionẽ humanitatis chriſti
aliqua cogitarent. nõnulla etiã alia ſub ſimulata ſanctita
te dicunt. faciunt. ⁊ cõmittunt q̃ oculis diuine maieſtatis

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

offendunt. ⁊ graue in ſe continent periculum animarum.
¶ Jtē.ix.error eſt ꝙ ſic erat a ſpiritu ſctō illo tēpore cha-
ritas ampliata: vt illud qđ alias de natura ſua erat pctm̄
vt ſtupra et adulteriū et ſimilia diceret nō eſſe pctm̄. dum
modo illud facerent carnaliter cōmiſcentes ex charitate.
¶ Jtē.x.error et hereſis fuit ꝙ mulieres. cū ponētibus ta
les errores cōmiſcentes: nō peccabant. dū modo ex chari
tate agerēt. ¶ Jtē.xj.error et hereſis ē ꝙ ipſe erat fili⁹ dei
naturalis. et ꝙ poſt multa tempora vētur⁹ erat iudicare.
¶ Hic habuit mltas hereſes ⁊ errores diabolicos. cū mlti
tis ſequacibus fratribus de ordine ſuo. qui in hiſpania.
puta in vizcaya ſuos errores et hereſes ſeminauit qui in
villa de durango et locis eidē vicinis. in multis perſonis
vtriuſqȝ ſexus perſeuerāt. quā obrē multi ꝑſertim mulie-
res ignib⁹ tradite ſūt et cōbuſte tāquā heretice. ¶ Predi
ct⁹ tn̄ frater alfonſ⁹ de mella ordis minoꝝ: poſtea ſarrace
nus effectus eſt et ſimul a deo ſarraceni effecti ſunt frater
angelus et frater guillemin⁹ eiuſdē ordinis ī ciuitate ma-
lachitana. Jtaqȝ ſeccutus ē in oībus hereſes et errores al
merichi de quo ſuperius dictum eſt tandem vero poſt ali
quot dies ꝑdictus frater guillemin⁹ reuerſus eſt ad ciuita
tē hiſpalēſem in habitu ordinis ſui et cū diſcurreret ꝑ do
mos ⁊ occlte doceret ſuas hereſes ⁊ errores fuit ꝑ egregiū
virū didacū lupi de enciſo gēnalē vicariū reuerendiſſimi
dn̄i garſſie enriquez hiſpalēſis archiepi carceri mācipa
t⁹. ⁊ exiſtēs ī carcere ſuas hereſes et errores defendere co-
nat⁹ ē: quē reuerēd⁹ pr̄ fr̄ iohānes đ cale armoꝝ ſacre the
ologie ꝓfeſſor de ordine ꝑdicatoꝝ diſputās publice ſupa
uit: nō tn̄ ſic manifeſte cōuictus deſtitit a ſua heretica pra
uitate et iō ꝓpe eccliā maiorē in currali hulmoꝝ fuit ſolē
pniter degradatus per dominū fratrē iohānem de mora-
les ordinis ꝑdicatoꝝ tūc epiſcopū pacenſem. poſtea vero
gienenſem et fuit traditus curie ſeculari. et publice viuus
concremat⁹ in platea que dicitur ſancti franciſci.

Errores iohānis de poliaco clerici.

OCtaua queſtio eſt de hereſib⁹ ⁊ errorib⁹ ꝑ
eccleſiā cōdēpnatis. de quibus agit̃ in extra
uagantibus dn̄i iohānis.xxij. ⁊ dn̄i bn̄dicti
vndecimi. Nā ſi ante iſtos aliq̄ hereſes fue
runt: in corpore iuris fuerut inſerte. ¶ Nūc
aūt agem⁹ de hereſib⁹ ſeu errorib⁹ magr̄i iohānis de po
liaco. quoꝝ ꝑmus ē. ꝙ cōfitētes frib⁹ hn̄tib⁹ licētiā gen̄a
lē audiēdi cōfeſſiones tenent̃ eadē pctā q̄ cōfeſſi fuerūt il
lis iteꝝ cōfiteri ꝓꝓo ſacerdoti. ¶ Jtē.ij.error ē ꝙ ſtāte ſta
tuto oīs vtriuſqȝ ſexus edito in conſilio generali. roman⁹
pontifex nō poteſt facere ꝙ prochiani nō teneantur cōfi-
teri oīa pctā ſua ſemel ī āno ꝓꝓo ſacerdoti. quē dicūt eſſe
prochialē curatū: ymo de⁹ hoc nō poſſet facere. q: vt dice
bat iplicat cōtradictionez. ¶ Jtē.iij.error ē. ꝙ pp̄ nō pōt
dare licētiā gen̄alē ſeu ꝑtātē audiēdi cōfeſſiōes. ymo nec
de⁹ quin cōfeſſ⁹ hn̄ti gen̄alē licētiam. teneat̃ iteꝝ cōfiteri
ſuo ꝓꝓo ſacerdoti. quē dicit eē vt ꝑdixi prochialē curatū.
¶ Jſti tres errores ſūt cōdēpnati ī extrauagāti dn̄i. iohā.
pape.xxij. q̄ incipit. vas electiōis. Horū aūt errorū actor
fuit ⁊ inuētor q̄dā magr̄. in theologia ꝑiſius magr̄atus.
vocatus magr̄ iohānes de poliaco.

¶ Infraſcripti errores ſeu hereſes

ſunt beguinorū frīs celoꝝ quos dāpnabiliter tenent.
¶ Primus error eſt. ꝙ due ſunt eccleſie. ſ. carnalis. diuici
js preſſa. efluēs delicijs. ſcelerib⁹ maculata. cui romanū
ꝑſulē alioſqȝ inferiores ꝑlatos dn̄ari dicūt. Heretici iſti
fingūt aliā ſpūalē eccliā. frugalitate mūdā. v̓tute decorā.
paupertate ſuccintā. ī q̄ ipi ſoli beguini eorūqȝ cōplices ꝑ
ſeuerāt. ¶ Jtē.ij.error ē. ꝙ venerabiles ecclie ſacerdotes
alijqȝ miſtri ſic ſūt iuriſditōis ⁊ ordis auctōte ꝑriuati: vt nec

VNiVERSIDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

ſentẽtiã ferre. nec ſacramẽta cõficere. nec ſubiectũ ſibi pro
priũ inſtruere valeãt vel docere. ſed ſunt priuati omni ec-
cleſiaſtica poteſtate: niſi ſint de eorũ beguinorũ perfidia.
apud quos ſolũ ut ipſi fingũt: ſicut ſpũalis vite ſanctitas
ſic eccleſiaſtica auctoritas pſeuerat. ¶ Itẽ. iij. error eſt. il-
los mortalis crimis cõtagiõe pollui ⁊ pena teneri: quos
cõtigerit iuramẽti religiõe cõſtringi. ¶ Itẽ q̃rtus error
eſt ſacerdotes rite ⁊ legitime ordinatos. quibus licet tamẽ
criminibꝰ preſſos: nõ poſſe cõficere. vel eccleſiaſtica ſa-
cramenta cõferre. ¶ Itẽ quintꝰ error eſt. ꝙ euãgeliũ xpi
in ſolos beguinos hoc tpe eſt cõpletũ. qd̃ hactenꝰ ut ipſi
begumi ſompniãt obtectũ fuerat. imo prorſus extinctũ.
¶ Iſtos. v. errores dãpnauit dñs ioãnes pp̄. xxij. i extra
uagãti q̃ incipit. glorioſã ecc̃liam q̃ eſt infra. ¶ Item. vj.
error eſt. ꝙ dñs noſter ihs xp̃s eiuſq3 apoſtoli nõ habue
rũt aliqua nec in ꝓprio nec in cõmuni. ¶ Itẽ. vij. error ẽ
ꝙ dñs noſter ihs xp̃s eiuſq3 apoſtoli in his q̃ ipſos ha-
buiſſe ſacra eſcriptura teſtat̃: nõ habuerint ſeu eis nõ cõ
petierit ius nec vendẽdi. nec illa vendẽdi ſeu donãdi. aut
ex ipſis aliq̃ acquirẽdi. ¶ Iſti duo articuli ut hereticales
ſunt cõdẽpnãti in extrauagãte dñi ioãnis pape. xxij. q̃ in
cipit. cũ inter nõnullos. q̃ eſt infra. ¶ Itẽ. viij. error eſt ꝙ
dñs noſter ihs xp̃s ⁊ eiꝰ apoſtoli in his q̃ habuiſſe legũ-
tur: tantũ habuerũt abſq3 iure aliquo ſimplicẽ vſum fa-
cti. Hic articulus tanq̃ꝫ vere hereticalis eſt condẽpnatꝰ
in extrauagante eiuſdẽ dñi ioãnis pape. xxij. que incipit.
quia vir reprobus.

¶ Iſti ſunt errores condẽpnati in extrauagãte dñi bñdicti pape. xj. q̃ icipit. Bñdictꝰ deꝰ. ⁊ eorũ oppoſita ut fide tenẽda oĩa approbãtur.

¶ Primꝰ error ẽ. ꝙ ſcd̃m dei comunẽ ordinationẽ. aĩe iu-
ſtoꝝ decedẽtiũ an̄ dñi nr̄i ieſu xp̄i paſſionẽ in q̃bus nichil
erat purgabile: mox poſt paſſionẽ eiuſdẽ dñi nr̄i ieſu xp̄i.
an̄ reſũptionẽ ſuoꝝ corporũ i iudiciũ gen̄rale. nõ viderũt
neq3 vidẽt. nec videbũt clare ⁊ apte diuinã eſſẽciã. nec illa
etiã ꝑfruũtur. nec etiã poſt eiuſdẽ dñi nr̄i ieſu xp̄i aſcẽſio-
nẽ fuerunt nec ſunt nec erũt in celo celorũ. regno ⁊ padyſo
celeſti cũ xp̄o ⁊ ſcõrũ angelorũ cõſortio aggregate. ¶ Itẽ
ij. error ẽ. ꝙ ſcd̃m dei cõmunẽ ordinationeꝫ. aĩe iuſtorũ de
cedẽtiũ. an̄ dñi nr̄i ieſu xp̄i paſſionẽ in quibus aliq̃d pur-
gabile remanebat: purgatione ꝑacta ex toto: mox poſt eã
dẽ paſſionẽ eiuſdẽ dñi nr̄i ieſu xp̄i an̄ reſumptionẽ ſuorũ
corpoꝝ ĩ iudiciũ gen̄ale: nõ viderũt nec vidẽt. nec videbũt
diuinã eſſenciã. nec illa etiã ꝑfruũtur. nec poſt eiuſdẽ dñi
nr̄i ieſu xp̄i aſcẽſionẽ fuerũt. nec ſunt nec erũt. in celo celoꝝ
regno ⁊ padyſo celeſti. cũ xp̄o ⁊ ſcõrũ angelorũ conſortio
aggregate. ¶ Itẽ. iij. error ẽ. ꝙ ſm̃ dei cõmunem ordina-
tionẽ. aĩe iuſtoꝝ decẽdẽtiũ poſt ſacrũ baptiſma ab eis ſuſ-
ceptũ. i q̃bus nichil ẽ purgable cũ decẽdũt an̄ ſuoꝝ corpo
rũ reſũptionẽ i iudiciũ gen̄ale: nõ vidẽt nec videbũt clare
⁊c̃. vt i. ij. errore. ¶ Itẽ. iiij. error ẽ ꝙ ſm̃ dei cõeꝫ ordĩatio
nẽ aĩe iuſtorũ decedẽtiũ poſt ſacrũ baptiſma ab eis ſuſce
ptũ in q̃bꝰ ẽ aliq̃d purgabile: cũ decedũt ꝑacta purgatio
ne ex toto: an̄ ſuoꝝ corpoꝝ reſũptionẽ ⁊ iudiciũ gen̄ale nõ
vidẽt nec videbũt clare. vt in. ij. errore dictũ ẽ. ¶ Itẽ. v. er
ror eſt. ꝙ ſm̃ dei cõmunẽ ordinationẽ anime paruuloꝝ ſa
cro baptiſmate renatorũ decedẽtiũ an̄ vſũ liberi arbitrij.
ante ſuorũ corporũ reſũptionẽ ⁊ iudiciũ gen̄ale. nõ vidẽt
⁊c̃. vt ſupra. ¶ Itẽ. vj. error ẽ. ꝙ ſecũdum dei cõmunẽ or-
dinationẽ. aĩe iuſtorũ omniũ decedẽtiũ p̄dictorũ. an̄ ſuoꝝ
corpoꝝ reſumptionẽ ⁊ iudiciũ gen̄ale. diuĩa viſione ⁊ frui
tiõe nõ erũt beate. nec habebũt vitã ⁊ requiẽ ſempiternã.
¶ Item. vij. error eſt. ꝙ ſcd̃m dei cõmunem ordinationẽ

VNIVERSIDAD DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

diuine eſſentie nō ē intuitiua ⁊ facialis aīaꝝ btāꝝ. ¶ Itē
viij. error ē. ꝙ ſḃm dei cōmunē ordinationē. diuine eſſentie
intuitiua ⁊ facialis viſio in btīs euacuabiť nec cōtinuabi
tur vſqꝫ ad finale iudiciū. nec extēdeť vſqꝫ ad ſempiternū
¶ Itē. ix. error ē. ꝙ ſḃm dei cōmunē ordinationē. aīe dece-
dētiū in mortali pctō. mox poſt mortē ſuā, ad inferna nō
deſcēdūt. nec penis infernalibꝰ cruciant̄. ¶ Itē. x. error ē.
ꝙ in die iudicij oēs hoīes añ tribunal xp̄i cū ſuis corpibꝰ
nō cōpebūt reddicturi ď factis ꝓꝑjs rōnē. vt referat vnꝰ
q̄ſqꝫ ipoꝝ ꝓprij corpis vt geſſit. ſiue bonū. ſiue malū.

¶ Hereſes ⁊ errores ꝑ diuerſos ſū-
mos pontifices de fratrū cōſi'io poſt mortē illoꝝ qui er-
rores huiuſmodi poſuerunt.

Hona queſtio eſt. que cōtinet hereſes ⁊ erro
res per diuerſos ſūmos pōtifices de fratrū
conſilio dāpnatos. poſt mortē illoꝝ qui er
rores huiuſōi poſuerūt. Et nota ꝙ añ cōde
pnationē predictoꝝ erroꝝ factam. per do
minū iohanē papā. xxij. in extrauagāte q̄ incipit. Cū in-
ter nōnullos. Inter quos cōdēpnauit de multoꝝ cōſilio
magiſtroꝝ in theologia. poſtillā fratris petri iohānis de
ordine fratrū minoꝝ q̄ꝫ fecit ſuper apocalipſim. q̄ quidē
fratrer petrꝰ iohānis fuit oriūdus de villa q̄ dicitur ſeria-
cū dioceſis biterrenſi ꝓpter hereticales ⁊ erroneos articu
los in dicta poſtilla cōtētos. ⁊ hic infra ſcriptos. quos ar
ticulos cū poſtilla cōdēpnauit. ¶ Cōdempnauit etiā po
ſtillā eiuſdē fratris petri iohānis ſuper matheū. ⁊ etiā po
ſtillam eius ſuper epiſtolas canonicas. in quibus poſtil-
lis vt in poſtilla ſuper apocalipſim continentur multe he
reſes ⁊ multi errores.

¶ Errores fratris petri iohānis de
ordine fratrum minoꝝ.

¶ Errores autē in dicta poſtilla ſuper apocalipſim cōtē
ti ⁊ cōdempnati ſunt iſti. Sed primo aduertēdū eſt ꝙ in
fra ꝑ totū. ꝑ babiloniā meretricē: intelligit vniuerſalē ro-
manā eccleſiā millitātē. quā nos vere vocamus ſanctā ca
tholicā ⁊ apoſtolicā. ¶ Per eccleſiā carnalē: ītelligit idē.
vniuerſalē romanā eccleſiā. ¶ Per beſtiaꝫ: intelligit idē.
¶ Per ſynagogā ſathane: intelligit idē. ¶ Per miſticuꝫ
antixp̄m: intelligit papā. ſeu pōtificē romanū. ¶ Per an
gelū cōſignatū: intelligit beatum franciſcū. ¶ Per chri-
ſti millitiā: inteligit bigardos. ſeu eius hereſibus ⁊ erro-
ribus credētes. ¶ Per euāgelicā vitā ſeu euāgeliū: intelli
git nichil hr̄e nec in ꝓꝑo nec ī cōi. nec ius ſiue dn̄iū ī rebꝰ
hr̄e donādi. vēdēdi. ſeu ex illꝰ vēdēdi. vł alienādi. ſꝫ hr̄e in
eis ſimplicē vſū facti. ¶ Per eccl'iā ſpūalē: intelligit idē. ſ.
eiꝰ erroribꝰ credētes. ¶ Primꝰ ergo error iſtiꝰ fr̄is petri
iohānis de ordie minoꝝ ē: ꝙ ſextꝰ ſtatꝰ eccl'ie incepit vt di
cit a tp̄e bt̄i frāciſci. ⁊ pleniꝰ a tp̄e dāpnatiōis babilonis
meretricis magne. q̄ndo angelꝰ xp̄i ſignabat ꝑ ſuos futu
rā millitiā xp̄i. ⁊ durabit vſqꝫ ad tp̄us antixp̄i. qđ ꝑemi-
nebit nōbiliť q̄nqꝫ ꝑuijs. ¶ .ij. error ē: ꝙ ſicⁱ ꝑmo xp̄i ad
uētu formata eſt noua eccl'ia veteri ſynagoga reiecta: ſic ⁊
ī initio ſexti ſtatꝰ vetuſtas ꝑoris tp̄oris ē vniuerſaliť repel
lēda vt videat̄ nouū celū. i. noua eccl'ia tūc formari veteri
bꝰ iā reiectis. Et ſicⁱ ī ſexta etate reiecto carnali iudaiſmo
⁊ vetuſtate ꝑoris ſcl'i. venit nouꝰ homo xp̄s cū noua lege.
vita. ⁊ cruce vetuſtate prioris ſcl'i reiecta: ſic in ſexto ſtatu
renouabitur xp̄i lex vita. ⁊ crux. propter quod in eius pri
mo initio ſctūs frāciſcus apparuit cathezizatꝰ. ⁊ xp̄o to-
tus crucifixꝰ ⁊ cōſignatꝰ. ¶ .iij. error ē. ꝙ ſicut gl'ia q̄ fue-
rat ſynagoge ꝑata ⁊ pōtificibꝰ ſuis ſi in xp̄m credidiſſent
trāſlata fuit ad ꝑmitiuā eccl'iā ⁊ ad paſtores eiꝰ: ſic ⁊ gl'ia
ꝑata finali eccl'ie q̄nti ſtatus ꝓpter eiꝰ miliciā ad electos
ſexti ſtatus eſt tranſlata. ¶ .iiij. error eſt. ꝙ conſtat regula

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

fratrũ minorũ ꝑ btm̃ frãciſcũ editã: eẽ vere ⁊ ꝓprie illam euãgelicã quã xp̃s aplĩs impoſuit ⁊ ĩ euãgelijs ſuis ſcribi fecit. ¶ .v. error ẽ. ꝙ reglã bti frãciſci ẽ cõdẽpnãda a plri-bꝰ ab ecclĩa carnali ⁊ ſupboꝝ neqͥter ⁊ ſophiſtice: ſic xp̃s cõdẽpnatꝰ fuit a ſinagoga reproba iudeorũ. ⁊ ꝙ oportet ꝑire exterminiũ eccl̃ie. ſicut xp̃i ⁊ ſuorũ cõdẽpnatio iudeis ꝑuit tp̃orale exterminiũ ſinagoge. ¶ .vj. error eſt. ꝙ btũs frãciſcus ẽ ille angelus de quo dꝛ in apocalipſi. vidi alte-rũ angelũ habentẽ ſignũ dei viui. euangelice vite ⁊ regu-le. vj. ⁊. vij. tẽpore ꝓpagãde ⁊ magnificãde innouator. re-nouator. ⁊ ſummus poſt xp̃m ⁊ eius matrem obſeruator. ¶ .vij. error ẽ. ꝙ decet cõdẽpnationẽ regule bti frãciſci ꝑ-ire exterminiũ carnalis eccl̃ie: ad hoc vt iuſto dei iudicio carnalis ecclĩa ꝓut meruit excecet̃ vſqꝫ ad expugnationẽ vite ⁊ ſpũs ſci. ¶ .viij. error ẽ. ꝙ fere oẽs clerici ⁊ reglares poſſidẽtes aliqͥd in cõi vident̃ minꝰ bñ ſentire de abrenũ-ciatiõe euãglica huiuſmõi cõi. ¶ .ix. error ẽ. ꝙ ſic̃ ſinago-ga ꝓpagata ẽ ex. xij. pt̃riarchis: ⁊ ecclĩa de gẽtibꝰ ex. xij. aplĩs: ſic finalis ecclĩa reliqͥarũ iudeorũ ⁊ gẽtiũ ẽ ꝑ. xij. vi-ros euãgelicos ꝓpagãda. vñ btũs frãciſcus habuit. xij. fi-lios ⁊ ſocios: ꝑ quos ⁊ in qͥbus fuit fundatꝰ ⁊ initiatꝰ or-do euãgelicus. ¶ .x. error ẽ. ꝙ tertia tribulatio affligit ma-nus ꝑ appẽtiã celebris auctoritatis eccleſie gen̄alis ⁊ ple-beie multitudinis ſibi ſubdite. ⁊ appẽtiã cõtrarij ĩ ſpũali-bus viris. ¶ .xj. error ẽ. ꝙ angelus ſctũs frãciſcꝰ ſentiet ſe ꝓſꝑari nõ in carnali eccleſia latinorũ: ſꝫ in grecis ⁊ ſarra-cenis. ⁊ tartaris. ⁊ tãdẽ in iudeis. ¶ .xij. error ẽ. ꝙ oẽs ab-bates qͥnti tp̃oris cõueniẽt in qͥntũ caput beſtie q̃ ẽ diabo-lus aut antixp̃s. aut cõgregatio malorũ. ¶ .xiij. error eſt. ꝙ illa eccleſia quã nos vocamꝰ vniuerſalẽ eccleſiã catho-licã millitãtẽ. ẽ ecclĩa carnal'/babilõia meretrix magna/ex-tẽſiue. qꝛ boni ſic ſũt ĩ ea ſic̃ pauca grana tritici ſub imẽſo cumulo palearũ. q̃ eccleſia carnalis publice ⁊ impudẽtiſſi-

me adulterat̃ a ſuo ſpõſo xp̃o. q̃ ecclĩa ſe ⁊ oẽs gẽtes ſibi ſubiectas corrũpit. fedis carnalitatibꝰ ⁊ ſimoniacis cupi-ditatibꝰ ⁊ terrena glĩa huiꝰ mũdi. q̃ etiã nũc exarſit in irã cõtra viros ſpũales. ⁊ cõtra viros ⁊ fluxus ſpũs ſcti. q̃ ex-tẽdit intꝰ ſpũaliter. ⁊ exteriꝰ corporalr̃. ⁊ q̃ ꝑ tp̃ale extermi-niũ cecidit in mũdo: deĩde ad eternũ ſuppliciũ cecidit ĩ in-ferno. ⁊ q̃ ſua malicia ⁊ ptãte ĩpediuit ⁊ anguſtiauit ſpm̃ electoꝝ ⁊ cõuerſionẽ totiꝰ orbis. q̃ etiã eſt exterminãda. et eius exterminiũ erit ſctis q̃ſi exitus de carcere ad libertatꝫ latitudinẽ ⁊ volatũ. ⁊ exitꝰ de tenebroſiſſimo fumo forna-cis ad lucẽ ſolarẽ. ⁊ ſicut exoneratio a lapide molari ſeu a monte immẽſo. ¶ .xiiij. error eſt ꝙ ſicut poſt quattuor ãialia q̃ttuor ꝑmos ſtatꝰ ſanctoꝝ deſignãtia ſublimata eſt gen̄alis ſedis romane eccleſie ceteris patriarchalibꝰ ecclĩjs occidẽtalibꝰ ſeu oriẽtalibꝰ a xp̃o ⁊ ab eiꝰ vera fide recedẽtibus ſic eodẽ tp̃e poſt q̃ttuor beſtias a daniele vi-ſas q̃ttuor ꝑmis ordinibꝰ ſctoꝝ cõtrarias: ſublimata ẽ ſe-des beſtie. i. beſtialis caterue. ita ut nũero ⁊ ptãte ꝑualeat et fere abſorbeat ſedẽ xp̃i. cui localiter ⁊ noĩaliter ẽ cõmix-ta. vñ ⁊ ſic apellat̃ ecclĩa fideliũ. ſic̃ ⁊ illa q̃ vere ẽ ꝑ grãz ſedes ⁊ ecclĩa xp̃i ſuꝑ huiuſmõi vero maliciã nõ ceſſãt ze-latores ſcti huiꝰ qͥnti tp̃oris effundere ſialã deteſtatiõis. ⁊ celebris increpatiõis. ita ꝙ regnũ eius vellit nollit euidẽ-ter apparet oibꝰ. ⁊ etiã ipiſmet tenebroſũ. ⁊ fedatũ ẽnor-mi luxuria ⁊ auaricia ⁊ ſymonia ⁊ ſupbia ⁊ negociatiõe doloſa ⁊ aſtutia. ⁊ fere oĩ malicia diſſipatũ ⁊ abhoĩnan-dũ. vñ ⁊ infra vocat̃ babilõ meretrix habẽs in manu ſua poculũ aureũ plenũ abhoĩatiõe. Per hãc aũt ſedẽ beſtie deſignat̃ ꝑncipalit̃ carnalis clerus in h̃ qͥnto tp̃e regnãs. ⁊ toti eccl̃ie ꝑſidẽs. in q̃ quidẽ beſtiali vita trãſcẽdet̃ ⁊ ſin-gularit̃ regnat. ⁊ ſedet ſic̃ ĩ ſua ꝑncipali ſede. ⁊ lõge pluſ-q̃ in laycis plebibꝰ ſibi ſubiectis. ¶ .xv. error eſt. ꝙ tp̃e antixp̃i mixti carnalis eccleſia ꝑ quã intelligit in toto ſuo

VNiVERSIDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

pꝛogreſſu eccliam romanã cõtra doctrinã ſctoꝝ ⁊ vitã et
celũ acrius exardeſcẽs. q̃ oĩno ſiccet̃ ſpũali ſapia. etiã vir
tuali grã opulẽta xpi. ſicut factũ fuit in iudeis ⁊ in grecis
ita ut pateat oĩ errori. ¶ .xvj. erroꝛ eſt. ꝙ ſicut vaſti regiã
a regno ⁊ cõiugio regis aſſueri abiecta: electa eſt heſter
hũilis ⁊ ſctã ad eiuſdẽ regis conubiũ ⁊ regnũ. fecitq; rex
magnificũ cõuiuiũ cũctis pꝛincipibꝰ ⁊ ſeruis ſuis: ſic re-
iecta ſynagoga. electa eſt ecclia plenitudinis gentiũ. ſic in
ſexto ſtatu eccleſie reiecta babilone adultera. opoꝛtet ſpi-
rituale ecclesiã exaltari. ⁊ celebꝛe ac ſpũale cõuiuiũ poſt
eius nuptias celebꝛari. ¶ .xvij. erroꝛ eſt. ꝙ ſub mixtico an
tixpo fienda eſt ſubmerſio ⁊ cõmotio per quã tota carna
lis eccleſia excitabit̃ ⁊ cõmouebit̃ contra euangelicũ ſpm̃
xpi. ¶ .xviij. erroꝛ eſt. ꝙ ſub mixtico antixpo cadet babi-
lonia meretrix carnalis eccleſia quo tpe ſancti pr̃es forti
ter p̃dicabũt dicẽtes. ꝙ ex tũc nõ eſt ecclia xpi ſed ſynago
ga ſathane ⁊ hitatio demonioꝝ. q̃ ante in coꝛde ſuo dice-
bat ſupbiendo. Sedeo ut regina. i. in magna p̃ſidentia ⁊
gloꝛia ſup regnũ meũ. dñoꝛũ ſcʒ mũdialiũ. et quieſco. et
vidua nõ ſũ. i. deſtituta nõ ſum gloꝛioſis epis ⁊ regibus.
¶ .xix. erroꝛ eſt. ꝙ romana ecclia eſt mulier illa meretrix:
de qua agit̃ in apoca. q̃ fuit quõdã in ſtatu paganiſmi.
et poſtmodũ fuit in fide xpi. q̃ nũc multʒ crimibꝰ cũ hoc
mũdo foꝛnicata eſt. q̃ merito vocat̃ meretrix magna q̃ a
fideli culto. et a ſincero amoꝛe delitijs xpi ſponſi ſui rece-
dens adheret huic ſeculo. diuitijs ⁊ delicijs eius. diabolo
et regibꝰ. magiſtratibꝰ ⁊ p̃latis ⁊ oĩbus alijs amatoꝛibꝰ
huius ſeculi. ¶ .xx. erroꝛ eſt. ꝙ magis cõpetit doctoꝛibus
ſtatꝰ tertij generalis. q̃ eſt. vj. ⁊. vij. eẽ ſpũales poꝛtas ap-
tas introducẽtes aptoꝛes ſeu explicatoꝛes ſapiẽ xpiane:
quã apoſtolis. ¶ Multa alia hereticalia ⁊ erronea po-
ſuit iſte frat̃ petrus ioãnis ĩ poſtilla p̃dicta. ſʒ h̃ q̃ dixímꝰ
ſunt p̃ncipalia. ⁊ ad h̃ cetera reducunt̃. poſuitq; q̃ꝫ plura

alia falſa. temeraria. blaſphemoſa. ꝑiculoſa. p̃ſumptuo-
ſa. inſana. ꝑiter ⁊ mẽdoſa. ¶ Articuli autẽ poſiti ſup ca-
nonicas. ⁊ poſtille ſup matheũ cõtinẽt ſupꝛaſcriptos ar-
ticulos in ſñia ⁊ effectu. De cõdẽpnatiõe eccľie carnalis
babilonis meretricis magne ⁊ exaltatiõe eccľe ſpũalis. ſʒ
ĩ ſpeciali ponũt̃ in poſtilla ſup matheũ duo erroꝛes q̃ ſũt
poſtea cõdẽpnati. Unus ꝑ dñm clemẽtẽ papã. iiij. ⁊ aliꝰ
ꝑ dñm iohʒ papã. xxij. ¶ Primꝰ erroꝛ ẽ. ꝙ qñ vnꝰ mili-
tũ lãcea xpi latꝰ in cruce pendẽtis aparuit ꝙ xps adhuc
eẽt viuꝰ. ⁊ nõdũ moꝛtuꝰ. Hic erroꝛ cõdẽpnat̃ in clemẽti.
de ſu. tri. ⁊ fi. ca. c. fidei. ¶ .ij. erroꝛ eſt. ꝙ xps ⁊ eiꝰ apľi nõ
habuerũt aliq̃d in ꝓpꝛio nec cõi. nec ĩ rebꝰ q̃bus vtebãt̃
hũerũt. niſi ſimplicẽ vſũ facti. Hic erroꝛ cõdẽpnat̃ in ex-
trauagantibꝰ. ſupꝛadictʒ. cũ inter. ⁊ q꞉ quoꝛũdã mẽtes.

¶ Nota erroꝛes ſeu hereſes fratris michaelis de ceſana heretici. miniſtri generalis oꝛdi-nis fratrum minoꝛum.

¶ Poſtmodũ vero factis dictis cõdẽpnatiõibꝰ de pꝛefa
ctis erroꝛibꝰ ſiue hereſibꝰ. Et p̃ſerti de erroꝛibꝰ cõdẽpna
tis in ſepe dictʒ extrauagãtibꝰ fuerũt cõdẽpnati erroꝛes
iſti ⁊ ſimiľ cõtẽti ĩ libello quẽ edidit fr̃ michael de ceſana
hereticus magr̃ gñalis oꝛdis frm̃ minoꝝ. cuiꝰ cã a magi-
ſterio ſiue miſterio gñali dicti oꝛdis ẽ depoſitꝰ. quẽ libꝛũ
dictꝰ fr̃ michael hereticus fecit cõtra dñʒ iohẽʒ papã. xxij
eũdẽ iohẽʒ vocãs hereticũ gerẽtẽ ſe ꝓ papa in auinione.
q̃ dñs iohẽs eũdẽ fratrẽ michaelẽ depoſuit. ⁊ ſuũ libellũ
⁊ cõtẽtos ĩ ſe erroꝛes cõdẽpnauit. ⁊ cõdẽpnãdo doctrinã
eiꝰ hereticalẽ ⁊ peſtiferã cõdẽpnauit. ⁊ ẽt cõdẽpnauit pſo
nã eũ h̃eticũ ꝓmľgãdo. ut pʒ ĩ extraua. eiuſdẽ dñi ioã. pp̃.
xxij. q̃ incipit. Qꝛ vir repꝛobꝰ michael de ceſana miniſter
⁊c. ¶ Aduertẽdũ tñ ẽ ꝙ añ cõdẽpnatiõeʒ libꝛoꝝ editoꝝ
a p̃dicto fratre petro ioãnis factã auinioñ. ꝑ dñm iohẽm

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

papã.xxij. Dñs alexãder quartus cõdẽpnauit rome quẽdã librũ euãgeliũ eternũ appellatũ cõmuniter. cuiꝰ actoꝛ fuit ut fert̃ q̇dã fr̃ iohẽs de parma monachus italicus. in quo libꝛo ſequẽtes erroꝛes ⁊ hereſes ſunt repti.

❡ Nota erroꝛes quos poſuit frat̃ ioãnes de parma monachus italicus.

❡ Primus erroꝛ eſt. ꝙ doctrina abbatis ioachĩ excellit doctrinã xp̃i. ⁊ cõſequẽter ⁊ vetꝰ ⁊ nouũ teſtamẽtũ. ❡ .ij. erroꝛ eſt ꝙ euãgeliũ xp̃i nõ eſt euãgeliũ regni. ⁊ idõ nõ eſt edificatoꝛiũ. ❡ .iij. erroꝛ eſt. ꝙ nouũ teſtamẽtũ nõ durabit ĩ ṽtute ſua niſi p ſex ãnos ꝓxime tũc futuros. vz. vſqȝ ad ãnũ incarnatiõis xp̃i. M.cc.lx. ❡ .iiij. erroꝛ eſt. ꝙ illi qui erũt vltra p̃dictũ tẽpus. erũt in ſtatu ꝑfectoꝛũ. ❡ .v. erroꝛ ẽ ꝙ euãgelio xp̃i alliud euãgeliũ ſuccedet. ⁊ ita ꝓ ſacerdotio xp̃i. alliud ſacerdotiũ ſuccedet. ❡ .vj. erroꝛ ẽ. ꝙnl̃lus ſimplex hõ eſt ydoneus ad inſtruendũ aliũ hoiem in ſpũalibꝰ ⁊ eternis: niſi illi q̇ incedũt pedibꝰ nudis. ❡ .vij. erroꝛ eſt. ꝙ q̃tũcũqȝ affligat deꝰ iudeos in h̃ mũdo. illos tñ ſuabit q̇bus bñfaciet. etiã manẽtibꝰ in iudayſmo. ⁊ ꝙ in fine liberabit eos ab oĩ ĩpugnatiõe hoiuz. etiã in iudayſmo manẽtes. ❡ .viij. erroꝛ eſt. ꝙ eccl̃ia nõdũ pepit neqȝ pariet filios añ finẽ regni tẽpoꝛalis. qd̃ finiet p. vj. ãnos ꝓxime tũc ſequẽtes. Et p hoc dat̃ itelligi ꝙ religio xp̃iana q̃ iã multos pepit vocatos ad fidẽ xp̃i nõ eſt eccleſia. ❡ .ix. erroꝛ ẽ. ꝙ euãglꝫ xp̃i neminẽ ꝑducit ad ꝑfectũ. ❡ .x. erroꝛ eſt. ꝙ adueniẽte euãglio ſpũs ſcti. ſiue clareſcẽte ope ioachĩ qd̃ ibidẽ dicit̃ euãglm ſcti ſpũs: euacuabit̃ euãgeliũ xp̃i. ❡ .xj. erroꝛ eſt. ꝙ intelligẽtia ſpũalis noui teſtamẽti nõ eſt cõmiſſa pape romano. ſꝫ tm̃ l̃ralis. ⁊ ꝓpter hoc dat̃ ibi intelligi ꝙ eccl̃ia romana nõ põt iudicare de ſpũali intelligẽtia noui teſtamẽti. ⁊ ſi iudicat: temerariũ ẽ eiꝰ iudiciũ. ⁊ ei nõ eſt acq̇eſcẽdũ. qꝛ eccl̃ia romana vt dicũt aialis eſt ⁊ nõ ſpũalis. ❡ .xij. erroꝛ eſt. ꝙ receſſus eccleſie grecoꝛũ a romana eccleſia fuit bonꝰ. ⁊ p hoc dat̃ intelligi. ꝙ viri ſpũales nõ tenent̃ obedire romane eccl̃ie. nec acq̇eſcere eius iudicio. ❡ .xiij. erroꝛ eſt. ꝙ ppl̃us grecus magis ambulat ſ̃m ſpm̃ quã ppl̃us latinꝰ. ⁊ p h̃ dat̃ intelligi ꝙ ppl̃us grecus magis eſt in ſtatu ſaluãdoꝛũ. ⁊ magis adherẽdũ ẽ ei. q̃z populo romane eccl̃ie. ❡ .xiiij. erroꝛ eſt. ꝙ ſicut filius oꝑat̃ ſalutẽ populi romani: ſiue latini q̇ filium repſentat: ſic pr̃ oꝑat̃ ſalutẽ populi greci. q̇ ſpm̃ ſctm̃ repſentat. ⁊ per h̃ dat̃ intelligi ꝙ pr̃ ſaluũ faciet ppl̃m grecũ et iudaycũ qꝛ ſpm̃ repſentãt. ❡ .xv. erroꝛ eſt. ꝙ ſpũs ſctũs aliquid recepit ab eccl̃ia. ſicut xp̃s in quãtũ hõ accepit aliq̇d a ſpiritu ſctõ. ❡ Decimꝰ ſextus erroꝛ eſt. ꝙ xp̃s ⁊ eiꝰ apoſtoli non fuerũt perfecti in vita contẽplatiua.

❡ Nota erroꝛes ſeu hereſes quas poſuit Raymundus lulli.

Poſt hec autẽ dñs gregoꝛius. pp̃. xj. de cõſilio fratrũ interdixit ⁊ cõdẽpnauit doctrinã raymũdi lulli cathalani mercatoꝛis de ciuitate maioꝛicaꝝ oꝛiũdi. layci. fantaſtici. ĩpiti q̇ quã plures libꝛos ediderat in vulgari cathalanico. qꝛ totalit̃ grãmaticã ignoꝛabat. que doctrina erat plurimũ diuulgata q̃z credit̃ hũiſſe a diabolo. cũ eã nõ habuerit ab hoie. nec hũano ſtudio. nec a deo. cũ deꝰ nõ ſit datoꝛ erroꝛũ ſiue hereſum. licet ipe raymũdns aſſerat in libꝛis ſuis ꝙ eã habuerat in quodã mõte a xp̃o. q̇ ſibi ut dixit apparuit crucifixus q̇ putat̃ magꝭ diabolus q̃z xp̃s q̃ doctrina durauit fere per. lxxx. ãnos quouſqȝ ſcꝫ frater nicholaꝰ eymerici oꝛdis fratrũ p̃dicatoꝝ aragonie validus inq̇ſitoꝛ ex certis cauſis h̃ñs eãdẽ valde ſuſpectã de heretica pꝛauitate: illã multo cũ laboꝛe tranſcurrit. et poſt p̃ſentauit p̃dicto dño gregoꝛio pape. xj. xx. volumia

⁊ cauſa cōmiſſa dn̄o cardinali hoſtieñ de eiꝰ mādato fue
runt per .xx. magiſtros in theologia diligēter examiata. ⁊
tandē de fratrū cōſilio ut vere hereticalia cōdēpnata: ⁊ to
ta doctrina gn̄aliter īterdicta. q̄ doctrina cōtinebat plus
q̄ꝫ q̄ngētos articłos erroneos de q̄bus paucos p̄ñtibus
īnſerā. ¶ Primꝰ error eſt. ꝙ deꝰ hēt multas eēntias. ¶ .ij
error eſt. ꝙ in diuinis eēntia nō eſt occioſa ſꝫ eēntiat. ⁊ na
tura naturificat: ⁊ bonitas bonificat. ⁊ infinitas infinitifi
cat. ⁊ eternitas eternificat. ¶ .iij. error ē. ꝙ ſicut leo ſe hēt
ad leonificādū. ⁊ hō ad homificādū. ſic ⁊ mł'to plus diui
na natura ſe hēt ad naturificādū. ⁊ diuinitas ad diuinifi-
cādū. ¶ .iiij. error eſt. ꝙ eēntia ⁊ natura dei p̄ris generat
filiū. ¶ .v. error eſt. ꝙ deus pater ē an̄q̄ꝫ deus filiꝰ. ¶ .vj.
error eſt. ꝙ deus p̄r in quātū p̄r eſt ſuppoſitū ſinglare. ſꝫ
in quātū rn̄det ſuis rōnibus ad ꝓducēdū filiū eſt ſuppo
ſitū cōmune. ¶ .vij. error eſt. ꝙ ſi deus p̄r nō fuiſſet pater
nō potuiſſet eē pater eternitatis cuiꝰ eſt p̄r ī quātū eā de
dit filio ꝑ generationē. ¶ .viij. error eſt. ꝙ deus filius ſic
eēntialr̄ ē de eēntia ꝓductꝰ: ſicut ꝑſonalit̄ de ꝑſona. ¶ .ix.
error eſt. ꝙ dei filij eēntia relata ad ꝑſonā filij. ſic eſt geni
ta: ſicut ē īgenita eēntia p̄ris relata ad ꝑſonā p̄ris. ¶ .x.
error eſt. ꝙ deus. q̄ ē filiꝰ diuinitatꝫ eſt pater hoīs deifica
ti. ꝓpter hoc ut indeificare p̄ri aſſimilet̄. ¶ .xj. error eſt. ꝙ
ſp̄us ſctūs eſt cōceptus de p̄re ⁊ filio. ¶ .xx. error eſt. ꝙ
ſp̄us ſctūs ꝓcedit a p̄re ⁊ filio ut eq̄lis p̄ri ⁊ filio. ſic ꝗ ita
habeat duas paſſiōes. vnā ſcꝫ a p̄re. ⁊ aliā a filio. ſicut p̄r
habet duas acciōes. ⁊ filiꝰ vnā actionē. ⁊ vnā paſſionē.
¶ .xiij. error eſt. ꝙ tantū ſunt tres ꝑſone diuine in vnione:
ꝙ nulla illarū triū poteſt aliq̄d agere intrinſece ſine alijs.
ꝙ nec generare. nec ſpirare. ¶ .xiiij. error eſt. ꝙ generatio
⁊ ꝓceſſio nō poſſunt eſſe in diuinis ꝑ vnā vel per duas ꝑ
ſonas ſolū. minus de oībus tribus. ¶ .xv. eror eſt. ꝙ filiꝰ
in quantū filius in diuinis qui eſt diſtictus a patre ⁊ ſpū

ſancto ꝑſonaliter poteſt eſſe incarnatꝰ. ſine hoc ꝙ illi nō
ſint incarnati. ſed in quātū oēs tres ꝑſone ſunt vna eēntia
⁊ natura oportet ꝙ pater ⁊ ſp̄us ſctūs ſint ita veracit̄ hō
per incarnationē ſicut filius. hoc dicit in libro de ſeptem
arboribꝰ. ¶ .xvj. error eſt. ꝙ corpus xp̄i ſtās in cruce fuit
mortuū ī quātū aīa dimiſit illud. ⁊ nō fuit mortuū ī quā
tū diuinitas ab eo nō receſſit. nec cōiūctio diuine nature:
⁊ humane fuit diuiſa. remāſit ergo xp̄s viuus ⁊ mortuꝰ.
fuit mortuus ſ̄m curſū naturalē. ſed remāſit viuus ſcd̄m
curſum ſuper naturalem. ¶ .xvij. error eſt. ꝙ ſurrexit xp̄s
propter hoc ut eſſet homo ex aīa ⁊ corpore: ſicut erat ho-
mo anteq̄ꝫ moreret̄. ⁊ quādo fuit mortuus fuit homo. in
quātū filiꝰ dei fuit homo. ¶ .xviij. error eſt. ꝙ illi q̄ amāt
deū ꝓpter hoc ut det eis gloriā celeſtē. vel bona tēpora-
lia. ⁊ timēt deū ꝓpter hoc ut nō det eis penā infernalem.
vel labores t̄pales: faciūt de p̄ma intentione ſecūdā. ⁊ de
ſcd̄a primā. ⁊ eorū intentio eſt peruerſa ⁊ falſa ⁊ contra
dei intentionē. nō eſt vnus homo ſolus qui fecerit tantuꝫ
malū ſicut id q̄d fecit machometus qui tot hoīes miſit in
errorē. ⁊ tamē maius malū ſequit̄ cū homo nō habet ad
deum primā intentionē. quā ſit totū malū quod fecit ma
chometꝰ. quia maius bonū eſt in vno hoīe q̄ fortiter dili
git deū ꝑ p̄mā intētionē. quā ſit malū inoībus hoībꝰ qui
ſunt dāpnati. ¶ .xix. error ē. ꝙ incōueniēs eſt ꝙ verus a-
mor ꝓpter aliqua q̄ facit homini deꝰ mł'tiplicet ſeu minu
at ſuū amorē. quia poſtq̄ꝫ deꝰ initiauit hoīem amare. bo-
nitate. magnitudine. amore. et ſic de alijs: ⁊ hō contēplari
deū: non cōuenit ꝙ cōtinue habeat poſſe in amare. ymo
oportet eē tā magna magnitudo initiādi ⁊ cōtēplandi in
amore veſtito bonitate. magnitudine. et duratione. et ſic
de alijs: ꝙ nō poſſit amare. vel amore creſcere nec minui.
quia ſi poſſet creſcere ⁊ minui: iam initiare ⁊ cōtemplari
nō intraret mediū amoris. ¶ .xx. error eſt. ꝙ tantū deſide

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

rat ⁊ amat amicꝰ.hoc ē hō iuſtꝰ.bonitatē.magnitudinē.⁊
⁊ eternitatē ſui amici.h̄ ē dei. ꝙ ꝓpter ſuū amorē ſe cō cor
dāt.bōitas.magnitudo. ⁊ et̄nitas ī eēndo vnā eēntiā ⁊ na
turā ⁊ vnā ⁊ eādē rē nūero in amico ⁊ amato . ita ꝙ ami
cꝰ ⁊ amatꝰ.ſ. hō iuſtꝰ ⁊ deꝰ ſūt vna indiſticta ⁊ incōfuſa
eēntia ⁊ natura ī bōitate.⁊ magnitudine ⁊ et̄nitate. Quā
pl̄es articl̄os ponit ī libris ſuis hereticales ⁊ erroneos.te
merarios ⁊ picl̄oſos q̄ digni relatiōe ⁊ mēoria nō exiſtūt.
vt pote q̄ nulla rōne appēti vl̄ colorata fulciunt̄ . q̄ po
tius temeritate p̄ſūptōi volūtati ꝓprie ⁊ ignorātie multe
ac ipitie inituntur.

¶ Nō errores lulliſtarū.

Hereſes ⁊ errores lulliſtaꝝ diſcipuloꝝ lullij ſūt iſti ¶ Pri
mꝰ ē ꝙ doctrina raymūdi lulli excellit oēm aliā doctrinā
in bonitate ⁊ v̄itate.etiā bti aguſtini. ¶.ij.error ē.ꝙ theo
logi tp̄oris moderni nichil ſciūt de vera theologia lulliſta
rū cōpatiōe.¶.iij.error ē.ꝙ deꝰ verā theologiā a theolo
gis moderni tp̄oris ꝓpter pctā eoꝝ abſtulit ⁊ eā lulliſtis
cōtulit.¶.iiij.error ē.ꝙ oēs doctrine d̄ſtruent̄ p̄ter doctri
nā raymūdi lulli q̄ ꝑpetuo remanebit.¶.v.error ē.ꝙ tp̄e
antixp̄i oēs theologi apoſtatabūt a fide p̄ter lulliſtaſ.q̄ ꝑ
doctrinā raymūdi iſtius reducēt ecclīā ad fidē catholicā.
¶.vj.error ē.ꝙ doctrīa veteris teſtamēti attribuit̄ deo p̄ri
doctrina noui teſtamēti atribuit̄ dei filio.ſꝫ doctrina ray
mūdi lullij atribuit̄ ſpūi ſcō.¶.vij. error ē.ꝙ doctrīa ray
mūdi lullij nō pōt h̄ri neqꝫ ꝑ ſtudiū neqꝫ ꝑ hoiem.ſꝫ tm̄
ꝑ ſpūs ſcti reuelationē.¶.viij.error ē ꝙ doctrīa raymūdi
lullij ſic ab eiꝰ ſectatoribꝰ ꝑ ſpūs ſci reuelationē habet̄:ꝙ
in breui tp̄e.q̄ ī.xxx.vl̄.xl.vl̄.l.vl̄.lx.horis h̄etur.¶.ix.er
ror ē ꝙ doctrinā raymūdi lullij nl̄lꝰ ītelligit.nec ītelligere
pōt niſi ſoli lulliſte.¶.x.error ē.ꝙ dn̄s gregoriꝰ papa.ix.
q̄ doctrinā raymūdi lullij ī.xx.eiꝰ volūinibꝰ cōtētā vt he
reticalē in ml̄tis articl̄is avinione ī cōſiſtorio cōdēpnauit
totāqꝫ gen̄aliter vt ſuſpectā vehemēter de hereſi cūctis fi
delibꝰ iterdixit.ſacrū collegiū q̄d cōſēſit:cardial̄ hoſtis q̄
cōmiſſariꝰ ī illa cauſa fuit.magr̄i ī theō vltra.xx.q̄ ad cō
dēpnationē p̄dictā cōſiliū p̄ſtiterūt.iſti doctrinā iſtā nō
intellexerūt.decepti ſunt ⁊ turpit̄ errauerūt.¶.xj.error ē.
ꝙ raymūdus p̄dictꝰ ē in cel̄ btūs ⁊ ꝓ tali h̄ndus ē a ſuis
ſectatoribꝰ ⁊ noīandꝰ.cauſa tn̄ breuitatis dimittimꝰ q̄n
gētos errores dicti raymūdi lulli q̄ ſunt dāpnati ꝑ ecclīā
vt patet in directorio inq̄ſitionis.

¶ Hereſes ⁊ errores dāpnati extra

curiā romanā ꝑ iquiſitores heretice prauitatis de expreſ
ſo mandato domini noſtri pape.

DEcima queſtio de hereſibus ſeu herroribꝰ
cōdēpnatis extra curiā romanā ꝑ inquiſito
res heretice prauitatis ī regno aragonie au
ctoritate apl̄ica.⁊ de expreſſo mandato dn̄i
nr̄i pape. ¶ Nā dn̄s clemēs.vj.informatꝰ
ꝑ frēm nicholaū roſelli ordis fratrū p̄dicatorū p̄orē ꝓui
cialē eiuſdē ꝓuicie ⁊ inq̄ſitorē in regno aragonie . poſtea
ꝟo titulo ſci ſixti p̄ſbyterū cardialē:ꝙ ī cathalōia ī ciuita
te barchinon̄ p̄dicabat̄ publice ⁊ ꝑ alias ptes q̄ꝫ pl̄es:ꝙ ī
ſanguie xp̄i aſꝑſo ī paſceue nō remāſit diuinitas.nec ſan
guis ille erat d̄ificatꝰ.hito ſollēpni cōſilio magroꝝ ⁊ alio
rū mādauit ꝑ ſuas patētes lr̄as dicto iq̄ſitori q̄tenꝰ dictū
articl̄m vt hereticalē ⁊ erroneū faceret publice reuocari.
ac ſollēpniter cōdēpnaret.⁊ ſic ipe inq̄ſitor fecit ī ecclīa ca
thedrali publice barchinon̄.⁊ dictū articulū cōdēpnauit.
¶ Poſtmodū ꝟo tp̄e gregorij.pape.xj.fr̄ nicho.eymerici
ordis fr̄ꝫ p̄dicatoꝝ iq̄ſitor h̄etice p̄uitatis ī regno aragōie
ſucceſſor imediatus prefati fr̄is nicholay roſelli. informa
uit eūdē dn̄m gregoriū ꝙ ī ꝑtibus cathalonie infra ſcrip
ti articuli de ſacramēto altaris publice p̄dicabant̄ . Cui

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

dñs gregorius pre habito multoꝝ cõſilio magiſtroꝝ. mã
dauit dicto inq̃ſitori ⁊ prelatis oib⁹ cathalonie ꝑ lr̃as ſu
as q̃ten⁹ illos articl̃os interdicerẽt ꝑ ſñiã excõicatiõis in
eccleſijs cathedralib⁹. qḋ ⁊ factũ fuit. ¶ Primus error ẽ.
ꝙ ſi hoſtia conſecrata cadat ſeu ꝓiciat̃ in cloacã. lutũ. ſeu
aliũ turpẽ locũ: ꝙ remanẽtib⁹ ſpẽb⁹ ſub eis cẽ deſinit cor
p⁹ xp̃i. et redit ſubſtãtia panis. ¶ .ij. error ẽ. ꝙ ſi hoſtia
cõſecrata a mure corrodat̃. ſeu a bruto ſũmatur ꝙ rema-
nẽtibus ſpẽbus ſub eis deſinit eẽ corpus xp̃i. ⁊ reddit ſub
ſtãtia panis. ¶ .iij. error ẽ. ꝙ ſi hoſtia cõſecrata a iuſto vl̃
peccatore ſũmatur: ꝙ dũ ſpecies dentibus teritur: xp̃s ad
celũ rapitur. ⁊ in ventrẽ hoĩs nõ trahicit̃. ¶ .iiij. error eſt.
ꝙ beata maria in cõceptione filij ſui fuit gratia plena. ꝙ
ex poſt in gratia nõ ꝓfecit. nec ꝓficere potuit. ¶ .v. error
eſt. ꝙ ſpũs ſctũs in die pẽthecoſtes veniẽs in beatã virgi
nẽ mariã ⁊ apl̃os: btẽ marie nullã gratiã cõtulit. ſʒ tantũ
apoſtolis. q: ſic erat gr̃a plena: ꝙ in gr̃a ꝓficere nõ vale
bat. ¶ Conſequent̃ vero idẽ dñs gregori⁹ papa. xj. infor
matus ꝑ eũdẽ frẽm nicholaũ eymirici inq̃ſitorẽ ꝙ in qui
buſdã libellis ocularit̃ eidẽ dñis cõtinebant̃ infra ſcrip-
ti articuli erronei. hĩto ſuꝑ eis pl̃ies cõſilio magr̃oꝝ in pñ
tia dñoꝝ cardinaliũ. ſcti euſtachij. ⁊ ſcti angeli a vinione ĩ
palatio dñi pape ⁊ de mãdato eiuſdẽ. tãdẽ ipſe dñs papa
ꝑ ſuas patẽtes lr̃as. mãdauit eidẽ inq̃ſitiõi q̃ten⁹ ipſe cũ
dño archiep̃o terrachone vt dictos articulos hereticales
⁊ erroneoſ cũ ſuo libello publice cõdẽpnaret. ac cõdẽpna
tos dictũ libellũ igni traderet cõſumendũ. ⁊ ſic factũ fuit.
quos q̃dẽ errores ⁊ hereſes poſuit quidã heretic⁹ de tar-
rachona neofit⁹ de iudeo factus xp̃ianus. ¶ Primus er-
ror eſt. ꝙ peruerſum dogma impijſſimi almerici. arrij. ſa-
bellij. ⁊ alioꝝ hereticoꝝ nõ eſt hereſis de ſe niſi tantũ apõ
illũ qui ip̃m eligit animo ꝑtinaci. ¶ .ij. error ẽ. ꝙ licitũ eſt
creaturas adorare ⁊ honorare honore ⁊ adoratiõe latrie

abſq; pctõ. ymo meritorie. ĩcõtrũ ſũt repñſentatiue ſui cre
atoris. ¶ .iij. error ẽ. ꝙ lʒ demões adorare ⁊ honorare. ho
nore ⁊ adoratiõe latrie meritorie ſi ſuũ repñtẽt creatorẽ.
¶ .iiij. error ẽ. ꝙ nõ tm̃ abſq; vicio hereſis. ymo abſq; vl
lo pctõ poſſunt demones adorari dulia niſi q: ꝓhibitũ ꝑ
eccl̃iã dei. ¶ .v. error ẽ: ꝙ eque ⁊ meli⁹ põt ſacrificãs de-
moni excuſari ab ydolatria: quã xp̃ian⁹ adorãs ymaginẽ
crucifixi vl̃ ſcõꝝ. ¶ .vj. error ẽ. ꝙ de iure nature adoratõ ⁊
ſacrificiũ debet̃ demõijs. ¶ .vij. error ẽ. ꝙ q̃ victi ſupplici
js ore negãt deũ. corde tñ adorãt: nõ ſolũ nõ peccãt. ymo
ſũt digni remũeratiõe. ¶ .viij. error ẽ. ꝙ layc⁹ nõ tenet̃ ad
aliquẽ fidei articl̃m credẽdũ explicite. ſʒ ſufficit ſibi iſta cõ
cluſio ĩ genere ꝙ credat oẽ illḋ ꝙ credit ſcã mat̃ eccl̃ia dei.
⁊ iõ ꝙ ſi layc⁹ credit vl̃ tenet oppoſitũ alicui⁹ articuli ex
ignorãtia ⁊ tẽptatiõe diaboli nõ peccat. ¶ .ix. error eſt. ꝙ
oĩs inobediẽs p̃ceptis eccl̃ie ẽ cẽſend⁹ heretic⁹. ¶ .x. error
ẽ. ꝙ ſecta machometi ẽ eque catholica ſicut fides ihũ xp̃i.
¶ .xj. error ẽ. ꝙ xp̃s. apl̃i. ⁊ oẽs angl̃i. ⁊ oẽs ſci ſũt ſciſmati
ci. ⁊ ꝙ ꝑfecti⁹ ẽ eẽ ſciſmaticũ quã catholicũ. ¶ .xij. error ẽ.
ꝙ ſol⁹ de⁹ pr̃ ẽ optim⁹. ſʒ dei fili⁹ ĩ p̃mo gradu. ſpũs ſan
ct⁹ ẽ bon⁹ in .ij. gradu. ſʒ oĩs creatura ẽ bona ĩ .iij. gradu.

Errores magr̃i arnaldi d̃ villa noua

Vndecima queſtio ẽ. de erroribus. hereſib⁹.
temeritatibus. falſitatib⁹ cõdẽpnatis in ca
thalõia ꝑ inq̃ſitores heretice prauitatis. au
ctoritate apl̃ica licet nõ de mãdato expreſſo
dñi pape. Et nota ꝙ tp̃e dñi clementis pa-
pe. v. fuit quidã medicus valde famoſus vocatus magi-
ſter arnaldus de villa noua qui cõdidit multos libros in
quibus erant quã plures errores inſerti. qui fuerũt cõde-
pnati ꝑ fratrẽ iohãnẽ de leugerio ordinis fratrũ p̃dicato
rũ inq̃ſitorẽ. ⁊ ꝑ dñm gaufredũ de crudillis prepoſitũ in

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ecc'lia terracone vicariū generalē ſede vacāte. anno dñi
M.ccc.xvij. q̄ errores fuerūt cōdēpnati de multoꝝ cōſi-
lio theologoꝝ. ¶ Primꝰ error eſt. ꝙ natura hūana a deo
aſſūpta eſt eq̄lis deo in oībꝰ bonis ſuis. ⁊ ꝙ tā alta ſit hu
manitas ī xp̄o q̄ntū diuinitas ⁊ tm̄ poſſit. ¶ .ij. error ē. ꝙ
quā cito aīa xp̄i fuit vnita deitati: ſtatī ipſa aīa ſciuit oīa
q̄ d'itas ſcit. q2 alias nō ut dicebat fuiſſet cū ea vna pſona
p̄cipue q2 ſcire eſt circūſtātia ptinēs ad ſuppoſitū indiui
duale ⁊ nō ad naturā. ¶ .iij. error ē: ꝙ diabolus ingenio-
ſe fecit totū ppl'm xp̄ianū deuiare a veritate dñi nr̄i ieſu
xp̄i. ſic ꝙ ſuggeſſit ⁊ euacuauit ppl'ꝫ xp̄ianū. ꝙ nō dimiſit
in eo niſi pellē. i. apparētiā cultꝰ eccl'iaſtici quē fecit ex vſu
⁊ fides quā habet eſt talis q̄lis fides demonū. ⁊ ꝙ totus
populus xp̄ianꝰ ducit̄ ad infernū. ⁊ ꝙ pp'lus xp̄ianꝰ p ſin
gulos ſtatꝰ palā. vita. moribꝰ. ⁊ affectibꝰ ipſum abnega
uerūt. ⁊ ꝙ in toto corpe xp̄i collegij vſqꝫ ad verticē. a plā
ta pedis: nō ſolū viuit ſꝫ impat ⁊ regnat talis apoſtaſia.
¶ .iiij. error ē. ꝙ oēs clauſtrales ſūt extra charitatē ⁊ dāp
nant̄. ¶ .v. error ē. ꝙ male fecerūt doctores theologi q̄ al
liq̄d de ph'ia poſuerūt in ſuis opibꝰ. ſtudiū ph'ie total'r cō
dēpnādo. ¶ .vj. error ē. ꝙ reuelatio facta cirillo ē p̄ciſior
cūctꝫ ſcripturꝫ ſacris. ¶ .vij. error ē. ꝙ opus mīe plus pla
cet deo q̄ꝫ ſacrificiū altarꝫ. ¶ .viij. error eſt. ꝙ ſtabiliēs ca
pellanias vel faciēs celebrari miſſas poſt mortē: nō facit
opus charitatꝫ. nec ex h̄ meret̄ vitā eternā. ¶ .ix. error ē ꝙ
q̄ in vita ſua ſcit multitudinē indigētiū ⁊ marie amicoꝝ ⁊
cōgregat ⁊ tenet ſupflua ad ſtabiliēdū capellanias. ⁊ p-
petuādū miſſas poſt mortē certū eſt ꝙ talis cadit ī eternā
dāpnationem. ¶ .x. error eſt. ꝙ in ſacrificio altaris ſacer-
dos offerēs. vel offerri faciēs. nihil deo de ſuo offert. etiā
voluntatē. ¶ .xj. error eſt. ꝙ elemoſyna magis repreſen-
tatur in paſſione xp̄i quā in ſacrificio altaris. ¶ .xij. error
eſt. ꝙ in ſacrificio miſſe non laudatur deus opere: ſed

ſolū ore ¶ .xiij. error ē. ꝙ ī cōſultatōibꝰ papalibꝰ nō ē ſc'ia
niſi opū hūanoꝝ ¶ .xiiij. error ē. ꝙ nūq̄ꝫ deꝰ cōminatꝰ ē et
nā dāpnationē ptōribꝰ. ſꝫ malū exēplū p̄bētibꝰ. ¶ .xv. er
ror ē. ꝙ anno ab incarnatiōe dñi. M.ccc.xxx.v. eēt. mūdi
finis totaliter ⁊ ex toto.

Errores pet' ollerij.

¶ Itē tpe dñi iahānis pape. xxij. ſurrexit in ciuitate bar-
chinoñ quidā vocatꝰ petrꝰ ollerij de maioricis oriūdꝰ cū
q̄buſdā cōplicibꝰ ſuis q̄ poſuit multa de hereſibus ⁊ er-
roribꝰ bigardoꝝ inter quos poſuit de ꝓp̄o ⁊ cōi. ⁊ tandē
barchinoñ p frēꝫ bernardū de podio circuſo ordis fratrū
pdicatoꝝ inq̄ſitorē cū ep̄o barchinoñ fuerūt eoꝝ hereſes
⁊ errores cōdēpnati. ⁊ ipi heretici traditi curie ſcl'ari ⁊ cō-
buſti.

¶ Errores durādi de baldach.

¶ Itē tpe eiuſdē dñi iohānis pape. xxij. inſurrexit in ciui-
tate barchinoñ q̄dā vocatꝰ durādus de baldach ciuis ge
rūde cū quodā ſuo cōplice q̄ dogmatigauit hereſes ⁊ er-
rores bigardoꝝ de ꝓp̄o. ſ. ⁊ cōi. ⁊ vlteriꝰ ꝙ matrimoniū
nō erat niſi meretriciū occl'tū. Tādē gerūde p̄ñte dño ia
cobo rege aragōie fuerūt cōdēpnati p dñꝫ ep̄m gerūdeñ
de villa marina ⁊ frēm arnaldū burgueti ordis frm̄ p̄di-
catoꝝ inquiſitorē heretice prauitatis. ⁊ ipi vt īpenitentes
fuerūt traditi curie ſeculari ⁊ in igne cremati.

Hereſes bonanati bigardi.

¶ Itē tpe dñi bñdicti pape. xj. inſurrexerunt in cathalo-
nia. i. in villa franca de penedes q̄ꝫ plures bigardi. quoꝝ
erat p̄ncipalis hereſiarcha quidā p̄ſbyter vocatus frater
bonanatꝰ. q̄ añ ab iurauerat poſtq̄ꝫ traditꝰ fuerat vt im
penitēs ſcl'ari curie. ⁊ iā ex vno latere aſſatꝰ finxerat ſe pe
nitere. Iſte cū p̄dictis poſuerūt hereſes bigardoꝝ. ⁊ tādē
p dñm ferrariū d' apillia ordis frm̄ p̄dicatoꝝ ep̄m barchi
noñ. ⁊ frēꝫ guillelmū coſta eiuſdē ordis inq̄ſitorē fuit eoꝝ

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

cōgregatio cōdēpnata ⁊ domus eoꝝ hītatiōis ī villa frā
ca dirupta. ⁊ eoꝝ hereſes cōdēpnate. ⁊ dictꝰ fr̄ bonanatꝰ
⁊ relapſꝰ ⁊ īpenitēs traditꝰ curie ſcl'ari ignibꝰ cōſumēdꝰ
ceteris cōplicibus penitētibus. erroꝛibus abiuratis.

¶ Erroꝛes iacobi iuſti bigardi.

¶ Itē tp̄e dn̄i clemētꝫ pp̄. vj. īſurrexerūt ī ciuitate valētie.
q̄dā bigardi quoꝝ erat p̄ncipal' q̄dā vocatꝰ iacobꝰ iuſti. q̄
dogmatizauerat īſcriptas hereſes bigardoꝝ. ⁊ int̄ alias
ꝙ cōdēpnati religioſi. clerici. ⁊ layci ꝓ dictis hereſibꝰ. tā
ꝑ dn̄m clemētē ī curia. q̄ꝫ ꝑ inquiſitoꝛes in alijs mūdi ꝑti-
bꝰ erāt bti ⁊ in celis m̄res dn̄i ihu xp̄i. ⁊ tādē eoꝝ hereſes
fuerūt valētie cōdēpnate ꝑ fr̄em nicholaū roſelli inq̄ſito-
rē oꝛdinis p̄dicatoꝝ factū poſtmodū p̄ſbyterū cardinalē
⁊ ꝑ dn̄m vgonē de fenoleto ep̄m valētinū. ⁊ tres iā moꝛ-
tui. ſ. guillelmus geraldi. gilbertꝰ. ⁊ bartholomeꝰ fuſterij
exhūati. ⁊ vt īpenitētes heretici cōdēpnati. ⁊ dictꝰ fr̄ iaco
bꝰ iuſti dictis hereſibꝰ abuiratis īmuratꝰ moꝛtuꝰ ē ibi.

¶ Erroꝛes fratris berēgarij de mō te falcone oꝛdinis ciſtercien̄ de populeto.

¶ Itē tp̄e inocēcij pape. vj. īſurrexerūt ī cathalonia. ī vil-
la q̄ dicit̄ mōs albꝰ q̄dā q̄ auſi ſunt dogmatizare. ꝙ om-
nia de genere bonoꝝ q̄ fiēda ſūt. ſūt fiēda dei puro amoꝛe
nec ex alia cauſa. nec ſpe mercedis eterne. Iſte erroꝛ ibi in
ualuit. actoꝛ fuit fr̄ berēgariꝰ de mōte falcone ciſtercien̄ oꝛ
dinis de monaſterio populeti. Tādē iſte erroꝛ fuit cōdē-
pnatꝰ ſolēpniter ⁊ publice ꝑ fratrē ſanciū archiep̄m ter-
rachon̄ oꝛdinis fr̄m minoꝝ. ⁊ ꝑ dn̄m fr̄ēz nicholaū roſel
li oꝛdis p̄dicatoꝝ ſupra dictū inquiſitoꝛem.

¶ Erroꝛes nicholay de calabria.

¶ Itē tp̄e eiuſdē dn̄i inocēcij pape. vj. inſurrexit in catha
lonia. hoc ē in barchin̄. q̄dā vocatꝰ nicholaꝰ de calabꝛie
oꝛiūdꝰ. ſꝫ ī hiſpania cōuerſatꝰ. iſte publicauit infra ſcrip-
tas hereſes ⁊ erroꝛes. q̄ fuerūt cōdēpnati ſolēpniter ⁊ pu-
blice barchinon̄ ꝑ fr̄em nicholaū eymerici oꝛdis p̄dicato
rū inq̄ſitoꝛē. ⁊ ꝑ dn̄m arnaldū de buſq̄tis vicariū ep̄i bar
chinon̄. Sūt aūt erroꝛes īfra ſcripti. ¶ Primꝰ erroꝛ quē
poſuit ē. ꝙ q̄dā hiſpanꝰ hereſiacha magnꝰ vocatꝰ gūdiſ-
ſalꝰ d ep̄atu cōchen̄ oꝛiūdꝰ. ꝙ erat dei filiꝰ ī celis eternal'r
gn̄atꝰ. lꝫ videret̄ p̄rem ⁊ m̄rēz hr̄e ī terris. ¶ .ij. erroꝛ ē. ꝙ
ſp̄ūs ſctūs debebat futuro tp̄e īcarnari. ⁊ tūc ip̄e gūdiſſa
luꝰ totū mūdū cōuerteret. ¶ .iij. erroꝛ ē. ꝙ dictꝰ gūdiſſalu
us nunq̄ꝫ moꝛeret̄ ſꝫ viueret ī eternū. ¶ .iiij. erroꝛ ē. ꝙ ī die
iudicii gūdiſſaluꝰ ille oꝛaret pro moꝛtuis oībus ī inferno
cōdēpnatis. ⁊ eius p̄cibus liberarent̄ ⁊ ſaluarent̄. ¶ .v. er
roꝛ eſt. ꝙ in hoīe ſunt tria. anima quā foꝛmauit deus p̄r.
coꝛpus q̄d foꝛmauit de filiꝰ. ⁊ ſp̄ūs: quē creauit deꝰ ſp̄ūs
ſctūs. adducēs illd. foꝛmauit deꝰ hoīez de limo terre ⁊ inſ-
pirauit in faciē eiꝰ ſpiracl'm vite ⁊ factꝰ ē hō ī aīaz viuētē.
Quā plura poſuit hereticalia ⁊ erronea. fatua. ꝑiculoſa.
⁊ temeraria. ꝓpter q̄ vt relapſus traditꝰ ē bꝛachio ſcl'ari.

¶ Erroꝛes bartholomei ienoueſij.

¶ Item tēpoꝛe vrbani. v. inſurrexit in barchinona qui-
dam vocatus bartholomeus genoueſij oriundus de inſu
la minoꝛicaꝝ. q̄ libellū cōdidit ac publicauit. in quo mul-
te hereſes ⁊ erroꝛes multi. temeritates. ⁊ falſitates de an
tixp̄o ⁊ eius tēpoꝛe ponebant̄. quas cū ſuo libello dn̄s be
rēgarius daril epiſcopꝰ barchinon̄. ⁊ frater nicholaꝰ ey-
mirici oꝛdinis predicatoꝝ inquiſitoꝛ ſupra dictus de con-
ſilio multoꝝ magiſtroꝝ in theologia in ſede barchiono
nenſi publice cōdempnauit. ⁊ libellū ibidē tradi fecerunt
ignibus cōburendū. ipſo bartholomeo penitente ⁊ erro-
res publice abiurāte. ¶ Primus erroꝛ eſt. ꝙ p̄figebat cer
tū tp̄s aduētus antixp̄i. in quo ꝑ totū mūdū ſui diſcipuli

VNIVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

appẽrẽt.ſ.ãno.M.cccc.lx. ¶.ij.error.ꝙ tp̃e antixp̃i ceſſa
rẽt ſacrificiũ in eccl'ia. ⁊ alia eccl'iaſtica ſacramẽta. ¶.iij.
error ẽ. ꝙ xp̃iani hñtes vſũ liberij arbitrij q̃ cõuerterẽt̃ ꝑ
antixp̃m ſic ſtarẽt imobilit̃ i errorib⁹ antixp̃i ꝙ nunq̃ꝫ cõ
uerterẽt̃.nec cõuerti poſſẽt ad fidẽ xp̃i.qꝛ caracter quẽ an
tixp̃s eis faceret i frõte vl' i manu hr̃et tãtã efficatiã i aĩa
b⁹ eoꝝ.ꝙ in illis errorib⁹ faciet eos imobiliter ꝑpetuo ꝑ
manere.⁊ cõſequẽter ꝙ oẽs taleſ xp̃iani certitudialiter dã
narent̃.⁊ igne ð celo miſſo etiã corpaliter morient̃.¶.iiij.
error ẽ.ꝙ pueri ꝑuuli xp̃ianoꝝ.etiã iudei.ſarraceni. ⁊ infi
deles ceteri. tã ꝑuuli q̃ꝫ adulti ꝑ antixp̃m ꝑuerſi poſt mor
tẽ antixp̃i oẽs.cõuertent̃ ad fidẽ xp̃i.ſꝫ nõ aliq̃s adult⁹ de
xp̃ianis ꝑuerſis.⁊ finaliter tota eccl'ia dei eẽt de conuerſis
iudeꝝ.ſarracenoꝝ.⁊ infideliũ ceteroꝝ. Quã plura alia er
ronea poſuit q̃ nõ ſuut digna relatione.

¶ Nota errores cuiuſdã fratris mi noris qui vocatus eſt frater arnaldus.

¶ Jtẽ tp̃e dñoꝝ.inocẽcij pape.vj.⁊ vrbani.v.⁊ gregorij
xj.fuit quidã de ordie fr̃m minoꝝ i cathalonia i villa po
dijceritani. dioceſis vrgelñ vocat⁹ fr̃ arnald⁹ mõtanerij
q̃ hereſes ⁊ errores quos poſuit noluit ab iruare. lꝫ finxe
rit ſe velle facere ſꝫ fugit.⁊ citat⁹ reſpõſur⁹ de fide nõ cõ
paruit.⁊ ſtetit in tali ꝑtinacia ꝑ annos.xix. Tadẽ p̃dict⁹
fr̃ nichola⁹ eymirici inq̃ſitor ordis fr̃m p̃dicatoꝝ: cõſulta
to ꝑmit⁹ ꝑmo dño papa vrbano.v.⁊ demũ gregorio.xj.⁊
dñs p̃dict⁹ berẽgari⁹ daril tũc ep̃s vrgeleñ dictũ fr̃em ar
naldũ ꝑtinacẽ hereticũ q̃ publice p̃dicabat ⁊ defenſabat
infra ſcriptas hereſes ⁊ errores i ſede vrgeli publice decla
rauerũt.⁊ ei⁹ hereſes ⁊ errores publice cõdempnauerũt.
¶ Prim⁹ quoꝝ erat.ꝙ dñs ihs xp̃s ⁊ ei⁹ apl'i nichil ha
buerũt i ꝓprio ⁊ cõi.¶.ij.error ẽ.ꝙ null⁹ põt dãpnari q̃
deferat hitũ bti frãciſci. ¶.iij.error ẽ.ꝙ btũs frãciſcus o
anno ſemel deſcẽdit ad purgatoriũ ⁊ extrahit inde aĩas il
lorũ q̃ in hac vita fuerũt de ordine ſuo. ſeu ordinib⁹ per
ipſum inſtitutis.⁊ ducit ad paradyſũ.¶.iiij.error ẽ.ꝙ or
do beati franciſci in perpetuũ durabit.

¶ Errores duorũ ſcꝫ Geraldi ſega relli.et Dulcini nouarienſis.

Quodecia q̃ſtio eſt de hereſib⁹ ⁊ erroribus
pſeudo apoſtoloꝝ.q̃ in ſurrexerũt in parti
bus lõbardie.vbi ſunt ꝑ eccl'ie p̃latos ⁊ in
quiſitores cõdẽpnati.¶ Nota ꝙ tp̃oribus
dñi honorij pape.iiij.bonifacij.viij. nicho
lai.iiij.clemẽtis.v.in ep̃atib⁹ ꝑgamẽſi ⁊ nouarieñ.⁊ par
tibus circũuicinis. inſurrexerunt duo magni hereſiarche
ſcꝫ geraldus ſegarelli ꝑgamẽſis.⁊ dulcin⁹ nouarieñ.q̃ to
tã terrã illã ſuis ifraſcriptꝭ errorib⁹ iplẽtes cõgregatõnẽ
quãdã fecerunt. quã apl'os vocauerũt.q̃ ſub nulli⁹ obia
viuebãt.ſed tm̃ ſe eſſe ſubiectos ſoli deo ⁊ nulli hoĩ.⁊ vitã
ſeq̃ apl'oꝝ ſingulariter aſſerebãt. Jſti publice mẽdicabãt
xp̃i apl'os ſe dicebãt.in plateis ⁊ vicis ea q̃ ſibi appone
bant̃ publice mãducabãt.pniaꝫ ꝑ vicos ⁊ plateas p̃dica
bant cũ mãtello albo ad collũ ꝑ modũ pallij eleuato ⁊ tu
nica alba. ac lõgis crinib⁹ aliqñ vtẽdo.in pedib⁹ ſoleis.
aliqñ nudis pedib⁹ incedebãt.⁊ a cõi cõuerſatiõe fideliũ
vita ⁊ morib⁹ deſidẽtes ſingularẽ vitã ſe ducere apl'icã ſi
mulabãt.⁊ plures ac quã plures inficiebãt. poſtq̃ꝫ eoruꝫ
vita ⁊ ſtatus ꝑ dñm honoriũ papã. iiij. fuit cõdẽpnatus
ꝑ ſuas patẽtes lr̃as infra poſitas. tandẽ poſt q̃ttuor an
nos fere q̃bus eoꝝ error in lõbardia iualuit:dictus geral
dus ꝑ ep̃m ꝑgamẽſem ⁊ inq̃ſitorẽ fratrẽ mãfredũ ordis
fratrũ p̃dicatorũ tp̃e bonifacij.viij.fuit ut hereſiarcha.et
margarita eius cõſors in ſcelere ⁊ errore fuerunt publice
mẽbrati dilaniati.⁊ poſtmõꝫ cõcremati.⁊ final'r ꝑ maio

ri parte cũ magna diligẽtia ꝓlatorũ illaꝝ partiũ ⁊ inqſi⸗
torũ. ipſorũ ſecta pſeudo apl'oꝝ fuit ab illis finibꝰ extir⸗
pata. ⁊ cõgregato exercitu magno crucis ſignaculo inſi⸗
gnita. et collata ꝑ dñm clementẽ. v. indulgẽtia gñali. He
reſes aũt ⁊ errores ipſoꝝ geraldi ⁊ dulcini hereſiarcharũ
ac eorũ ſeqntiũ pſeudo apl'oꝝ ſũt hi q̃ ſequũt̃. ¶ Primꝰ
eſt. ꝙ tota auctoritas a dño iheſu xp̃o tradita ⁊ collata
eccl'ie romane. ẽ oĩno euacuata. ⁊ iã dudũ ceſſauit ꝓpter
maliciã ꝓlatorũ. ⁊ ꝙ eccl'ia romana q̃ꝫ tenẽt. papa. cardi
nalis. clerici. ⁊ religioſi: nõ eſt eccleſia dei ſꝫ reprobata ec⸗
cleſia. q̃ ꝑſeuerat hodie ſine fructu. ¶ .ij. error ẽ. ꝙ eccleſia
romana eſt illa meretrix q̃ a fide xp̃i apoſtatauit. de q̃ ioã
nes ſcripſit ĩ apoca. ¶ .iij. error ẽ. ꝙ tota illa ptãs q̃ꝫ xp̃s
dedit eccl'ie ab initio: trãſacta eſt in ſectã illoꝝ q̃ dicunt̃ a⸗
poſtoli. ſeu de ordine apl'oꝝ. q̃ꝫ ſectã vocãt cõgregationẽ
ſpũalẽ a deo miſſã ⁊ electã in iſtis diebꝰ nouiſſimis. ⁊ ipi
⁊ nulli alij ut dicũt habẽt ptãtẽ q̃ꝫ beatꝰ petrus apoſtolꝰ
hũit. ¶ .iiij. error eſt. ꝙ geraldꝰ ſegareli de parma ꝓdictꝰ
q̃ fuit ꝓncipiũ huius ſecte ⁊ actor: fuit noua plãta pullu⸗
lãs in radice fidei. ⁊ q̃ deus cepit reducere eccl'iam ſuã ad
cõſeruationẽ ⁊ ꝑfectionẽ. ⁊ vitã ⁊ ſtatũ ⁊ pauꝑtatẽ eccl'ie
ꝓmitiue. in illo ſtatu ĩ quo xp̃s cõmiſit eccleſiã btõ petro
apl'o. ¶ .v. error eſt. ꝙ ipſi ſoli vocati apoſtoli de ꝓdicta
ſecta ſeu cõgregatiõe ſunt eccl'ia dei. ⁊ ſũt in illa ꝑfectiõe
vite in q̃ fuerũt apl'i ꝓmi. ⁊ iõ nõ tenent̃ alicui hoĩ obedi⸗
re. nec ſũmo põtifici. q2 ab eo regl'a q̃ fuit imediate a xp̃o
libera ẽ ⁊ ꝑfectiſſima vita. ¶ .vj. error ẽ. ꝙ nec papa nec
aliq̃s alius põt eis ꝓcipe ꝙ deſerãt ſtatũ illũ ſeu vitã tã⸗
te ꝑfectiõis. nec etiã põt eos excõmunicare. ¶ .vij. error ẽ
ꝙ de quolibꝫ ſtatu ⁊ ordine põt q̃libꝫ licite trãſire ad eo⸗
rũ vitã ⁊ ſtatũ. ſiue ſit religioſus ſiue ſecularis. ita ꝙ vir
ſine cõſenſu vxoris. ⁊ vxor ſine cõſenſu viri põt relinq̃re
ſtatũ matrimonij. et aduolare ad ordinẽ ipſoꝝ. ⁊ ꝙ nullꝰ

ꝓlatus eccl'ie romane põt ſeꝑare matrimoniũ: ſꝫ ipi poſ⸗
ſunt. ¶ .viij. error eſt. ꝙ nullꝰ de vita ſeu ſtatu vel ordine
ipoꝝ põt licite ĩtrare aliũ ordinẽ ſeu religionez ſine pctõ
mortali. nec põt ſe ſupponere abiẽ hoĩs cuiuſcũqꝫ. q2 h
eẽt deſcẽder̃ a vita ꝑfectiſſima ad minꝰ ꝑfectã. ¶ .ix. error
eſt. ꝙ nullus põt ſaluari nec ĩtrare in regnũ celoꝝ: niſi ſit
de ſtatu ſuo ⁊ ordĩe. q2 extra ſtatũ ſeu ordinẽ ipſorũ dein⸗
ceps nullꝰ ſaluabit̃. ¶ .x. error ẽ. ꝙ oẽs q̃ eos ꝑſequũt̃: pe
cãt mortalr̃. ⁊ ſunt in ſtatu dãpnatiõis ⁊ ꝑditiõis. ¶ .xj.
error ẽ. ꝙ nullꝰ pp̃ romane eccl'ie põt aliquẽ abſoluere a
pctĩs. niſi eſſꝫ ita ſctũs ſic̃ fuit btũs petrus apl's viuẽdo ĩ
oĩmã pauꝑtate. ſine ꝓp̃o. ⁊ cũ hũilitate. ⁊ nõ faciẽdo gue
rras. nec aliquẽ ꝑſequẽdo. ſꝫ ꝑmittẽdo quẽlꝫ viuere ĩ ſua
libertate. ¶ .xij. error ẽ. ꝙ oẽs ꝓlati romane eccl'ie tã ma⸗
iores q̃ꝫ minores: a tꝑe ſcti ſilueſtri poſtq̃ꝫ declinauerũt a
mõ viuẽdi ꝑoꝝ ſctõꝝ ſũt ꝓuaricatores. ⁊ ſeductores. exce
pto frẽ petro de marone q̃ fuit papa celeſtinꝰ appellatꝰ.
¶ .xiij. error ẽ ꝙ oẽs ordĩes religioſoꝝ ſacerdotũ. diacho
noꝝ. ſubdiachonoꝝ ⁊ ꝓlatoꝝ ſũt a fidei catholice detmẽ
tũ. ¶ .xiiij. error ẽ. ꝙ layci nõ tenet̃. nec debẽt dare decias
alicui ſacerdoti vel ꝓlato romane eccl'ie: q̃ nõ ſit in tãta ꝑ
fectiõe. ⁊ in tãta pauꝑtate in q̃ fuerũt ꝓmi apl'i. ⁊ ideo di
cunt ꝙ decimã non debent dare niſi ipſis q̃ dicũt̃ apoſto
li. ⁊ ſunt pauꝑes xp̃i. ¶ .xv. error eſt. ꝙ q̃libet hõ vel q̃li⸗
bet mulier poſſũt nudi ſimul iacere licite: ĩuicẽqꝫ comiſce
ri ſine omni pctõ: ⁊ tãgere oẽs partes corporis. ⁊ oſcula⸗
ri ſine oĩ peccato. ⁊ vir cõiũgere ventrẽ ſuũ ad ventrẽ mu
lieris nudos ſi ſtimulent̃ carnaliter: ut ceſſet tẽptatio: non
eſt peccatũ. ¶ .xvj. error eſt. ꝙ iacere cum muliere: ⁊ non
comiſceri carnaliter: magis eſt quam mortuos ſuſcitare.
¶ .xvij. error eſt. ꝙ perfectior vita eſt viuere ſine voto:
q̃ꝫ ſe aſtringere voto. ¶ Decimꝰ octauꝰ error eſt. ꝙ eccle⸗
ſia conſecrata non plus valet ad orandum. q̃ꝫ ſtabulum

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

equorũ vel porcoꝝ. ¶ .xix. error eſt. ꝙ ita bene põt adora
ri xp̃s in nemoribꝰ ⁊ ſiluis ſicut in eccl'ijs vel meliꝰ. ¶ .xx.
error ẽ. ꝙ ꝓ nulla cã. nec ĩ aliquo caſu debet hõ iurare ni
ſi ꝑ artic'los fidei. ⁊ oĩa alia põt celare ⁊ quãtũcũqȝ iurẽt.
dicere veritatẽ corã p̃latis ſeu inq̄ſitoribꝰ nõ tenent̃ defẽ
dere verbo ſeu voce. ſȝ ſolũ in mẽte retinere. et ĩ nullo rñ-
dere veritatẽ. niſi de his q̃ verbal'r cõtinet̃ ĩ artic'lis fidei
ſeu p̃cept;. ⁊ ſi de alijs req̄rat̃ lȝ eis ſine pctõ mẽtiri. ⁊ veri
tatẽ ſue ſecte negare ore dũmõ teneãt eã in corde. ad h̃ ut
euadãt ꝑtãtẽ inquiſitoꝝ. ſed debẽt rñdere tergiuerſando.
colorãdo. ſeu paliãdo quocũqȝ mõ poſſint ꝑtrãſire. ſi tñ
nõ poſſũt mortẽ alit̃ vitare. tũc in tali caſu apte debẽt cõ
fiteri ⁊ deffendere in oĩbꝰ ⁊ ꝑ oĩa predictã doctrinã ſuã ⁊
mori in ea patiẽter ⁊ cõſtãter. ⁊ nullatenꝰ aliquẽ de ſocijs
vel credẽtibꝰ reuelare. ¶ Preter p̃dictos errores in fide ⁊
nõnullos alios ĩ dict; ꝑſeudo ap̃lis adinuẽtos ac plĩmas
etiã q̃s faciebãt in ſimplicibꝰ deceptiões. et cũ mulieribꝰ
q̃s ſecũ ducebãt inhoneſtates eos ⁊ eorũ ordinẽ. dñs pp̃.
honoriꝰ. iiij. cõdẽpnauit per l'ras ſuas. ſequentis tenor;.
¶ Olĩ felicis recordationis. pp̃. gregoriꝰ. x. p̃deceſſor nr̃
in cõcilio lugdoneñ. oẽs religiões ⁊ ordĩes mẽdicãtes ad
inuẽtos poſt generale lateranñ cõciliũ q̃ nullã cõfirmatio
nẽ ſedis ap̃lice meruerũt ꝑpetue ꝓhibitiõi ſubiecit. et q̃
actenus ꝓceſſerũt renouabit. verũ ſicut ad nr̃m ap̃licuȝ
auditũ fama querula referente ꝑuenit q̃dã poſt gñale et
ante lugd̃. predicta cõcilia ſub ordĩs ap'loꝝ habitu noue
religiõis aſſumpſerãt. quãq̃ȝ nullã aliqñ ꝯfirmationẽ ſe
dis ap̃lice meruiſſent. ꝓhibitiõis ⁊ reuocatiõis p̃dicte te
merarij p̃ſumptores eũdẽ hitũ ſeu ei cõſimilẽ ſub eodem
noĩe vſqȝ hodie deferẽtes q̃ȝ plures etiã alij aſſũpto poſt
dictũ lugdoñ cõciliũ. huiuſcemõi hitũ ꝑ diuerſas mũdi
partes mẽdicãdo diſcurrere non verent̃. faciẽtes ea q̃ nõ
condecẽt in animaꝝ ſuarũ periculũ. ⁊ graue eſcãdalũ pli-
morũ: preſertim cum nõnulli prauitatis heretice vicio la
borantes: ſub huiuſmodi habitu ſunt inuenti. Nos igit̃
volentes taliũ preuaricatorũ inſolentem audaciam refre
nare: ⁊ predictã non tam religionẽ q̃ȝ pernicioſam ſectaȝ
penitus abolere: ne forte fideliũ ſimplices falſa ſanctita-
tis eorum imagiue ſeducantur. Uniuerſitati veſtre per a
poſtolica ſcripta mandamus: quatenus quoſcumqȝ de
predictis in veſtris ciuitatibns: ⁊ dioceſibus inueniri cõ-
tigerit: eos ad deponendum huiuſmodi habitum moniti
one premiſſa per cenſuram eccleſiaſticam appellatione
poſtpoſita compellatis: monentes eos: vt ſi religionis vi
tam ducere cupiunt: ad aliquam ſe tranſferant de religio
nibus approbatis. Qđ ſi aliqui eorum cenſuram predi-
ctam contempſerint vos cõtra ipſos ad penam carceris
ſeu alia prout expedire videritis procedatis: inuocato ſi
opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Ceterũ vt predicti
eo facilius a ſua inſolẽtia cõpeſcantur: quo magis a chri
ſti fidelibus abici viderint ⁊ contemni: volumus nihilo-
minus ꝙ huiuſmodi proceſſum noſtrum: veſtrarum ciui
tatũ ⁊ dioceſum iteratis vicibus publicautes: ac facientes
per alios publicari eoſdem proceſſus actoritate noſtra-
moneatis et inducatis attẽte ne aliqnem de predictis pre
fatum habitum deferentibus recipere preſumant in hoſ-
pitio vel eis elemoſynas largiantur: nec ad deferendũ ha
bitum ipſum ſeu ei conſimilem impendant conſilium au-
xilium vel fauorem. Datum rome apud ſanctam ſabinã
v. ydus marcij. põtificatus nr̃i anno. j. ſub anno dñice in
carnatiõis. M.cc.lxxx.v. ¶ Ad inſtar ergo dñi honorij
pape. iiij. Nicholaus papa quartus vniuerſis eccleſiarũ
prelatis conſimiles litteras deſtinauit: ſub anno domini.
M.cc.xc. pontificatus eius: anno. iij.

Errores manicheorum.

Tertiadecima q̄ſtio ē de hereſib⁹ ⁊ erroꝛib⁹ manicheoꝛū: q̄ inſurrexerūt ī ptib⁹ italie et ibi ſunt per ꝑlatos ⁊ inq̄ſitores condēnati. Nā tpe inocēcij pape. iij. in partibus ytalie qꝛ in archiepātu mediolanensi et alijs ꝑtib⁹ circuuicinis: inſurrexit quidā dict⁹ manes a quo eius ſeq̄ces manichei ſunt dicti: q̄ multas hereſes publice diuulgauerūt: ⁊ publice ac impudēter in ytalia ꝑdicarunt: pro ꝑdicatiōe q̄rū frater petr⁹ de verona oꝛdis fratrū predicatoꝛū inquiſitoꝛ in partibus āte dictis: ab ip̄is manicheis hereticis eſt gladijs interfect⁹: ⁊ martyr gl'ioſus effect⁹. Poſtea eodē anno ſui martyrij ſctōrum cathalogo agregat⁹: ac per ſctām eccl'iam canonizat⁹: qui claret hodie multis miraculis gl'ioſus. Iſtoꝛū aūt manicheoꝛū hereſes ⁊ herrores ſunt iſti. ¶ Prim⁹ erroꝛ eſt: ꝙ duos deos ⁊ duos dn̄os aſſerunt ⁊ fatent̄: ꝰm benignū deum videlicet ⁊ malignū: creatorē oīm rerū viſibiliū ⁊ corporaliū: aſſerentes nō eſſe factā creaturā corporalē a deo p̄re celeſti quē dicūt deū benignū: ſꝫ a diabolo malo ⁊ ſathana quē ip̄i vocāt deū malignū ⁊ dn̄m huius ſcl'i: ⁊ ꝑncipē huius mūdi: ſic ꝙ deos ponūt creatores: deū videlꝫ ⁊ diabolum ⁊ duas creationes: vnā. ſ. corporaliū viſibiliū: alia inuiſibiliū ⁊ incorporaliū. ¶. ij. erroꝛ ē: ꝙ cōfingūt eē duas eccleſias: vnā benignā quā dicūt eē ſectā ſuā. eāq3 aſſerūt eccl'iam ieſu xp̄i. Aliā vero eccl'iā malignoꝛū quā dicunt eē eccl'iā romanā: eāq3 impudēter appellāt matrē fornicationū: babilonē magnā meretricē: baſilicā diaboli ⁊ ſinagogā ſathane. ¶. iij. erroꝛ ē: ꝙ oēs gradus ⁊ ordines ⁊ ordinatiōes ſctē romane ecclesie ⁊ ſtatuta deſpiciūt ⁊ deprauāt: ⁊ oēs qui fidē ei⁹ tenēt apelāt hereticos ⁊ errātes: nec aliquē poſſe ſaluari in fide romane ecclesie dogmatizāt. ¶. iiij. erroꝛ eſt: ꝙ oīa ſacramenta romane ecleſie dn̄i nr̄i ieſu xp̄i euchariſtie ſeu altaris ⁊ baptiſmi q̄ fit in aq̄ ma-

teriali necnō cōfirmatiōis ⁊ oꝛdis: et extremevnctiōis: penitētie ⁊ mr̄imonij inter virū ⁊ mulierē oīa ⁊ ſingula aſſerūt iania atq3 vana ⁊ cōfingūt tanq̄3 ſimie q̄dā alia loco ip̄oꝛū q̄ q̄i ſimilia videant̄. ¶. v. erroꝛ eſt: ꝙ fingunt loco baptiſmi ſcti in aq̄ baptiſmū aliū ſp̄ualē quē vocāt conſolamentū ſp̄us ſcti: q̄n̄. ſ. recipiūt aliquā ꝑſonā in ſanitate vel infirmitate ad ſectā ⁊ oꝛdinē per impoſitionem manuū ꝰm ritum ſuum execrabilē. ¶. vj. erroꝛ eſt: ꝙ loco cōſecrati panis euchariſtie coꝛpoꝛis xp̄i: cōfingūt quēdam panē quē apellāt panē bn̄dictum ſeu panē orōnis quē in ꝑncipio mēſe ſue tenēdo in manib⁹ ꝰm ritū ſuū bn̄dicūt: frangūt ⁊ diſtribuūt aſſiſtētib⁹ ⁊ credētibus ſuis. ¶. vij. erroꝛ eſt: ꝙ loco pn̄ie dicūt eſſe verā pn̄iam ſuſcipe ⁊ tenere eoꝛū ſectā ⁊ oꝛdinē: ⁊ ſuſcipiētibus dictā ſectā ⁊ oꝛdinē ſiue in ſanitate ſiue in infirmitate dicūt oīa pctā eē dimiſſa ⁊ tales eſſe abſolutos ab oībus pctis ſuis ſine alia q̄cūq3 ſatiffatiōe ⁊ abſq3 reſtitutiōe ſi haberēt aliq̄d de alieno: dū modo ſeruēt eoꝛū ſectā ⁊ oꝛdinē: aſſerētes ſe ſup illo habere ptātem eādem ⁊ tantā q̄ztā habuerūt petrus ⁊ paulus ⁊ alij ap̄li dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: dicētes cōfeſſionē ſacerdotū romane eccl'ie nihil valere penit⁹ ad ſalutē: nec ip̄am nec aliū aliquē de eccleſia romana habere ptātem abſoluēdi aliquē a pctis. ¶. viij. erroꝛ eſt: ꝙ loco ſacramēti matrimonij carnalis inter virum ⁊ mulierē: confingunt eſſe ſp̄ualem matrimoniū inter aīam ⁊ deū: q̄n̄ videlicet ip̄i heretici ſeu conſolati recipiunt aliquem ad ſectā ⁊ oꝛdinē ſuū. ¶. ix. erroꝛ eſt: ꝙ incarnationē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ex btā maria virgine negāt: aſſerētes ip̄m nō habuiſſe verū corpus humanū: nec verā carnē hoīs ſic̄ habēt ceteri hoīes: nec vere fuiſſe paſſum ⁊ mortuū in cruce: nec vere reſurrexiſſe a mortuis: nec vere aſcēdiſſe in celū cū corpe ⁊ carne humana: ſꝫ omnia in ſimilitudinem facta fuiſſe. ¶. x. erroꝛ eſt: ꝙ beatam mariā negant fuiſſe matrē dn̄i noſtri

VNiVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ieſu xp̄i:negāt etiā fuiſſe mulierē carnalē:ſꝫ ſectā ſuā ⁊ or-
dinē dicūt eē mariā virginē verā pn̄iaꝫ ⁊ caſtā ⁊ virginē
q̄ generat filioſ dei qn̄ recipiūt ad eādē ſectā ⁊ ordinē ali-
quos. ¶.xj.error ē:ꝙ negāt reſurrectionē corpoꝝ hūano-
rū futurā:loco eius cōfingentes q̄dam ſpūalia corpora:⁊
quēdā interiorē hoīeꝫ in q̄bus ⁊ q̄libꝰ dicūt reſurrectionē
futurā eē intelligēdā. ¶.xij. error ē:q꞉ dicunt ꝙ hō nunq̄ꝫ
debet comedere carnes:nec tāgere eas:nec caſeū:nec oua:
nec aliq̄d qđ naſcat̄ ex carne ꝑ viā gn̄atiuā ſeu cohytꝰ:ſic
ip̄i faciūt. ¶.xiij.error ē:ꝙ dicūt ⁊ credūt ꝙ ī aīalibꝰ bru-
tis:⁊ etiā ī auibꝰ ſunt ſpūs illi q̄ incedūt de corꝑibus ho-
minū:qn̄ non ſunt recepti ad eorū ſectā ⁊ ordinē ꝑ impo-
ſitionē manuū ſm̄ ritū eoꝝ: ⁊ ꝙ trāſeunt de vno corpore
ad aliud corpus:quare nō comedūt ipſi aliquod animal:
nec aliqđ volatile:nec occidūt. ¶.xiiij.error ē:q꞉ dicūt ꝙ
nūquā debet hō tāgere aliq̄ꝫ mlierē. Itē p̄dicti manichei
faciūt cōgregationē quā vocāt la cōueça pro eo ꝙ hn̄t il
li de cōgregatiōe inter ſe multa pacta q̄ ꝑuāt ꝑuerſa ⁊ ini
q̄ ⁊ eccl'ie dei ⁊ reꝝ publice mltū nociua. P̄dicta ſecta mani
checꝝ: ꝓpter eoꝝ p̄fatos errores fuit ꝑ ſctām romanā ec-
cleſiā cōdepnata.xxiiij.q.iij.c.quidam heretici.

¶Errores valdenſiū.

Quarta decima q̄ſtio ē. de hereſibus ⁊ erro-
ribꝰ valdēſiū.ſeu paupū de lugduno. vl'in
çapatatorū qđ idē ē. qui inſurrexerūt ī ꝑti-
bꝰ frācie ibidē ꝑ p̄latos ⁊ inq̄ſitores cōdēp
nati.⁊ adhuc frequētiꝰ cōdēpnāt̄. Nā tp̄e
domini gregorij pape.ix. circa annū dn̄i. M.c.lxx. In-
ſurrexit in ꝑtibus gallicanis in archiep̄atu ⁊ ciuitate lug-
dun̄. Quidā vocatꝰ valdenſiꝰ ſeu valden̄. q̄ relictis oībꝰ
ꝓpoſuit ſeruare euāgelicā pauꝑtatē ſicut ap̄li ſeruauerūt
q̄ pl'es ſibi adherētes hūit cōgregationē magnā viroꝝ ⁊

mulierū. Hij hereſes ⁊ errores infra ſcriptos ſecrete ⁊ pu
blice dogmatigauerūt.tādē archiep̄m ⁊ eccl'iā metuētes:
inde fugerūt.ꝑ ꝑtes frācie ⁊ ytalie diſꝑſi.quā pl'es cōpli-
ces hūerūt:multūqꝫ creuerūt: ⁊ vſqꝫ hodie errores ſuos
hinc inde ſeminauerūt. Hij eni vocant̄ valdēſes ab eorū
magr̄o erroris ⁊ actore: vocant̄ etiā paupes de lugduno
a ciuitate lugdun̄ vnde traxerūt originē. Et q꞉ vitā elege
rūt pauperē: vocant̄ vlteriꝰ inçapatati:q꞉ in eoꝝ ſecta ma
gis ꝑfecta ī çapatis eoꝝ ſeu ſuꝑ ſotularibꝰ ſignū ſp̄ale di
ſtinctū ad modū ſcuti publice deferebāt. Hereſes aūt ⁊ er
rores iſtorū valdēſiū ſunt hij q̄ ſequūtur. ¶Primꝰ error
ē.ꝙ ipſi nō ſunt ſubiecti romano pōtifici: nec alijs p̄latis
romane eccl'ie: aſſerētes ꝙ eccl'ia eos ꝑſequit̄ ⁊ cōdēpnat
indebite ⁊ iniuſte. ¶.ij.error ē:ꝙ nō poſſunt excomunica
ri a romano pōtifice:nec ab alijs p̄latis eccl'ie:nec eis tenē
tur obedire:⁊ vbi mādet ꝙ eoꝝ ſectā deſerāt ⁊ abiurēt: ni
chil faciēt. ¶.iij.error ē:ꝙ iurare ī iudicio ſiue extra ꝓ q̄-
cūqꝫ cauſa:⁊ in quocunqꝫ caſu ē illicitū: ⁊ mortale pctm̄:
¶.iiij.error ē:ꝙ deiurare ī iudicio corā iudicibꝰ fidei de ce
lāda v̊tute ⁊ nō reuelare cōplices ſuos ī hac ſecta nō ē il-
licitū nec pctm̄:ſꝫ licitū ⁊ ſanctū. ¶.v.error eſt:ꝙ iudicare
hoīeꝫ ad ſupliciū vel ad mortē ī nullo caſu ē licitū:ymo ſꝑ
ē mortale pctm̄. ¶.vj.error ē:ꝙ decretales eccl'ie ⁊ cōſtitu
tiōes dn̄i pape de ieiunijs ⁊ feſtis colēdis nō ſūt obſeruā
de:ſꝫ refutāde⁊ totalr̄ cōdēpnāde. ¶.vij.error ē ꝙ ip̄i val
dēſes q̄ntūcūqꝫ ſint iliterati: nec ab ep̄is romane eccleſie
ad ſacrū ordinē ꝓmoti:tā viri q̄ꝫ mlieres: ꝑteſtatē a deo
ſolo hn̄t: ſicut ap̄li hūerūt audiēdi cōfeſſiōes ī foro pn̄ia
li viroꝝ ⁊ mulierū: ⁊ pn̄ias īponēdi ſalutares. ¶.viij.er-
ror ē:ꝙ indulgētie q̄ a romano pōtifice ſeu alijs prelatis
eccl'ie conferūtur:nullius valoris ſunt.efficacie ⁊ virtutis.
¶.ix.error ē:ꝙ in ſacramēto altaris:panis nō trāſſubſtā
tiat̄ in verū corpꝰ:⁊ vinū in ſanguinē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i:ſi ſa

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

cerdos cōſecrans ſit peccator. ¶.x.error ē. ꝙ oīs homo eſt
peccator: niſi ſit de ſecta eorū. ⁊ cōſequēter ꝙ nullus cele-
bꝛas vere cōficit corpus xp̄i niſi ſit de eorū ſecta ⁊ credēs
erroribus eorūdē. ¶.xj.error ē. ꝙ q̇libꝫ q̄ntūcūqꝫ ſit mere
laycus. ſiue ſit vir: ſiue mulier: dū tn̄ ſit de eoꝝ ſecta poteſt
cōſecrare vere: ⁊ cōficere corpus xp̄i. ¶.xij.error ē: ꝙ oīs
vir ⁊ oīs mulier de eoꝝ ſecta ē vere ſacerdos. ¶.xiij.error
eſt: ꝙ anime decedentiū ſtatim vt decedūt euolāt ad paꝛa-
ſum: vel ad celū: ⁊ deſcēdūt dāpnati ad infernū: nec aliq̇s
purgatoriū intrat. ¶.xiiij.error ē: ꝙ purgatoriū nichil ē:
⁊ ꝙ miſſe: orationes: ⁊ elemoſine: ſuffragia: ⁊ alia q̄ fiunt
in romana eccleſia ꝓ defunctis: nichil eis ꝓſunt pro qui-
bus fiunt: nec prodeſſe poſſunt. ¶.xv.error eſt: ꝙ ſcti qui
ſunt in celo orationes noſtras nō audiunt vnquā. nec ex-
audiunt: nec pro nobis ad deū orant. quia non eſt licitum
eos orare: nec eorū ſuffragia implorare: nec pro eis feſta
celebrare: ſeu pro eorū reuerencia: ſed miracula eorū que
ab hominibꝰ recitantur tanq̄ꝫ falſa ⁊ ficticia reprobant:
nec eis fidē acomodant. ¶.xvj.error ē: ꝙ melius eſt ſatiſ-
facere libidini quocūqꝫ actu turpi. quā carnis ſtimulꝰ fa-
tigari: ſꝫ ē vt dicūt ⁊ ipi faciūt in tenebris licitū cū quoli-
bet ⁊ cū q̄libet indiſtincte carnaliter commiſceri: q̄ūocunqꝫ
⁊ quociēſcūqꝫ cū carnalibꝰ deſiderijs ſtimulent̄. ¶.xvij.
error eſt: ꝙ ſimbolo fidei non eſt ſtandū nec credendū: cū
ſit per romanam eccleſiam vt dicūt ordinatum. ¶.xviij.
error eſt: ꝙ nec ſalutatio angelica. ſ. aue maria: nec oratio-
nes alie quecunqꝫ per romanam eccleſiā ordinate ſunt di-
cēde: niſi pater nr̄ tantū: cū hec oratio ſola per chriſtū fue-
rit ordinata. ¶.xix.error ē: ꝙ ipſi ſunt ſucceſſores apoſto-
lorū in euangelica paupertate. ⁊ vt dicunt cognoſcūt me-
lius fidei veritatē: q̄ꝫ prelati: clerici: ſeu religioſi de roma-
na eccleſia: ⁊ ꝙ eis non eſt credendum. ¶.xx.error eſt: ꝙ
papa epiſcopi. ⁊ alij prelati qui habent diuicias huius

mundi: ⁊ ſanctitatē apoſtolorū nō imitant̄: nō ſunt eccl̄ie
dei viri paſtores vel gubernatores: ſed lupi rapaces ⁊ de-
uoratores: nec talibus chriſtus dignatus eſt eccleſiam cō-
mitere ſponſaꝫ ſuā: quia eis non eſt credendū: nec obediē-
dū: ſed ipſis ſolis valdenſibus qui habēt a deo ſolo miſ-
ſas celebrandi: confeſſiones audiendi: penitēcias imponē-
di plenariā poteſtatē: ſiue mꝉieres ſint ſiue mares. ¶ Pro-
pter huiuſmodi errores ⁊ hereſes iſtorū valdenſium: ſeu
pauperum de lugduno proceſſu temporis. ipſe dominus
gregoriꝰ papa. ix. ipſos excomunicauit: anathematizauit
⁊ condempnauit: vt extra de hereticis. c. excomunicamus
vniuerſos hereticos: gazaros: parinos: pauperes de lug-
duno etcetera.

¶ Nota errores bigardorū fratriſ-celorū ordinis fratrū minorū.

Quinta decima queſtio ē de hereſibꝰ ⁊ erro-
ribus bigardorū: beguinorū: fratriſcelorū:
vel fratrū de pn̄ia de tertio ordie bti frāciſ-
ci ꝙ idē ē. Qui inſurrexerūt i ꝓuincia ꝓui-
cie: ⁊ in ꝓuicijs narbone. tholoſe: carcaſſo-
ne: ſticilie inſula calabria: tuſcia: alemania ⁊ alijs diuerſis
mūdi ꝑtibꝰ: ⁊ adhuc dāpnabiliter ꝑſeuerāt i dictis ꝑtibꝰ
ꝑ p̄latos ⁊ inq̇ſitores cōdēpnati ⁊ cotidie dāpnāt̄. ¶ Nā
tꝑe dn̄i clemētis pape. v. inſurrexit in ꝓuicia narbone hō
quidā vocatꝰ frater petrꝰ iohānis de ordie fratrū mino-
rū. de villa q̄ dr̄ ſiriacū: dioceſis biterrēſis oriundus. Hic
frater petrꝰ iohānis q̄ꝫ plꝛes hereſes ⁊ errores in dicta ꝓui-
cia v̄bis ⁊ ſcriptiſ pariter publicauit: ⁊ q̄ꝫ plꝛes hoēs ad ſe
traxit. Hic cōdidit dū viueret poſtillā ſuꝑ apoca. Aliā ſu-
ꝑ matheū: ⁊ quēdā tractatū de mēdicitate: ⁊ quendā aliū
de diſpēſationibus: in quibus libris preſertim in poſtilla
ſuper apocalipſim: q̄ꝫ plures hereſes ⁊ errores inſeruit vt

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſupra patuit. q. ix. vbi multi recitantur. Ex cuiꝰ dicti fr̄is
petri iohãnis dictis libellis ⁊ poſtillis: ⁊ p̄ſertim ex poſti-
lla ſuꝑ apoca: q̇ remãſerũt poſt eiꝰ morte ⁊ remanẽt ho-
die apd̕ bigardos: lꝫ ꝑ eccl̕iã cõdẽpnati: ⁊ ex ꝓpriis inuẽ-
tionibꝰ eiꝰ ſeq̄ciũ: vt pote fr̄is michaelis de ceſana hereti
ci dicti ordĩs fr̄m minoꝝ gen̄alis miniſtri: ⁊ nõnulloꝝ ali
orũ eiuſdẽ ordĩs hereſes ⁊ errores: abhoiationes ⁊ blaſſe
mie cõtra ſctãꝫ eccl̕iã pullularũt: ⁊ q̄ꝫ plurimũ creuerũt: ⁊
hodie creſcũt. Et q̄ꝫ plures in cathalonia: narbona: biter-
ri: tholoſa: mõtepeſulão: capite ſtagni: lunelo: marſilia: ca
labria: ſicilia: tuſcia: alemania: ac modernis t̄poribꝰ avi-
nioñ exiſtente ibi romana curia: tẽpore domini clementis:
pape. vj. ac in viterbio tẽpore vrbani pape. vj. Innocẽcij
pape. vj. fuerũt vt pertinaces heretici cõdempnati ⁊ igni
bus cõcremati. ¶ Hereſes aũt ⁊ errores bigardorũ friſ-
celorũ: vel fratrũ de pñia de tercio ordĩe beati frãciſci: ſũt
iſti. ¶ Primus error ẽ: ꝙ dñs ieſus xp̄s in quãtũ fuit hõ
⁊ eiꝰ apl̕i nichil hũerũt in ꝓprio: nec etiã in cõi. q̄ fuerũt
ꝑfecti paupes in hoc mũdo. ¶ .ij. error ẽ: ꝙ dicũt hãc eſſe
ꝑfectã euãgelicã pauꝑtatẽ: vꝫ nichil habere in ꝓprio nec
in cõi. ¶ .iij. error eſt: ꝙ habere aliquid in cõi: diminuit de
ꝑfectione euãgelice pauꝑtatis. ¶ .iiij. error eſt: ꝙ apl̕i ſine
diminutione ꝑfectionis eorũ ⁊ ſine pctõ: nõ potuerũt ha-
here aliquid nec in ꝓprio nec in cõi. ¶ .v. error ẽ: ꝙ dicere
credere: ⁊ aſſerere contrariũ: ẽ hereticũ. ¶ .vj. error ẽ: ꝙ re
gula ſctĩ frãciſci ẽ illa vita ieſu xp̄i q̄ꝫ xp̄s ſeruauit in hoc
mũdo: ⁊ quã apl̕is tradidit: ⁊ ĩpoſuit obſeruandã. ¶ .vij.
error ẽ: ꝙ ſctũs frãciſcus tradidit fratribꝰ ſui ordinis in re
gula ſua ſupradictã euãgelicã pauꝑtatẽ: ita ꝙ ꝓfeſſores
dicte regl̕e nichil poſſunt habere: nec in ꝓprio: nec in cõi.
¶ .viij. error ẽ: q̄ dicũt ꝙ beatus frãciſcꝰ poſt xp̄m ⁊ eiꝰ
matrẽ ⁊ aliq̇ dicũt poſt apl̕os: fuit ſũmꝰ ⁊ p̄cipuꝰ obſ̄ua
tor vite: ⁊ regule euangelice: ac renouator eius in iſto. vj.

ſtatu eccl̕ie in quo dicũt. iã nos eẽ. ¶ .ix. error ẽ. ꝙ regulã
ſctĩ frãciſci dicũt eẽ euãgeliũ xp̄i. ac vnũ ⁊ idẽ cũ euãgelijs
xp̄i. ¶ .x. error ẽ. ꝙ qui eã impugnãt: cõtradicũt euãgelio
xp̄i. ⁊ per cõſequẽs errãt ⁊ fiũt heretici ſi in hoc ꝑſeuerãt.
¶ .xj. error ẽ. q̄ dicũt: ꝙ ſicͨ papa aut aliq̇s nõ põt muta
re aliq̇d in euãgelio nec adere ĩ eodẽ: ita nõ põt aliq̇d mu
tare vl̕ adere ĩdicta regl̕a. nec ſubtrahere ex eadẽ. q̄ntũ ad
vota ſubſtãtialia euãgelica aut p̄cepta cõtẽta ĩ ip̄a. ¶ .xij
error ẽ. q̄ dicũt ꝙ papa nõ põt dictã regulã euãgelicã ſcĩ
frãciſci q̄ſſare vl̕ ĩmutare. ac tollere ordĩeꝫ ſcĩ frãciſci. quẽ
euãgelicũ ordĩeꝫ eẽ dicũt. Idẽ dicũt d̕ tertia regl̕a. ¶ .xiij.
error ẽ. q̄ dicũt ꝙ papa nõ põt facere cõſtitutionẽ vel de
cretalẽ ꝑ q̄ꝫ diſpẽſet ac cõcedat fr̄ibꝰ minoribꝰ ꝙ poſſint
hr̄e bladũ. vinũ. ad ſ̄uãdũ ĩ cõi. ĩ granerijs vel cellarijs.
pro t̄pe futuro ad ſuũ vſũ ſeu victũ neceſſariũ. ⁊ ꝙ h̄ eſſet
facere cõtra euãgelicã regulã ſctĩ frãciſci ⁊ euãgeliũ xp̄i.
¶ .xiiij. error. ẽ q̄ dicũt ꝙ dñs papa ioãnes. xxij. faciẽdo
q̄ꝫdã cõſtitntionẽ q̄ incipit q̄ quorũdã. in q̄ d̕r cõcedere ⁊
diſpẽſare cũ fr̄ibꝰ minoribꝰ ꝙ poſſint cõgregare vinũ ⁊
bladũ in cellarijs ⁊ granerijs ꝓ t̄pe futuro ad arbitriũ p̄
latoꝝ ordĩs ip̄oꝝ: fecit cõtra euãgelicã pauꝑtatẽ. ⁊ ꝑ cõſe
quẽs vt dicũt cõtra euãgeliũ xp̄i. ⁊ iõ dicũt ꝙ factꝰ ẽ he-
reticus. ⁊ ꝙ ex h̄ ꝑdidit poteſtatẽ papalẽ ligãdi ⁊ ſoluẽdi
⁊ alia faciẽdi ſi ĩ h̄ ꝑſeuerauit. ⁊ p̄lati ꝑ eũ facti ex quo di-
ctã cõſtitutionẽ fecit: non hñt aliq̄ꝫ eccl̕iaſticã iuriſditionẽ
ſeu poteſtatẽ. ¶ .xv. error eſt. ꝙ oẽs p̄lati ⁊ alij q̇ eidẽ dño
pape ĩ dita cõſtitutiõe faciẽda ꝯſẽſerũt at ꝯſenſ̄int ſciẽter:
ex h̄ facti ſũt hẽtici. ⁊ ſi ĩ hoc ꝑtinacit̄ ꝑſeuerẽt: ꝙ dictã ptã
tẽ ſeu iuriſditionẽ eccl̕iaſticã ꝑdiderũt. ¶ .xvj. error eſt. q̄
dicũt ꝙ oẽs fr̄es minores q̇ dictã cõſtitutionẽ fieri ꝓcura
rũt. ac q̇ eidẽ cõſentiũt. ⁊ eã recipiũt. vl̕ ea vtũtur. ex h̄ he
retici ſunt facti. ¶ .xvij. error ẽ. q̄ dicũt ꝙ dñs papa non
põt facere ſ̄m deũ ꝙ aliq̇s frater minor etiã d̕ ip̄iꝰ licẽtia

VNiVERSiDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

tranſeat ad aliq̄ꝫ aliā religionē ſeu ordiez niſi ip̄e fr̄ minor
ſit ⁊ alij frēs eiuſdē ordis hēant aliq̄s diuitias ī cōi. q̄ vt
dicūt hoc eēt deſcēdere a maiori ⁊ altiori gradu ſeu ſtatu
ꝑfectōis ⁊ v̓tutis. ad minorē ⁊ inferiorē. ⁊ hoc eēt deſtitue
re ⁊ nō cōſtituere. q̄ poteſtas pape ē data ſolū in cōſtitu-
tiōez ⁊ nō deſtructionē. ¶. xviij. error ē. q̄ dicūt ꝙ ſi aliq̄s
fr̄ minor fact⁹ fuerit ep̄⁹. vel cardinal̄. vel etiā papa: tenet̄
ſuare votū pauꝑtatis a ſe pri⁹ factū ſm regulā ſcti frācīſ
ci. ¶. xix. error ē. q̄ dicūt. ꝙ ꝑfectior ſtat⁹ qui ſit in eccl̄ia
dei. ē ſtat⁹ frm̄ minoꝝ. qui pauꝑtatē euāgelicā vouerūt ⁊
ꝓmiſerūt. nec ſtat⁹ p̄latorū ad ꝑfectionē eius ptingit. ſꝫ
illi p̄lati qui de ordie frm̄ minoꝝ aſſumunt̄ vbi pauꝑtatē
euāgelicā ꝓmiſerūt ad q̄ꝫ ſuādā ſunt ꝑpetuo obligati ad
eādē ꝑfectionē ptingūt ſi votū ſuauerūt a ſe prius factū.
¶. xx. error ē. q̄ dicūt ꝙ illi q̄ttuor mīores frēs de ordine
ſci frācīſci. q̄ ſub āno dn̄i. M. ccc. xviij. apd̄ marſiliā ꝑ in
q̄ſitorē heretice prauitatis q̄ etiā erat de ordie frm̄ minoꝝ
fuerūt velut heretici cōdēpnati. ex hoc vt ip̄i dicūt q̄ nole
bāt ſuare ⁊ tenere puritatē ⁊ v̓itatē ⁊ pauꝑtatē dicte regl̄e
ſcti frācīſci. ⁊ q̄ nolebāt cōſentire ī relaxatiōe regule. nec
recipe diſpēſationē p̄dicti dn̄i iohānis pape factā ſuꝑ illa
nec ſibi. nec alijs ſuꝑ hoc obedire: fuerūt cōdēpnati ī iuſte
ꝓ veritate regule euāgelice defendēda. iō dicunt ip̄os nō
fuiſſe hereticos ſꝫ catholicos. ⁊ etiā m̄res gl̄ioſos. ip̄oꝝ im
plorāt orōnes ⁊ ſuffragia apd̄ deū. ¶. xxj. error ē. q̄ dicūt
multi ex eis. ſe credere eos eſſe nos minores m̄res. nec mi-
noris meriti apd̄ deū: q̄ꝫ ſctōs laurētiū ⁊ vincentiū m̄res
xp̄i. ¶. xxij. error ē. ꝙ quidā ex ip̄is dicūt. ꝙ ī ipſis q̄ttuor
fratrib⁹ minoribus. fuit xp̄s iteꝝ ſp̄ūaliter crucifixus. tan
quā in q̄ttuor brachijs crucis. cū pauꝑtas ⁊ vita ei⁹ ſint
in ipſis cōdempnate. ¶. xxiij. error ē. q̄ dicūt ꝙ ſi dn̄s nr̄
papa mādauit ⁊ cōſēſit: ꝙ p̄dicti q̄ttuor fratres minores
fuerint ꝑ inquiſitorē velut heretici condēpnati: ex hoc ip̄e

factus eſt hereticus. ⁊ maior etiā inter alios. cū deberet ip
ſe ſicut caput eccl̄ie ꝑfectionē euāgelicā defēdere. ¶. xxiiij.
error ē. q̄ dicūt ꝙ q̄ papa nō defendit ꝑfectionē euāgeli
cā in illis q̄ttuor fratrib⁹ minorib⁹ ⁊ papalē ꝑdidit ptātē.
nec ipſum credūt eē papā. ⁊ ꝙ nō ē ei obediēdū in aliquo
a fidelibus. ⁊ ꝙ ex tūc vacauit papatus. ¶. xxv. error eſt.
q̄ dicūt ꝙ oēs illi beguini vulgarit̄ apellati. qui ſe ipſos
fratres de penitētia de tertio ordine ſancti frācīſci apellāt:
q̄ in iſtis trib⁹ ānis p̄cedētibus. vꝫ. āno dn̄i. M. ccc. viij.
vel circa fuerunt per iudiciū p̄latorū ⁊ inq̄ſitorū heretice
prauitatis velut heretici cōdēpnati in ꝓuincia narbone.
⁊ in capite ſtagni. ⁊ apud lodeuā. ⁊ ī dyoceſib⁹ agathen̄.
⁊ biterren̄. ⁊ apud lunellū. ⁊ magaloen̄ dyoceſi. qui crede
bāt quattuor frēs predictos minores eē ſctōs m̄res. ⁊ cre
debāt ⁊ tenebāt. ⁊ ſentiebāt ſicut ip̄i de pauꝑtate euāgeli-
ca. ⁊ de poteſtate pape videlicet ꝙ eā ꝑdidit. ⁊ ꝙ ſit fact⁹
hereticus. ⁊ ꝙ etiā prelati ⁊ inquiſitores qui dictos frēs
perſecuti ſunt: ex hoc facti ſunt heretici. Et ꝙ doctrina fra
tris petri iohannis olim: tota erat vera ⁊ catholica. Et ꝙ
eccleſia carnalis. videlicet eccl̄ia romana erat babilō me-
retrix magna deſtruēda ⁊ deiciēda. ſicut olim deſtructa fu
it ſinagoga iudeorū incipiente eccleſia primitiua. tales in
q̄ꝫ beguini q̄uis predicta crederēt ⁊ defenderēt: fuerūt vt
ipſi dicunt iniuſte cōdēpnati. ⁊ pro veritate defendēda. ⁊
nō fuerunt heretici ſed catholici. ⁊ dicūt eos corā deo eſſe
martyres gl̄ioſos. ¶. xxvj. error ē. q̄ dicūt ꝙ eccleſia dei
adhuc recognoſcet ꝙ dicti quattuor frēs minores. ⁊ dicti
beguini qui fuerūt: velut heretici condēpnati: ſunt m̄res.
⁊ de eis fiet ſolēpne feſtū in eccleſia ſicut de magnis mar-
tiribus alijs. ¶. xxvij. error eſt. q̄ dicūt. ꝙ prelati ⁊ inqui
ſitores qui ipſos iudicauerunt ⁊ condēpnauerūt velut he
ticos: ⁊ etiam omnes illi qui conſenſerunt. ac ſcienter con-
ſentiunt in condempnationibus eorum: ex hoc facti ſunt

VNIVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

heretici ſi in hoc ꝑſeuerāt. ⁊ i h̄ ꝑdiderūt eccl̄iaſticā pote-
ſtatē ligādi atq̄ ſoluēdi. ⁊ ad miniſtrādi eccl̄iaſtica ſacra-
mēta. nec ē eis obediēdū a fidelib⁹ xp̄ianis. ¶.xviij. error
ē. q̄r dicūt ꝙ oēs ⁊ ſinguli p̄dicti quos dicūt eē factos he-
reticos ꝓpter p̄dicta nō ſunt de eccl̄ia dei. nec de numero
fideliū. ſ; ſunt extra eccl̄iā ſi i hoc ꝑſeuerāt. ¶.xxix. error ē.
q̄r dicūt ꝙ oēs illi q̄ tenēt ⁊ credūt ſic ipi beguini. ſeu pau
ꝑes frēs de tertio ordīe bt̄i frāciſci. credūt ⁊ tenēt de predi
ctis omnibus. ſicut tenuerunt ⁊ crediderūt illi qui fuerunt
velut heretici cōdempnati. ⁊ etiā alij fideles qui non ſunt
de. iij. ordine. ſcti frāciſci ſicut clerici. ſiue layci qui tenetur
aut credunt de predictis ſicut ipſi beguini. oēs inq̄ tales
vt aȳūt ſunt eccl̄ia dei. ⁊ itra eccl̄iā dei viuūt. ¶.xxx. error
ē. ꝙ multi beguini ⁊ beguine. ac ipoꝝ credentes recollege
rūt occl̄te oſſa cōbuſta ⁊ cineres p̄dictoꝝ cōbuſtoꝝ q̄ fue-
rūt heretici cōdēpnati ad cōſeruādū ſibi ꝓ reliq̄is. ⁊ tan-
quā reliq̄as ſctōꝝ oſculabant̄ ⁊ venerabantur ſicut alioꝝ
ſcōꝝ ob deuotionē ⁊ reuerētiā eorūdē. ſicut cōptū extitit ⁊
iuentū ꝑ inq̄ſitorē. ⁊ cōfeſſiōes ⁊ depoſitiōes quorūdā be
guinorū receptas i iudicio. q̄ talia ſecū hēbāt. ⁊ alios hr̄e
⁊ habuiſſe viderāt ⁊ ſciebāt. ſic nos inq̄rētes de talib⁹ re-
liq̄is apd̄ illos iuētas vidim⁹ ⁊ palpauim⁹ ⁊ fide ꝓbaui
mus occulata. ¶.xxxj. error eſt. ꝙ aliq̄ ex beguinis ſcripſe
rūt ⁊ notauerūt noīa p̄dictoꝝ cōdēpnatoꝝ ⁊ dies ſiue ka
lēdas i q̄b⁹ paſſi fuerūt ſic mr̄es vt ipi aſſerunt. ſic eccl̄ia
dei de ſctis ⁊ iuſtis mr̄ib⁹ facere cōſueuit. ⁊ noīa eoꝝ āno
tauerūt i ſuis kalēdarijs. ⁊ i ſuis iuocāt letanijs. ¶.xxxij.
error ē. q̄r dicūt ꝙ papa nō pōt diſpēſare cū aliq̄ ꝑſona i
voto v̄gitatis. ſeu caſtitatis. etiā ſi votū illd̄ fuerit ſimplex
⁊ nō ſollēpne quacūq̄; etiā ex tali diſpēſatione ſeq̄ret̄ ali
quod bonum magnum ciuitatis. puta reformatio pacis
alicuius ꝓuincie ſiue regni. vel cōuerſio vni⁹ gētis ad fi-
dē xp̄i. q̄r ꝑſona cū q̄ diſpēſaret̄. de maiori ⁊ altiori grudu

ꝑfectionis deſcēderet ad minorē. ¶.xxxiij. error ē. q̄r dicūt
ꝙ oēs mulieres eēnt mortue excepta vna q̄ vouiſſet caſti
tatē et virginitatē dn̄o: etiam ſi genus humanū deficeret
niſi talis mulier cōtraheret: papa nō poſſet cū tali mulie
re diſpenſare: nec mulier teneret̄ obedire pape precipiēti
ei ut cōtraheret: ⁊ ſi obediret mortaliter peccaret: ⁊ ſi pro
pter hoc excoīcaret̄ a papa: talis excōicatio eēt iniuſta et
eā nō ligaret: ⁊ ſi ſuſtineret ꝓpter hoc mortē eēt martyr.
¶.xxxiiij. error ē: q̄r dicūt ꝙ nō tenent̄ iurare corā p̄latis
⁊ inquiſitoribus q̄bꝫuis delati ſint eſſe de ſecta ⁊ hereſi be-
guinorū ad rn̄dum eis: niſi ſolū de fide et articulis fidei.
¶.xxxv. error ē: quia dicūt ꝙ ſi excōmunicarentur ꝓpter
hoc: quia recuſant iurare ſimpliciter ⁊ abſolute de verita
te dicenda in iudicio requiſiti: niſi tm̄ de articulis fidei ⁊ p̄
ceptis ac ſacramentis: ⁊ quia nolunt de alijs reſpōdere:
⁊ quia recuſant ſuos cōplices reuelare: q̄r talis excoīcatio
eſt iniuſta ⁊ ꝙ nō ligat eos. ¶.xxxvj. error eſt: q̄r dicūt ꝙ
papa nō pōt ſm̄ deū inhibere beguinis: etiā per ſn̄iam ex
cōmunicatiōis ꝙ nō viuāt de mēdicitate q̄bꝫuis poſſent la
borare de arte ſua victū cōgruū procurare: nec tenent̄ ſi-
bi obedire: ⁊ ſi propter hoc condēnent̄ ad mortem dicūt
ꝙ eſſent mrtyres glorioſi. ¶.xxxvij. error eſt: q̄r dicunt et
aſſerūt ꝙ tota doctrina fr̄is petri ioānis de ordine fratrū
minorū eſt vera ⁊ catholica: ⁊ eādē dicunt et credunt fuiſ
ſe ei a dn̄o reuelatā: ⁊ dicunt fratrē petrū ioānis hoc ip̄m
dū viuebat ſuis familiaribus reuelaſſe. ¶.xxxviij. error
eſt: ꝙ fratrē petrū ioānis coīter vocāt ſctm̄ patrē nō cano
nizatū. ¶.xxxix. error eſt: q̄r dicunt eum eſſe ita magnum
doctorē: ꝙ ab apl̄is ⁊ euāgeliſtis citra nō fuit aliquis ma
ior eo: ⁊ aliqui addūt ꝙ fuit maior in ſctitate ⁊ doctrina.
¶.xl. error eſt: quia dicunt aliqui ex eis eundem fratrem
petrū ioānis veritatē dixiſſe ⁊ tenuiſſe in eo ꝙ dixit et te-
nuit. ꝙ chriſtus viuebat qn̄ fuit pendens in cruce lancea

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

lãceatus: dicentes ꝙ aĩa xp̄i ẜm rei veritatẽ adhuc erat in
corpore ſed qꝛ xp̄s erat multũ exinanitus ideo aſpicienti
bus mortuus videbat: ꝛ ꝙ ioãnes euãgeliſta iõ dixit eũ
tũc eſſe mortuũ qꝛ mortuus appebat. Mathe⁹ aũt euã
geliſta ſcripſit ꝙ xp̄s tũc viuus erat: qꝛ ẜm rei veritetem
ita erat: ſꝫ ecctia abraſit hoc de euãgelio mathei ne cõtra
rius videret ioãni euãgeliſte. ¶.xlj.error eſt: qꝛ dicunt ꝙ
ſcriptura ꝛ doctrina p̄dicti fratris petri ioannis ſunt ma-
gis neceſſarie ecclie dei pro iſto tp̄e finali quã alique alie
ſcripture quorũcũqꝫ doctorũ ꝛ ſctorũ exceptis ſcripturis
aploꝝ ꝛ euãgeliſtarũ qꝛ vt dicũt ipe magis declarauit et
dat intelligere maliciã antixp̄i ꝛ diſcipuloꝝ ei⁹. vꝫ phiſe-
orũ quos dicũt eẽ p̄latos ꝛ religioſos moderni temporis.
¶.xlij.error ẽ: qꝛ dicũt ꝙ illi q̄ non recipiunt ei⁹ doctrinã
ſunt ceci ꝛ illi qui reprobãt ꝛ cõdenãt ei⁹ doctrinã ſunt he
retici. ¶.xliij.error ẽ: qꝛ dicũt ꝙ ſi papa cõdenaret doctri
nã vel ſcripturã fratris petri ioãnis: cõdẽnãdo eã eẽt he-
reticus qꝛ cõdẽnaret vitã ꝛ doctrinã xp̄i. ¶.xliiij.error ẽ:
qꝛ dicũt prout inueniũt in poſtilla fratris petri ioãnis ſu
per apoc. ecctiã carnalẽ per quã intelligũt romanã ecctiã
nõ ſolũ p ipa roma: ſꝫ q̄ztũ ſe extẽdit romani imperij lati
tudo eẽ illã babilonẽ meretricẽ magnã de qua loquit ioã
nes in apoca. ꝛ de ipſa exponũt ꝛ intelligũt q̄ legunt ibi
de: videlꝫ ꝙ ipſa ẽ ebria de ſanguine martyꝝ ieſu xp̄i ꝛ ex
ponunt de ſanguine illoꝝ. iiij. fratrũ minoꝝ qui fuerunt
apud marſiliã cõbuſti vt heretici ꝛ cõdẽnati ꝛ de ſangui
ne beguinoꝝ de. iij. ordine qui fuerũt in iſtis retro ãnis tã
q̄ꝫ heretici cõdẽnati ꝛ cõbuſti in prouincia narbone ſicut
ſuperi⁹ cõtinet quos aſſerũt eẽ martyres ieſu xp̄i. ¶.xlv.
error ẽ: qꝛ dogmatizãt ꝙ eccleſia carnalis videlicet ecctia
romana aĩ p̄dicationẽ antixp̄i ẽ deſtruẽda per bella que
cõtra ipam faciet fredericus rex ſicilie q̄ nũc regnat cũ cõ
plicib⁹ ſuis qui vocant decẽ reges qui intelligunt per. x.
capita beſtie. de quib⁹ ſcribit i apoca. ꝛ q̄dã alia dẽ rege
federico rege frãcie ꝛ rege roberto ꝛ ita hec fabulant tam
erronea q̄ꝫ inſana. ¶.xlvj.error eſt: qꝛ iſti dogmatizãt ꝙ
in fine ſexti ſtat⁹ eccleſie in quo ſtatu dicunt nos eſſe qui i
cepit a ſcõ frãciſco citra: p̄dicta eccleſia carnalis babilon
meretrix magna ẽ reijciẽda a xp̄o ſicut reiecta fuit ſinago
ga iudeoꝝ ꝛ q̄ crucifixit xp̄m qꝛ carnalis eccleſia crucifi-
git ꝛ pſequit vitã xp̄i in illis fratrib⁹ quos vocãt paupes
ꝛ ſpũales ordinis ſcti frãciſci exponendo tam de p̄mo q̄ꝫ
de. iij. ordine ꝛ pſecutiõe q̄ facta ẽ cõtra eos in prouincia
prouincie ꝛ in puincia narbone de qua in ſuperiorib⁹ ẽ
tractatũ. ¶.xlvij.error ẽ: qꝛ dogmatizãt ꝙ ſicut reiecta ſi-
nagoga iudeoꝝ a xp̄o fuerũt pauci viri eleti ab eo p quos
fuit fundata xp̄i eccleſia p̄mitiua q̄ztũ ad p̄mum ſtatũ ec-
cleſie: ita reiecta ꝛ deſtructa eccleſia romana in. vj. ſtatu ec
cleſie nũc etiã remanebũt pauci viri electi ſpũales paup-
es euangelici quoꝝ maior ps vt aiunt erit de vtroqꝫ ordi
ne ſcti frãciſci videlicet de p̄mo ꝛ. iij. per quos fundabit
eccleſia ſpũalis q̄ erit humilis ꝛ benigna. In. vij. ſtatu ec
cleſie qui incipiet mortuo antixp̄o. ¶.xlviij.error ẽ: qꝛ do
gmatizãt ꝙ oẽs ordines ꝛ religiones deſtruent in pſecu-
tione antixp̄i excepto ordine ſcti frãciſci quẽ diſtingũt in
tres ptes: quarũ vnã dicunt eſſe cõmunitatẽ ordinis. ꝛ ſe
cundã dicũt eſſe illos qui apellati ſunt fratriſcelli in yta-
lia. ꝛ. iij. dicũt eſſe tam in fratribus quos vocant ſpũales
ſeruãtibus puritatẽ regule ſcti franciſci: q̄ꝫ in fratrib⁹ de
tertio ordine eiſdẽ adherẽtib⁹. Et prime due partes vt a-
iunt deſtruent: ꝛ. iij. remanebit vſqꝫ ad finẽ mundi dura-
tura quia ut aiunt beato franciſco ſic fuit a domino pro-
miſſum. ¶.xlix. error ẽ: qꝛ dogmatizãt duplicẽ antixp̄m
eſſe videlicet vnũ ſpũalẽ ſeu miſticũ et aliũ realẽ maiorẽ
antichriſtum: ꝛ primum dicũt eſſe p̄paratorẽ vie ſecundi
ꝛ dicunt etiã primũ antichriſtum illũ papa ſub quo fiet ꝛ

VNIVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſub quo iam fit ut aiūt perſecutio ⁊ cōdemnatio eoꝛūdē.
¶.l.erroꝛ eſt:qꝛ determināt tempus infra qđ maioꝛ anti
chꝛiſtus veniet ⁊ incipiet pꝛedicare:⁊ finiet curſum ſuum:
quē antichꝛiſtū dicunt iam eſſe natū: ⁊ finiet ſcđm quoſ-
dā ex eis curſum ſuū infra annū qui cōputabit. M. ccc.
xxxv. ¶.lj.erroꝛ eſt:qꝛ dogmatizant ꝙ illi viri ſpirituales
quos vocant euāgelicos in quibus ⁊ per quos fundabit
eccl'ia mortuo antixp̄o p̄dicabūt.xij.tribub⁹ iſrl':⁊ cōuer-
tent de q̄libꝫ tribu duodecim milia:q̄ ſimul oēs cōgrega
ti erūt.c.xliiij.milia:⁊ hec erit multitudo ſignata per āge
lū hn̄tē ſignū dei viui:qđ exponūt de btō frāciſco : q̄ ha-
buit ſtigmata vulnerū xp̄i:q̄ millitia ſignata p̄mo pugna
bit cū ātixp̄o ⁊ per eū occidet an̄ aduentū enoch ⁊ helye.
¶.lij.erroꝛ ē:qꝛ dicūt ꝙ tp̄e pſecutiōis antixp̄i ita affligē
tur xp̄iani carnales:ꝙ deſpati dicēt:ꝙ ſi xp̄s eēt de⁹: non
pmitteret xp̄ianos ſuos tāta mala pati:⁊ ſic deſpati apo
ſtatabūt a fide ⁊ morient. Sed de⁹ abſcōdet p̄dictos vi-
ros ſpūales electos:ne p antixp̄m vel ſuos miniſtros va
leāt inueniri : ⁊ tūc eccl'ia reducet ad numerū pſonarū in
quo numero fuit fundata eccl'ia p̄mitiua : ita ꝙ vix rema
nebūt.xij.in q̄bus eccl'ia fundabit : ⁊ in q̄b⁹ fundet ſpūs
ſctūs in eq̄li vel maioꝛi habūdātia:quā fuerat infuſus ſu
p apl'os i eccl'ia p̄mitiua. ¶.liij.erroꝛ eſt:qꝛ dicūt ꝙ poſt
moꝛtē antixp̄i:dicti viri ſpūales cōuertēt totū mundū ad
fidē xp̄i:⁊ totus mūdus erit bon⁹ ⁊ benign⁹ : ita ꝙ nulla
malicia vel pctm̄ erit in hoīb⁹ ſtat⁹ illi⁹:niſi forte pctā ve
nialia in aliq̄b⁹:⁊ oīa erūt cōmunia quo ad vſum:⁊ non
erit aliq̄s q̄ offendat aliū vl' ſolicitet ad pctm̄:qꝛ maxim⁹
amoꝛ erit int' oēs:⁊ erit tūc vnū ouile ⁊ vn⁹ paſtoꝛ:⁊ talis
ouiū ſtat⁹ ⁊ cōditio durabit ẜm aliquos ex ip̄is per cētū
ānos. Deinde deficiēte amoꝛe:paulatim ſubingredietur
malicia:⁊ in tm̄ excreſcet paulatiue:ꝙ xp̄s propter exceſ-
ſum dicte malicie:quaſi coget venire ad generale iudiciū

omniū. ¶.liiij.erroꝛ ē:ꝙ ignominioſe ⁊ grauit obloquū-
tur cōtra dn̄m papā vicariū ieſu xp̄i:quē (ſicut inſani mē
te ⁊ ſciſmatici) vocāt ⁊ dicūt eſſe miſticū antixp̄m maio-
ris antixp̄i p̄curſoꝛē ⁊ p̄paratoꝛē vie ei⁹. ¶.lv.erroꝛ ē.ꝙ
vocāt eū lupū rapacē a fidelib⁹ euitādū:⁊ pphā̄m iniu-
ſtū ⁊ cecū caiphā pōtificē q̄ xp̄m cōdēnauit:⁊ herodē qui
xp̄m illudēdo deriſit:qꝛ ut dicūt ip̄e cōdēnat vitā xp̄i deri
det xp̄m ⁊ paupes ſuos moleſtat iuuſte. ¶.lvj.erroꝛ ē: qꝛ
dicūt ip̄m papā eſſe apꝛū de ſilua ⁊ ſingularē ferū: exter-
minantē ⁊ deſtruētē maceriā ſeu clauſurā eccl'ie dei:ita ut
in eā poſſint ingredi canes ⁊ poꝛci.i. hoīes q̄ perfectionē
vite euāgelice dilacerāt ⁊ cōculcāt:⁊ dicūt ꝙ plus fecit de
malo in eccl'ia:q̄ꝫ oēs heretici p̄cedētes: qꝛ tp̄e hereticoꝛū
manebit eccl'ia in ſtatu ſuo:nūc vero eius tp̄e carnalis ec-
cleſia deſtruet qꝛ ip̄e ſolus cū duobus cardinalibus fugi
et ⁊ latitabit ⁊ moꝛiet pꝛe triſticia ⁊ doloꝛe.

Et qꝛ p̄dicti erroꝛes abūdāt oꝛiginaliter in
pauptate euāgelica quā dicebāt eſſe mēda
citer:ꝙ xp̄s ⁊ eius apl'i nō habuerūt aliq̄d
in pꝓpꝛio vel cōmuni:⁊ ꝙ ſup his q̄b⁹ vte-
bant nō hēbant aliqđ ius:ſꝫ ſolūmodo ſim
plicē vſum facti iō dn̄s ioānes papa. xxij. declarauit con
trariū eſſe verū ⁊ catholicū:⁊ iſta duo hereticalia eſſe et
cōdidit de cōſilio fratrū.ſ.dn̄oꝛū cardinaliū extrauagātē
q̄ incipit.cū inter nōnullos ſequētis tenoꝛis. ¶ Cū inter
nōnullos ſcolaſticos ſepe cōtigerit in dubium reuocari.
vtrū ptinacit affirmare:redēptoꝛē dn̄m nr̄m ieſum xp̄m
eiuſqꝫ apl'os in pꝛopꝛio nō habuiſſe aliqua nec in cōmu
ni hereticū ſit cēſendū:diuerſis diuerſa ⁊ aduerſa etiā ſen-
tiētib⁹ circa illos huic cōcertatiōi finē imponere cupiētes.
Aſſertionē huiuſmodi pertinacē cum ſcripture ſacre q̄ in
pleriſqꝫ locis ipſos nonnulla habniſſe aſſerit cōtradicat
expꝛeſſe:ipſamqꝫ ſcripturā ſacrā per quā vtiqꝫ fidei oꝛto

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

doꝛe pꝛobantur articuli quo ad pꝛemiſſa fomentum ap-
te ſupponat continere mendacij: per cõſequẽs quãtũ ad
eã eſt: eius fidẽ in totũ euacuãs: fidẽ catholicã reddat eius
pꝛobationẽ adimens dubiã ⁊ incertã: deinceps erroneam
foꝛe cenſendã ⁊ hereticã: de fratrũ nr̃oꝝ conſilio hoc per-
petuo declaramus edicto: ruꝛſuſq; in poſterũ ꝑtinaciter
affirmare: ꝙ redẽptoꝛi ꝑdicto eiuſq; apoſtolis in his que
ipſos habuiſſe ſcriptura ſacra teſtat̃: neq; ꝙ ipſis ius ven
dendi cõpetierit: nec illa vẽdẽdi ſeu donãdi ius habuerit:
ac ex ipſis alia acquirẽdi que tamen ipſis de pꝛemiſſis fe
ciſſe ſcriptura ſacra teſtat̃: ſeu ipſos potuiſſe facere ſup-
ponit expꝛeſſe: cum talis aſſertio ipſoꝝ vſum ⁊ geſta eui-
denter includat in pꝛemiſſis nõ iuſta: quod vtiq; de vſu:
geſtis ſeu factis redẽptoꝛis noſtri dei filij ſentire nefas eſt
ſacre ſcripture contrariũ ⁊ doctrine catholice inimicum.
Aſſertionẽ ipſam pertinacẽ de fratrũ noſtroꝝ conſilio:
deinceps erroneam foꝛe cenſendã ac hereticã declaram⁹.
Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã noſtra-
rum declarationũ infringere: nec ei auſu temerario cõtra-
ire. Si quis autẽ hoc attentare voluerit ſeu pꝛeſumpſerit
indignationẽ omnipotentis dei ⁊ beatoꝛum petri ⁊ pauli
apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incurriſſe. Datum auinioñ. ij.
ydus nouembꝛis pontificatus noſtri. Anno. viij.

Et ꝙ pꝛedicte conſtitutiõi. Cũ inter non-
nullos frater michael de ceſana: miniſtri ge
neralis oꝛdinis fratrũ minoꝝ patenter con
tradixit publice ⁊ impudenter cũ ſuis com-
plicibus: mendaciter aſſerendo: ꝙ roman⁹
põtifex hãc conſtitutionẽ. Cũ inter nõnullos: nõ potuit
cõdidiſſe. Idẽ dñs ioannes papa. xxij. Aliã cõſtitutionẽ
edidit: q̃ incipit. Ad cõditoꝛẽ canonum: in qua clariſſime
oſtendit: ꝙ conſtitutionẽ potuit facere ante dictam. Verũ
quia ille hereticus frater michael de ceſana ante dict⁹ cũ
ꝙ pluribus cõplicibus ſuis dicte cõſtitutiõi. Ad cõdito-
rẽ canonum etiã detraheret ⁊ ambas: videlicet. Cũ inter
nonnullos: ⁊ Ad cõditoꝛẽ canonũ pariter cõdemnabat.
Idẽ dictus dñs ioãnes papa tertiã conſtitutionẽ edidit: q̃
incipit. Quia quoꝛũdã mẽtes: in qua cõſtitutiõe vtrãq;
ſcʒ. Cũ inter nõnullos. ⁊ Ad cõditoꝛẽ canonũ confirma-
uit ⁊ erroꝛes duos ꝑdictos de pꝛopꝛio ⁊ cõmuni foꝛtius
extirpauit: ⁊ verbis alijs vſus fuit. Unde dicit̃ ſic. Quia
quoꝛũdã mentes et infra. Nos itaq; ne refrabꝛicatoꝛes
mendatioꝝ huiuſmõi: ac etiã aſſertoꝛes: de tam peſtifera
erronea ⁊ dãnata doctrina confuſcatiõe: ac confuſione oĩ
vbiq; digna gloꝛiari valeãt: ⁊ alios trahere ⁊ erroꝛẽ auſi
defendere publice fuerint dãnatãq; per conſtitutionẽ pꝛe
dictã hereſim: ac etiã appꝛobate videlicet ꝙ xp̃s ⁊ eius a-
poſtoli in his que habuiſſe legunt̃: tm̃ habuerint abſq;
iure aliquo ſimplicẽ vſum facti: ex quo ſi verũ eẽt ſequere
tur: ieſu xp̃i vſum fuiſſe iniuſtũ quod ꝑfecto blaſfemiã cõ
tinet: ⁊ eſt catholice fidei inimicũ cũ hoc ď ꝑtinaci animo
ſitate ⁊ erronea non ſit dubiũ ꝓceſſiſſe: oẽs ⁊ ſingulos: q̃
verbo ac ſcripto: per ſe vel aliũ: ſeu alios: talia publice ꝓ-
ſumpſerunt: ipſos quoq; qui eos inſtruxerunt in talibus
⁊ ut pꝛemiſſa facerent docuerunt: in dãnatã inciſiſſe here
ſim: ac ut hereticos vitandos foꝛe: de fratrum noſtroꝛum
conſilio declaramus. ¶ Si quis aũt dãnatas per noſtrã
cõſtitutionẽ pꝛedictas hereſes vel ipſarum alteram dein-
ceps ſcienter: verbo vel ſcripto defendere vel appꝛobare
pꝛeſumpſerit: de eoꝛũdẽ fratrũ cõſilio decernimus: vt tã-
ꝙ hereticus ab oĩbus euitetur. Adhuc quia conſtitutio-
nẽ nr̃am. Ad cõditoꝛẽ canonũ ſupꝛadictam: inſano auſu
impugnare niſi ſunt ſicut fere diſtrictius de eorundem fra
trum conſilio inhibemus: ne quiſquam diffinita oꝛdina-
ta ſeu facta per ipſum: verbo vel ſcripto ſcienter appꝛo-
bet aliquis vel defendat. ¶ Si quis vero contra pꝛeſum

VNiVERSiDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſerit: tanq̃ contumax ⁊ rebellis romane eccleſie ab omni-
bus habeat. Nulli ergo ⁊c. Datū auinione. iiij. ydus no
uēbris: pontificatus noſtri Anno. ix.

Et q̄ p̄dictis duob⁹ erroꝛib⁹ in dictis dua
bus cōſtitutionibus cōdēpnatis ſup mate-
ria de ꝓprio ⁊ cōi: adhuc i ꝓuīcia terracho
ne nōnulli bigardi ⁊ frēs minores ſolo no-
mine religioſi a cōuerſatione alioꝝ oꝛdinis
frm vita ⁊ moꝛib⁹ deſidētes: p̄fatos cōdēpnatos erroꝛes
in dicta ꝓuincia terrachone adhuc defendebāt: ideo dñs
iohānes papa ſupradictus archiep̄o terrachoneñ eiuſq3
ſuffraganeis: ac inq̄ſitoꝛib⁹ illaꝝ ptiū heretice prauitatis
iteꝝ dictos erroꝛes: ac frēs eoꝝ defenſores ac hereticos cō
dēpnādo: ⁊ tales publicari mādando: gratijs ⁊ indulgēti
js ſui oꝛdīs ꝓuādo: ac eos prelatis ⁊ inq̄ſitoꝛib⁹ ſubiciēdo
lr̃as deſtinauit tenoꝛis ſequentis. ¶ Johānes ep̄us ſuus
ſuoꝝ ⁊c. venerabilib⁹ fr̄ibus terrachoneñ eiuſq3 ſuffra-
ganeis: ac dilectis filijs inq̄ſitoꝛib⁹ heretice prauitatis in
ꝓuīcia terrachoñ: auctoꝛitate ap̄lica deputatis: ſalutē ⁊c.
Quia nōnūq̃ vni⁹ īpunitas ⁊ infra. ⁊ q̄ īdignū ē: vt eis
in qua ſe obedientia ſubtrahunt quāq3 īpugnare temere
ſatagūt ꝓuilegijs ꝑfruant̄. īpos oīb⁹ ⁊ ſingulis tā exēpti
uis quā alijs quibuſcūq3 ꝓuilegijs ⁊ gratijs: libertatib⁹
⁊ imunitatibus: tā oꝛdibus ſuis: q̃ ꝑſonis ⁊ locis īpoꝝum
ſub q̄cūq3 foꝛma vel expreſſione verboꝝ ab ap̄lica ſede
cōceſſis: autoꝛitate ap̄lica oīno ꝓuamus: ⁊ p̄ter penas ali
as: cōtra talia p̄ſumētes inflictas quibus īpos ſubiacere
volum⁹ priuatos ꝑpetuo: ⁊ oꝛdinarioꝝ locoꝝ iuriditioni
oꝛdinarie quo ad cauſas omnes: ⁊ omnia alia decernim⁹
manere ſubiectos. Quo circa: diſcretiōni vr̃e ꝑ ap̄lica ſcri
pta: in virtute ſc̄te obedientie diſtricti⁹ iniūgēdo manda-
m⁹: quaten⁹ ſingulis dñicis diebus ⁊ feſtiuis: de quibus
videritis expedicatiōe tales excomunicatos: hereticos: ⁊

ſciſmaticos vt predicit̄ eiſq3 preuilegijs: gratijs: et liber-
tatibus: ⁊ īmunitatibus priuatos: vos fratres archiep̄e
⁊ ſuffraganei faciatis in eccl'ijs vr̃arū ciuitatum ⁊ dioce-
ſum publice nunciari. Ac vos vr̃iq3 vices gerentes: vr̃a
oꝛdinaria: et vos filij inquiſitoꝛes auctoꝛitate apoſtoli-
ca aduerſus eos quos in p̄miſſis: vel circa ea ſummarie:
ſimpliciter ⁊ de plano in eiſdē ciuitatibus ⁊ dioceſibus re
peritis deliquiſſe: tanq3 cōtra hereticos ⁊ ſciſmaticos: ad
captionē inquiſitionē: coꝛrectionē ⁊ cōpunctionem: iuxta
ſanctiōes canonicas a deo diligēter procedere ſtudeatis:
ꝙ extirpatis d finib⁹ vr̃is hereſibus huiuſmodi: catholi-
ca fides illibata remaneat in hac p̄te. Datis auiniōe. ⁊c.

¶ Erroꝛes fratris henrici de ſena oꝛdinis fratrum minoꝛum.

SExtadecima queſtio eſt de hereſibus ⁊ erro
ribus fratris hērici de ſena oꝛdinis fratrū
minoꝛū: generalis ficti miniſtri nō veri oꝛ-
dinis beati franciſci: ſ3 ficti: q̄ fratrū a cō-
muni ſtatu oꝛdinis ſui deſidentiū: in ptibus
tucie regni ſicilie. Notādū ꝙ poſt cōdēnationē predictā
duarū hereſum ⁊ erroꝛū de proprio et cōmuni factā per
ionanē papā. xxij. in partibus tuſcie ⁊ inſula regni ſicilie:
dictis duabus cōſtitutionibus non obtēperātes: ſed eas
potius cōdēnatas: a cōmuni ſtatu oꝛdinis bti frāciſci: vi
ta ⁊ moꝛibus: ac etiā aliqualiter habitu deſidētes: ac tota
liter deuiantes: ſibi henricū de ſena dicti oꝛdinis ſancti
franciſci cum predictis ſuis complicibus fugitiuū ⁊ apo-
ſtatā in miniſtrum generalē talis ſue peruerſe cōgregati
onis ⁊ oꝛdinis elegerūt ſibiq3 prefecerunt tam in ydolū
q̃3 prelatum: qui pariter miniſtros: cuſtodes: gardianos
temeritate cōſilij eligere preſumpſerūt: plurimos ad eoꝝ
ſectā recipere: ſicq3 receptis licentiam predicandi: confeſ-

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſiones audiēdi cōcedere auſi ſunt ⁊ ſic ī hereſes ⁊ errores
plīmos inciderūt: quoꝝ quidē ſtatū cū ſuis erroribꝰ. v. de
q̄bus actū ē ſupra eadē pte. q. ij. Jdē dn̄s iohānes pape.
xxij. piter cōdēpnauit: ac eos capi mādauit p ſuā cōſtitu-
tionē: q̄ incipit: glīoſam: q̄ ē tenoris ſequētis. ¶ Glīoſam
ecclīā: ⁊ infra. Et ne apd̄ dictaꝝ blaſſemiaꝝ ſectatores to
lerablē videat: aut dubiū: d̄ p̄dictis eoꝝ erroribꝰ aliquoſ-
ue latere: ⁊ pinde nocere valeāt: p̄n̄tibꝰ duximꝰ adnotā-
dos. ¶ Primꝰ itaqꝫ error ē: ꝙ de iſtoꝝ officina tenebroſa
prūpit: duas fingit ecclīas: vnā carnalē diuicijs p̄ſſam:
efluētē delicijs: ſcelerībꝰ maclatā: cui romanū p̄ſulē: alioſ-
qꝫ inferiores p̄latos dn̄ari aſſerūt. Aliā ſpūalē pauptate
ſuccintā: in q̄ ipi ſoli: eoꝝqꝫ cōplices cōtinent: ⁊ ipi ſpūa-
lis vite merito ſiq̄ fides ē adhibēda mēdacijs p̄ncipant.
¶ . ij. error ē: quo p̄dictoꝝ inſolētiū cōſciēcia maclat: vene
rabilis ecclīe ſacerdotes: alioſqꝫ miſtros ſic iuriſditiōis ⁊
ordis clamitāt auctoritate deftos: vt nec ſn̄iaꝫ ferre: nec ſa
cramēta cōficere: nec ſubiectū papā iſtruere valeāt: vl̄ do
cere. illos fingētes oī ecclīaſtica ptāte p̄uatos: quos a ſua
pfidia viderit alienos: qꝛ apd̄ ipos ſolos vt ipſi ſōpniāt.
ſicut ſpūalis vite ſctitas: ſic auctoritas pſeuerat. ī q̄ re do-
natiſtaꝝ ſequunt errorē: q̄ olim ſciſmate ab vnitate ecclīe
recedēte. itaqꝫ ſuā ſectā dei grā dixerūt eē coactā: vt nullꝰ
eā recipe eēt ydoneꝰ: qui nō foret ipoꝝ ſcelere maculatus.
¶ . iij. error iſtoꝝ: ī valdēſiū errorē cōiurat: qm̄ ⁊ hij ⁊ illi
in nullū euentū aſſerūt fore iurādum: dogmatizātes: mor
talis criminis cōtagione pollui ⁊ pena teneri: quos cōti-
gerit iuramēti religione cōſtringi: quoꝝ blaſſemias pie-
tas xp̄iana condēpnās: non leuitate nature: ſꝫ vtilitate: ac
neceſſitate coacta veritatē preteritoꝝ atqꝫ preſentiū: ⁊ cer
titudinē futuroꝝ: iureiurandi religione cōfirmat certiſſi
me tenens: ꝙ nullatenus de ſuo genere poteſt eſſe peccā-
tū: quod xp̄s exercuit qui peccatū nō fecit: ſed peccatum

omne ſua poſitione dāpnauit: iurauit enī dominꝰ: ⁊ apo-
ſtolꝰ paulꝰ ſue operationis exēplo mōſtrantes adhuc tā
tū iuramentū eſſe prohibitū: ne iurandi facilitas frequē-
tiā: frequentia conſuetudinē cōſuetudo periuriū introdu-
cat. Bonū eſt enī iuramētū per quod veritas rerū diuino
teſtimonio cōfirmatur: ſed malū eſt illi qui eo malevtitur
⁊ a malo: infirmitas humana eſt vt aliquis vere pferens
iurare cogatur. ¶ . iiij. error iſtorū huiuſmodi impiorum.
blaſſemia de valdēſiū venenato fonte prūpens: ſacerdo
tes rite ⁊ legitime ſecūdū formā eccleſie ordinatos: quibꝰ
libet tamē criminibꝰ preſſos: nō poſſe cōficere vel cōfer-
re eccleſiaſtica ſacramēta cōſurgit. ¶ . v. error ē: ꝙ ſic iſto-
rū hominū mētes obcecat: vt euāgeliū xp̄i ī ſe ſolos hoc ī
tēpore: aſſerant eſſe cōpletū quod hactenus vt ipſi ſomp
niant obtectuꝫ fuerat ymo prorſus extinctum. ¶ Multa
ſunt alia q̄ iſti preſumptuoſi homines cōtra coniugij ve-
nerabile ſacramētū garrire dicunt: multaqꝫ de curſu tēpo
rū ⁊ fine ſcl̄i ſompniātes: multaqꝫ de antixp̄i aduētu quē
iā inſtare aſſerunt. flebili vanitate diuulgant: que omnia:
quia partī heretica: partī inſana: partī fabuloſa cognoſ-
cimꝰ: dampnāda potius cū ſuis actoribus. q̄ꝫ ſtillo perſe
quēda ac repellēda cenſemus. ¶ Et quia predicta adhuc
inſurrexit peruerſa quedā eorum bigardorum ⁊ beguino
rum congregatio incidentium in errores ⁊ hereſes leuiter
ſupradictas. Jdem dominus iohānes papa. xxij. damp-
nauit iſtam congregationē ⁊ ſtatum ab eis conſimilem:
per conſtitutionem que incipit: ſancta romana: tenoris ſe
quentis.

SAncta romana ac venerabilē ecclīa: cui acto
re dn̄o lꝫ imeriti p̄ſidemꝰ: ſicut religioſam ⁊
piā volūtatē benigno fauore pſequitur: ſic
ſupſtitioſos conatus inſolētiū hominū de-

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

teſtatur: vꝫ: ne ſub ouina pelle gregem dominicū triucu-
lentia lupi rapacis inuadat: ſub pietatis ymagine. virus
heretice prauitatis obrepat: ⁊ ſub pretextu cōuerſationis
angelice: in cautis mētibꝰ ſpūs malignus illudat: cuiꝰ rei
grā ſacris ē canonibꝰ interdictū: ne aliq̇s nouū ordinē
aut religionē iueniat: vl' hitū noue religiōis aſſumat: ſꝫ q̇
cūqꝫ ad religionē venire voluerit: igrediat' vnā de religio
nibꝰ approbatis. ¶ Nōnulli tñ ꝓfane mltitudinis viri
q̇ vulgarit' friſcelli: ſeu frēs de paupe vita: ac bizoti: ſiue
beguini: vl' aliis noībꝰ nūcupati: in ptibꝰ ytalie: nec nō ⁊
in iſula ſicilie: ⁊ comitatu ꝓuīcie narbone ⁊ tholoſe ciuita
tibꝰ ⁊ dioceſibꝰ ⁊ ꝓuīciis: aliiſqꝫ diuerſis citramarinis ⁊
vltramarinis ptibꝰ: cōtra dictos canones hitū noue reli-
giōis aſſumere: cōgregatiōes ⁊ cōuēticula facere: ⁊ ſupio
res ſibi ipis eligere: quos miſtros ſeu cuſtodes: vl' gardia
nos aut noībꝰ aliis apellāt: plīmos ad eoꝝ ſectā recipe in
q̇bꝰ hitāt i cōi publice mēdicātes: vt eoꝝ ſecta eēt q̄ſi vna
de religiōibꝰ p aplicā ſedē approbatis: temeritate dāpna
bili p̄ſumpſerūt ⁊ p̄ſumūt etiā iceſſant'. Et vt ipoꝝ error
veritas: ⁊ ipietas religio reputet': plīmi eoꝝ: regulā ordis
frm minoꝝ q̄ꝫ ſctūs frāciſcꝰ inſtituit ſe ꝓfiteri ⁊ ad lrām
obſuare cōfingūt: quāqꝫ ſub obediētia general' vl' ꝓuin
cialis miſtroꝝ ipiꝰ ordis nō morent' p̄tēdētes ſe a ſctē me
morie celeſtino pape. v. p̄deceſſore nrō huiuſmōi ſtatꝰ ſeu
vite p̄uilegiū hūiſſe: qđ tñ etiā ſi oñderēt: nō valeret: cum
bone memorie bonifaciꝰ papa. viii. p̄deceſſor nr̄ ex certis
cauſis rōnalibꝰ oīa p̄uilegia ab ipſo celeſtino p̄deceſſore
nrō cōceſſa q̄ per ipſum bonifaciū nō cōtingerit appro-
bari: viribꝰ penitꝰ vacuauit: dictūqꝫ p̄uilegiū nō iueniat'
p eundē bonifatiū approbatū. ¶ Quidā autē eorū dictū
habitū ⁊ viuēdi ritū a quibuſdā epis: ſeu eorū ſupioribꝰ
vel aliis eccleſie prelatis ſe recepiſſe pretēdunt: quos nec
eis recipere: nec predictis epiſcopis: vel eorum ſupioribꝰ

vel aliis eccliaꝝ p̄latis cōcedere licuit cōtra formā cōcilii
genealis. ¶ Nōnulli ex ipis aſſerētes ſe eē de. iii. ordie ſci
frāciſci de pñia vocati: p̄dictū ſtatū ⁊ ritū eoꝝ ſub velami
ne talis noīs ſatagūt palliare. ⁊ cū in regula totiꝰ ipiꝰ ter
tii ordis talis viuēdi ritꝰ nullatenꝰ ſit cōceſſꝰ: qꝛ in erroꝝ
baratrū facil'r ruūt q̇ cōceptꝰ ꝓpriis pr̄m diffinitiōibus
ante ponūt: ipoꝝ quoꝝ plīmi ſicut fide digna relatione p
cepimꝰ. a v̓itate catholice fidei deuiātes eccliaſtica ſacra-
mēta deſpiciūt. ac errores alios ſtudēt multipl'r ſeminare.
¶ Cū itaqꝫ taliū dāpnāda temeritas. i eiuſdē fidei detri-
mētū. fideliū ſcādalū. p̄fati minoꝝ ⁊ alioꝝ ordinū oppro-
briū. ⁊ alias etiā in ſuaꝝ ⁊ aliaꝝ multaꝝ aīaꝝ pniciē redū
dare noſcat'. Nos ſectā / ritū / ⁊ ſtatū huiuſmodi nō obſtā
tibus p̄miſſis eoꝝ excuſatiōibus q̄s friuolas reputamꝰ: ⁊
q̇cq̇d p eos cōiter vel diuiſim. ſub religiōis. cōuētꝰ. colle-
gii. ſeu cogregatiōis noīe vel colore attētatū extitit vl' exi
ſtit: de frm nroꝝ cōſilio auctoritate aplica. nullius fuiſſe ⁊
eē decernimꝰ firmiter: ⁊ q̄tenꝰ de facto ꝓceſſerūt: de conſi
lio ⁊ auctoritate p̄miſſa reuocamus oīo: ac ppetue ꝓhi-
bitiōi ſubicimꝰ: ⁊ ab ecclia dei penitꝰ abolemꝰ: eiſdē pſo
nis ⁊ aliis q̇buſcūqꝫ: ſub pena excōicatōis q̄ꝫ eas ſi ſecꝰ fe
cerit icurrere volumꝰ ipo facto. iuigētes exp̄ſſe: ne ſtatū ſi
ue ſectā. ⁊ ritū huiuſmōi ab ipis aſſūptū ſectēt' vlteriꝰ. vl'
ipm de nouo aſſumere quo quomō p̄ſumat'. Epos quo-
qꝫ ⁊ eoꝝ ſupiores: ⁊ alios p̄latos quoſcūqꝫ q̇ p̄dictis pſo
nis vel aliis ritū viuēdi ⁊ hitū ſupradictos p̄ter aplice ſe-
dis auctōtē deiceps cōceſſerit: p̄dicte excōicatiōis pene ip
ſo iure decernimꝰ ſubiacere. dignū enim ē: vt adulterinas
plātatiōes quas nō pater celeſtis: ſed hūane temeritatis
audacia plantat: apſtolici culminis cenſura diuellat: nec
patiatur in agro dñico peruerſe cogitationis vepres ori-
ri vel plātare: cui propriū eſt diuina opitulāte gratia vir
tutes ſerere: ac vicia radicitus extirpare. Nulli ergo. ⁊c.

VNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

Datū auinioñ.iij.kalēdas aplis pōtificatꝰ nr̄i. Anno.ij.

¶ Errores pſeudo fratrū minorū.

Decima ſeptima queſtio eſt: de hereſibus ⁊ erroribꝰ qui per nōnullos aduerſarios ve-ritatis opponētes ſe dictis determinationi-bus factis per dictū dominū iohanē papā. xxij. de proprio ⁊ comuni aſſerunt mēdacit. atqȝ falſe. Et notādū ꝙ poſt predictas determinationes factas de ꝓprio ⁊ comuni in cōſtitutionibꝰ. Cū inter nō nullos. Et qꝛ quorūdā: ꝗ pluref pſeudo fratres minores a comunibus fratribus vita ⁊ moribus btī frācisci deuiā tes: dixerūt ac falſo aſſeruerūt infra ſcriptas hereſes ⁊ er-rores ſequi ex dictis cōſtitutiōibus quas dñs benedictus papa.xij. dū eēt cardinalis recollegit atqȝ ſoluit ꝑ modū qui ſequitur. Nā ipſi heretici poſuerūt.xvj.impugnatio-nes cōtra cōſtitutiones ſupradictas. quas dñs benedictꝰ xij. mirabiliter ſoluit. ¶ Prima impugnatio ē: ꝙ aſſerūt pro ſui erroris fundamēto: ꝙ apoſtoli ⁊ religioſi vitā apo ſtolorū ſequētes nō hūerūt nec habēt in rebꝰ cōſumptili bus vſu aliqđ ius dñij ⁊ proprietatis. aut ius vtēdi i ſpā li vel comuni. ſed vſum ſimplicē facti. dñio ⁊ proprietate taliū rerū penes aliū remanēte. ¶ Ad iſtud reſpōdet dñs benedictꝰ papa.xij. ⁊ dicit: ꝙ ꝑdictū fundamētū eē here-ticū declaratū ē ꝓut in decretali: cū inter nōnullos cōtine tur: vt diligēter cōſiderāti appꝫ: cōtrariaṫ ſcripture diui ne: ſctōꝝ pr̄m doctrīe: ⁊ cōſuetudini totiꝰ eccl̄ie. ¶ .ij. ipug natio ē: qꝛ dicūt: ꝙ dictā pauptatē fuiſſe xp̄i ⁊ apl̄orū: de-terminauit dñs nicholaus papa.iij.in.§. porro abdicatio ꝓprietatis oiuȝ rex. ⁊ etiā i cōſtitutōe exijt. ¶ Rñdit dñs bñs: ꝙ illđ i dicta cōſtitutiōe cōtineṫ. tñ ſcripta diuia veꝝ eē ibi non oñdit: ſed ſolūmō narraṫ. ⁊ tñ iā nos oñdimus ꝙ cōtrariū haberi pōt ex ſcriptura apl̄ica ⁊ euāgelica. ex qua ſcriptura motꝰ dñs nr̄ iohānes papa: declarauit di-ctā aſſertionē ſi ꝑtinax eēt: hereticā eē cōtrariā diuine ſcri pture: nec hoc aſſerit ſimplicit ⁊ determiatiue dñs nicho laꝰ ꝗ dictā cōſtitutionē fecit: ſȝ ſolūmō hoc dicit incidēter ⁊ narratiue: poſito etiā ꝙ determiatiue diceret: nō obſtat cū cōtrariū inueniaṫ in ſcriptura diuina ſi diligēter atten daṫ: vt nūc ē ꝑ eccl̄iā determinatū. ⁊ patet etiā ex ſupradi ctis i tractatu ꝑdicto. ¶ .iij. impugnatio ē: ꝙ in hijs ꝗ ꝑti nēt ad fidē vel ad mores: qđ determinatū eſt ſemel ꝑ vnū ſūmum pōtificē: nō pōt ꝑ aliū reuocari: ſȝ talis ē aſſerto dñi nicholai de xp̄i ⁊ apl̄oꝝ pauꝑtate. ¶ Reſpōdit dñs bñs dicēs: ꝙ falſum ē: qꝛ petrū qui non ambulabat recte ſm veritatē euāgelicā reprehendit ⁊ correxit paulꝰ. vt pꝫ galis.ij. ⁊ tñ nō erat ſibi par: ſed inferior. ¶ Itē ſtephanꝰ papa determinauit: ꝙ nullus baptizatus ꝑ quoſcūqȝ he reticos veniēs ad eccleſiā: rebaptizaretur: ſanctus autē ci prianꝰ cū multis ep̄is in affrica celebrās cōciliū determi-nauit oppoſitū: videlicet: ꝙ baptizati a quibuſcūqȝ here ticis. ſi ad eccl̄iam catholicā veniant: rebaptizādi ſunt re-ꝓbans in hoc ſtephanū papā. vt patet in cipriani epiſto lis ad imbaiariū. ad ſtephanū. ⁊ ad ponpeiā. Concilium autē nicenū vtrāqȝ oppoſitionē. ſancti cipriani ac ſtepha ni pape correxit: đterminādo ꝙ baptizati ab hereticis nō ſeruātibus formā eccleſie: venientes ad eccleſiam baptizē tur. ab alijs vero hereticis baptizati: nō rebaptizentur. vt nō ſit cōtra articulū fidei. vnū baptiſma. ¶ Itē ꝑ ml̄tos romanos pōtifices determinatum fuerat: ꝙ matrimoniū factū infra.vij.gradū conſanguinitatis debebat ſeꝑari. ⁊ ꝙ coytus cū muliere que erat infra dictū gradum erat in ceſtuoſus. vt patet.xxxv.q.prima.c.nullum: hoc autem re uocatū eſt per alios. vt patet: extra: de cōſangui. ⁊ affini. c.non debet: vnde nunc licet in.vj. gradu conſanguinita-tis matrimoniū fieri: etiā ſi aliq̄s ml̄ierē in dictis gradibꝰ

exiſtētē carnaľr cognoſcat:non cōmittit inceſtū. Itē extra
de eo ꝗ cognouit cōſanguineā vxoris ſue.c.diſcretionē tu
am:& ibi:ꝙ cū ꝗdā legitime matrimoniū contraxiſſet cū
ꝗdā:ꝗꝫ anteqꝫ carnaľr cognoſceret:cōſanguineo ſuo i cō-
iugio tradidit renitētē. Ille cū quo matrimoniū cōtraxit
carnaľr eā cognouit. Cū ipa vellet poſtea reuerti ad ꝓo-
rē maritū:⁊ ſuꝑ hoc dubitaret: an fieri deberet:papa rñ-
dit: ꝙ lꝫ ꝗdā ꝓdeceſſor ei⁹ alexāder determinauerit:tñ ipe
dicit:ꝙ ſi mulier hoc vult:licite pōt ⁊ dꝫ ꝓori viro reſtitui
Et tñ manēte determinatiōe dicti pape ꝓdeceſſoris ſui:ec
cleſia reputaſſet iceſtū:ſi talis mulier carnaľr:iungeret ꝓ-
ori marito. Itē extra de ſpōſa duoꝝ.c.lꝫ.& ꝙ quidā ꝓde-
ceſſores dñi alexādri.iij.iudicauerūt:ꝙ inter virū ⁊ vxorē
legitimū matrimoniū ꝑ verba de pñti exꝓſſum eēt cōtra
ctū ſiue iuramēto interpoſito:ſiue nō:ſi poſtea mulier nu-
beret alteri a quo carnaľr cognita eēt : nō debebat ſeꝑari
ab iſto.ij. Et tñ alexāder papa ibi dicit:ꝙ matrimoniū ta
liter cōtractū dꝫ ſeꝑari a ſcđo ⁊ reſtitui ꝓmo. Et ſic patet
ꝙ ꝓmi romani pōtifices male ſenſerāt de ſeꝑatiōe ⁊ de in
diſſolubilitate matrimonij. Ex ꝗbus cōſtat : ꝙ illđ circa
fidē ⁊ mores qđ male determinatū ē ꝑ vnū papā. vľ ꝑ cō
ciliū. pōt ꝑ aliū ꝓſpecta meli⁹ veritate corrigi ⁊ emēdari.
Ideo nō ē mirū ſi dñs iohānes diligēti deliberatione cū
mľtis peritis in theologia ⁊ in vtroqꝫ iure hīta:reuocauit
ꝗ male dixerat dñs nicholaus: de xpi ⁊ apľoꝝ pauꝑtate.
¶.iiij.ipugnatio ē:qꝛ dicūt : ꝙ ſi cōtēta i ꝓdicta decretali
exijt:ſint falſa ⁊ hereticalia:ſeqꝉ ꝙ papa nico.errauit i fi-
de catholica.⁊ hereticus fuit. ¶ Reſpōdet ad hoc dñs be
nedict⁹ dicēs ꝙ nō:qꝛ dū voluntas nō ſit in crimine: ſi ex
defectu humane intelligētie error contingat:nō eſt ſimpli
citer culpabilis error:taliter ꝙ debeat pro errore dāpn a-
bili reputari: vt patet in petro quē paulus reprehendit:⁊
in ciprinnio martyre quē ſic excuſat auguſtin⁹ in libro de

baptiſmo contra donaſtiſtas. Itē quia dicit auguſtinus
ad eſycium error vitandus eſt qui ab homine vitari po-
teſt ſed mihi quiſquā nō videtur errare cū aliquid neſci-
re ſe ſcit:ſꝫ cū putat ſe ſcire quod neſcit. Faciēs aūt decre-
talē exijt nō videbaꝉ ꝙ putaret ſe veritatē fidei ac morū
determinare certitudinaliter qđ ſcientia requirit: qꝛ dixit
quod ſi aliquod dubium in ſua declaratione inſurgeret:
nō per quoſcunqꝫ ſed per romanū pōtificē declarari ha-
beret. multū autē dubitabile erat illud qđ dixerat de pau
pertate chriſti ⁊ apľoꝝ:⁊ an vſus in oībus reb⁹ poſſit ſe-
parari a dominio ⁊ proprietate:ideo potuit ⁊ debuit dñs
ioānes illud dubium declarare:cum cōtrariū ex ſcriptura
diuina ⁊ legali poſſit deduci. Et ſic dñs nicolaus nō in fi
de errauit ſimpliciter:qꝛ nō putauit vľ putabat ſe ſcire qđ
neſciebat:ſꝫ putabat ſe ſcire qđ nō ſciebat:alioꝗn fruſtra
⁊ ſine cauſa ſi crederet ſcire ſe ꝓdicta aliquē correctorē vľ
emēdatorē vellet habere:cum illud qđ veraciter ſcit ſic eſ
ſe:impoſibile ſit aliť ſe habere ⁊ ita ipſe nō errauit ꝑnicio
ſe:nec eccleſia ſequēs eū:qꝛ ſub declaratiōe et correctione
auctoritatis apľice ſedis illa ꝗ dixit aſſeruit: ꝓpter qđ ei⁹
error venialis ⁊ humanus fuit:nec error ſimpliciter debꝫ
dici: vt patet per dictū auguſtinū ſupra inductū:⁊ cōſimi
liter diſputās cū pro hoīe excuſat ſctm̄ petrū. ¶.v.impu
gnatio ē:ꝙ dicta decretalis:exijt:fuit per vniuerſalē ⁊ ſan
ctā eccleſiā approbata et in concilio generali vienēſi ap-
probata ⁊ cōfirmata. ¶ Reſpōdit ad hoc dñs bñdictus
dicēs:ꝙ nunꝗꝫ fuit approbata per vniuerſalē ecclīā nec
aliter niſi ut cōmunes cōſtitutiones papales;nec fuit ap-
probata nec improbata in ꝓdicto cōcilio:nec dñs clemēs
v.in decretali exiui de ꝑadiſo dixit:ꝙ dictā decretalē: exi-
it cōciliū generale approbauit vel cōfirmauit. ¶.vj.im-
pugnatio ē:qꝛ dicūt ꝙ ſequiꝉ ecclīā romanā multis ānis
erraſſe i fide qđ ē cōtra articulū fidei:credo in vnā ſctām

VNiVERSiDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

catholicā ⁊ aplicā eccliā. ¶ Reſpōdit ad hoc dn̄s bn̄diꝯ ctꝰ dicēs: ꝙ nō ē imputādus error eccl'ie catholice: ſi aliq̄d difiniat papa: vel eccl'ia: vel cōciliū generale nō ꝑtinens ad fidē ⁊ mores: qđ pro tūc qn̄ diffiniebat̄: nō facta plena diſcuſſiōe fuit diffinitū: qđ tn̄ poſtea per diligētē inq̄ſitiꝯ onē factā appet cōtrariū eſſe verū frequēter enī cōtigit: ꝙ multa ꝓus determinata per cōciliū vel per papā: ſunt poſtea reuocata: ſicut patet per ſupradicta; ⁊ maxime in caſibꝰ vbi ſacra ſcriptura loquit̄ oīo clare ⁊ exp̄ſſe. Unde talibus liberū eſt abſq̄ nota heretice prauitatis oppinari cōtraria: an̄ eccl'ie determinationē ſub articulo fidei poſitā: vnde ſicut in dn̄o nicolao nō fuit error ꝑnitioſus: ſed venialis ex cauſis ſupradictis: nec in ſequētibꝰ ē an̄ deterꝯ minatiōe dn̄i ioānis. Qđ āt fuerit pctm̄ veniale in eccl'ia circa p̄ntē materiā vl' aliā: nō ē incōueniēs. Nā cū dicit apl'us ꝙ xp̄s ſibi exibuit eccl'iā nō hn̄tē maculā neq̄ ruꝯ gā: debet itelligi de eccl'ia triūphāte: nō de militāte: vt diꝯ cit aug. i. li. retractationū. ¶ .vij. ipugnatio ē: q: dicūt: ꝙ i decretali exijt cōtinet̄: ꝙ i rebꝰ tpalibꝰ ē cōſiderare ꝓpeꝯ tatē: poſſeſſionē: vſū fructū: ius vtēdi: ⁊ ſimplicē vſum facti: ⁊ vltimo tā q̄ neceſſario eget vita mortaliū: licet alijs carere poſſit q: nulla pōt eē ꝓfeſſio q̄ a ſe vſū neceſſarie ſubſtētatiōis excludat: q̄ inq̄ vſus nō iuris ſ3 facti tm̄mo do nomē hn̄s: qđ facti ē tm̄ i vtēdo p̄bet vtētibꝰ nihil iuꝯ ris. Rn̄dit ad hoc dn̄s bn̄s dicens ꝙ non valet: q: quo ad illa: dicta decretalis ē correcta ⁊ emēdata rōnabil'r per illū q̄ pōt: ⁊ ita cum ex ſtatuto correcto ⁊ emendato quo ad illa q̄ ſūt correcta ⁊ emēdata arguāt: eoꝝ dicta nō cōꝯ cludūt. ¶ .viij. ipugnatio ē: q: dicūt ꝙ multi romani pōtifices i rebꝰ tpalibꝰ vſu cōſumptibilibꝰ ⁊ nō cōſumptibiꝯ libꝰ vſu q̄ frībꝰ minoribꝰ offerunt̄: dant̄: vel cōcedunt̄ dominiū romane eccl'ie ꝓuauerūt vſu tm̄mō ſimplicis facti ip̄is frībꝰ derelicto. ¶ Rn̄dit ad hoc dn̄s bn̄s dicens: ꝙ hoc fecerūt alij ſūmi pōtifices de rebꝰ q̄ nō cōſumūt̄ vſu.

Dn̄s aūt nicolaꝰ fecit hoc de oībꝰ rebꝰ: ſupponēs tn̄ dictū ſuū correctiōi romani pōtificis: ⁊ ſic dn̄s ioānes tā ex auctoritate iuris q̄ ex auctoritate ei reſuata ꝑ dictū ſuū ꝓdeceſſorē cōtrariū multis rōnibꝰ oñdit ⁊ determinauit. ¶ .ix. ipugnatio ē. q: dicūt ꝙ romanꝰ pōtifex diffiniuit carētiā talis dn̄ij eē ſcām ⁊ meritoriā ⁊ ſic xp̄s ⁊ apl'i viā ꝑꝯ fectiōis oñdētes abdicationē huiꝰ dn̄ij docuerūt ⁊ ꝙ carētia talis dn̄ij nō ē infructuoſa dn̄o cū ſit meritoria ac eterna ⁊ ꝓfeſſioni paupum oportuna. ¶ Rn̄dit ad hoc dn̄s bn̄s dicēs ꝙ illud qđ hic dicūt correctū ē rōnabil'r ꝑ illū q̄ hoc corrigere poterat ⁊ debebat oñdēdo eē ipoſſibile i talibꝰ rebꝰ vſum facti ſepari a dn̄io ⁊ ꝙ ſi ſepat̄ dn̄iū: eēt verbale ſimulatū ⁊ enigmaticū. ¶ .x. impugnatio ē: q: dicūt ꝙ veniēs cōtra determinatiōe pape ⁊ romane eccl'ie: ē hereticꝰ cēſendꝰ ꝓpter qđ nō licuit alicui difinire cōtraꝯ riū đterminatiōis dn̄i nicolai. ¶ Rn̄dit ad hoc dn̄s bn̄s: qđ illud nō ē verū niſi determinatio cōtineat̄ in ſcriptura diuina vel ex ip̄a euidēter ⁊ neceſſario cōcludat̄: vel niſi eccleſia exp̄ſſe determinet ꝙ tale q̄d ſit tenēdū: ſic ꝑtinēs ad fidei articulū đterminās ꝙ dicētes ⁊ tenētes cōtrariū ſint heretici habēdi: qđ āt dicit dn̄s nicolaꝰ de pauptate ⁊ ſeꝑatiōe dn̄ij ⁊ cetera: nō cōtinet̄ i ſcriptura diuina nec pōt cōcludi ex ea: nec fuit poſitū ſub articulis fidei. ¶ .xj. ipugnatio ē: q: dicūt ꝙ dn̄s ioānes ſe ip̄m cōdēnat reprobādo: reuocādo ⁊ i cōtrariū faciēdo eoꝝ q̄ de xp̄i ⁊ apl'oꝝ pauptate decretalis: exijt. cōtinet: q: tp̄s ātea ꝓnūciauerat đcretalē: exijt. exuit: ſalubriter editas: lucidas: multaq̄ maturitate digeſtas ꝓut i cōſtitutiōe edita ꝑ eū q̄ icipit. quorūdā. rep̄hēdit̄ euidēter. ¶ Rn̄dit ad hoc dn̄s bn̄s dicēs ꝙ nō valet: q: dn̄s ioānes in cōſtitutione quorūdā queſtionem de xp̄i ⁊ apoſtoloꝝ pauptate ⁊ in ſeparabilitate dn̄ij ab vſu nō accipit determinandā ſed ſolū duos articulos de veſtibus fratrum: ⁊ de congregando blado: vino et alijs

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

neceſſarijs in granarijs ⁊ celarijs ⁊ ĩ iſtis duobꝰ articulis ꝙ vult declaratiões dubias addere declaratióibꝰ dñoꝝ nicolai.iij. ⁊ clemẽtis.v. Et ſic verba generalia q̃ ĩ ꝓlogo dicte cõſtitutióis: quoꝝ̃dã p̃mittunt̃ ad certos articulos in narratiõe cõſtringunt̃: vt patet intuẽti eã. Poſito etiã ꝙ iſta verba q̃ iſti ponũt tũc dixerit q̃ztũ ad oĩa cõtenta in dicta cõſtitutiõe: exiit qñ nõdũ q̃ſtio de xp̄i pauꝑtate erat vẽtilata: nõ eſt incõueniẽs ſi poſtea diligẽtiꝰ veritate q̃ſita ⁊ reꝑta fore verũ cõtrariũ eoꝝ q̃ dixerat dñs nicolaus: dñs ioãnes dictũ ſuũ correxerit: aſſerẽdo ⁊ determinãdo cõtẽta de pauꝑtate euãgelica in decretali nõ eſſe ſolida nec vera. Sic enĩ ⁊ ſcti qđ ꝑus dixerãt frequẽter poſterius correxerũt: qñ veritas magis incepit per diſputationes vel collectiões ſcripturarũ eis appere: nec erubuerũt ſua dicta corrigere: vt patet per auguſtinũ in ſuo. li. retractationũ ⁊ i. ij. ep̄la ad marcelinũ. ¶ .xij. impugnatio ẽ q: dicunt ꝙ ſi papa ioãnes potuit reuocare determinata p̃dicta per dñm nicolaũ: eadẽ rõne dñs ſummns põtifex poteſt oẽs difinitiões ſuoꝝ p̃deceſſoꝝ reuocare ĩ cõtrariũ ⁊ ſtatuere: ex quo totiꝰ fidei ⁊ auctoritate eccľie deſtructio ſequeret̃. ¶ Reſpõdit ad hoc dñs bñs dicẽs ꝙ nõ valet q: nõ ſequit̃: ꝙ ſi aliq̃ difinita incõſulte in materia abſolute nõ ꝑtinẽte ad fidẽ ⁊ mores: poſſuut ⁊ debẽt reuoeari ergo oĩa cũ arguat̃ a ꝑticulari ad vniuerſale qđ fieri nõ debet: q: vniuerſalis cõcluſio nõ ſequit̃ niſi ad p̃miſſas ⁊ vniuerſales. Itẽ ea q̃ euident̃ ⁊ manifeſte cõtinent̃ in ſacra ſcriptura: vel ex ea de neceſſitate cõcludunt̃: ſnnt oĩa incõcuſſa ſtabilitate firmata nec reuocari poſſunt nec eorũ cõtraria ſtatui per quãcũq3 vt dicit aug. in. ij. li. de baptiſmo: ⁊ ielaſius papa in ep̄la ad ep̄os dardanie: de numero aũt taliũ nõ ſunt ca q̃ dixit de pauꝑtate nicolaꝰ pa papa nec vnq̃3 ꝑtinuerũt ſimplicit̃ ad fidẽ vel ad mores cũ cõtrariũ eẽt verũ ⁊ catholicũ: vt in ſuis ordinatióibꝰ

dñs ioãnes papa euidẽter oſtẽdit. ¶ .xiij. impugnatio ẽ: q: dicũt ꝙ ſm hoc in decretali. exiit. erratũ fuit in doctrina ⁊ vita xp̄i ⁊ apoſtoloꝝ. ¶ Rñdit ad hoc dñs bñs dicẽs: ꝙ verũ ẽ: nõ tñ errore ꝑnitioſo: cũ ad hoc ad plenũ veritas diſcuſſa nõ fuiſſet ſicut nũc eſt ſ3 errore veniali ſicut auguꝰ declarat de cip̄ano ⁊ de petro per paulũ correcto: nõ. n. fuit volũtas in crimine: ſ3 defectꝰ humane intelligẽtie potiſſime q: dñs nicolaꝰ dicta ſua ſuppoſuit correctioni ſedis ap̄lice. ¶ .xiiij. impugnatio ẽ: q: dicũt ꝙ ſequeretur ꝙ in approbatiõe regule fratrũ minorũ eccľia errauerat. Reſpõdit ad hoc dñs bñs dicẽs: ꝙ nõ ſequit̃ tũ quia añ conſtitutionẽ. exiit. ſtatꝰ eorũ fuit approbatꝰ tũ q: regula eorũ nõ dicit ꝙ nichil hẽant in ꝓprio nec in cõmuni nec dicit ꝙ nõ habeãt aliqđ ius vtẽdi nec dicit ꝙ ſolũ ſint cõtẽti ſimplici vſu facti ad q̃ eos reſtringit cõſtitutio. exiit. que oñſa ẽ q̃ztũ ad hoc impoſſibilis et irrationabiľ per dñm ioãnẽ in ſuis cõſtitutióibꝰ ſ3 dicit regula p̃dicta ꝙ viuãt ſine ꝓꝑꝰo ⁊ ꝙ nihil ſibi appropẽnt nec domum nec locũ nec aliquã rẽ q̃ verbis poſſunt verificari ſi habeant in cõmuni ſolũmodo ꝓhibet ꝙ fratres hẽant proꝑiũ ſicut regule baſilij augꝰ. ⁊ bñdicti. ¶ .xv. impugnatio eſt: q: dicũt ſequi ꝙ in cõcilio dictã decretalẽ approbate erratũ fuit. ¶ Rñdit ad hoc dñs bñs ꝙ in nullo cõcilio generali decretalis. exiit. fuit cõfirmata vľ approbata nec hoc poterit oñdi: ⁊ maxime cum cõſtitutio exiui de paradyſo: nõ fuit in cõcilio generali vieneñ. ſ3 poſt cõciliũ in auinioñ. vt hẽtur fide digna multoꝝ relatiõe. ¶ .xvj. impugnatio ẽ: q: dicũt ꝙ ſm hoc errauit eccleſia aliquos ſctõs de ordĩe fratrũ minoꝝ q̃ in pñti vita ⁊ doctrina diẽ clauſerũt extremũ canonizando pro ſctis. Rñdit ad hoc dñs bñs dicẽs ꝙ nec illi nec alij errabãt ſimpliciter errore dãnabili: ſ3 ſm q̃d errore veniali cõſtitutiõe exiit nõdũ correcta per eũ q̃ poterat: iõ canonizari alijs ſufraganti-

b⁹ meritis potuerũt: ſicut dicit aug. de btõ cipriano pmo li. de baptiſmo cõtra donatiſtas. ca. xvij. ꝛ. xviij. ꝛ ille ut ꝺ baptizato aliter ſentiẽs ꝗꝫ res ſe hẽat qꝺ poſtea diligẽtiſſima deliberatiõe tractatũ ẽ in catholica veritate pmanſit ꝛ charitatis vbertate cõpẽſatũ ẽ ꝛ paſſiõis falſe purgatũ. Et cõſimiliter dici põt de ſanctis ordinis fratrũ minoꝝ canonizatis: ſi doctrinã decretalis. exijt. tenuerũt anteꝗꝫ per eccl̃iam correcta ꝛ emẽdata fuiſſet.

¶ De libris hereticalibus et erroneis in extrauagantibus condẽnatis.

DEcima octaua q̃ſtio ẽ: ꝺ libris hereticalib⁹ ꝛ erroneis de q̇b⁹ agit̃ i extrauagãtib⁹ per eccl̃iam condẽnatis. ¶ Notãdum ẽ ꝙ in extrauagãtib⁹ nullus liber appet vt talis cõdẽnat⁹ niſi in extrauagãte dñi ioãnis pape xxij. q̃ incipit. vir reprob⁹. i q̃: libell⁹ q̇dã ꝛ q̇ illũ cõtra cõſtitutiões ſupradictas: videlicet cũ inter nõnullos: ꝛ quia quorũdã: de pprio et cõi cõfecerat: ꝛ ad ſtudia generalia mittat: ꝛ in valuis eccl̃iarũ ꝛ alijs locis affigi fecerat. ſ. frater michael de ceſana hereticus p̃dictus dudũ general̃ miniſter ordĩs fratrũ minoꝝ tãꝗꝫ hereticalis cum ſuo actore heretico cõdẽnat̃. ¶ Idẽ etiã dñs ioãnes papa. xxij. auinioñ reſidẽs: iformat⁹ ꝺ pu̇erſa doctrina fr̃is petri ioãnis ꝺ ordĩe fratrũ minoꝝ cũ magno ꝯſilio multoꝝ i theologia mgr̃oꝝ ꝛ doctoꝝ: cõdẽnauit libros fr̃is petri ioãnis p̃dicti de ordĩe fratrũ minoꝝ vt vere hereticales. ſ. poſtillam ſup apocalipſ. poſtillã ſup math. poſtillã ſup ep̃l̃as canonicas: ppter errores cõtẽtos i eis ꝛ hereſes q̃ recitant̃ ſupra. q. ix. ¶ Itẽ dñs papa alexãder. iiij. cõdẽnauit librũ apellatũ euãgeliũ eternũ. quẽ edidit frater ioãnes ꝺ pma monach⁹ ꝺ quo ſup̃ dictũ ẽ. q. ix. ¶ Itẽ dñs gregori⁹ papa. xj. cõdenauit libros q̇ ſecut̃. Raymũdi lullij. ſ. librũ ꝺ pphia amoris. librũ de cẽtũ dei noĩb⁹. librũ ſñiarũ. librũ cõtẽplationũ. librũ de arborib⁹. librũ de trecẽtis puerbiis. librũ de cõtritiõe: cõfeſſiõe ꝛ ſatiſfatiõe. librũ de orõe. librũ orõnũ q̇ ẽ ali⁹ a p̃dicto. librũ amati ꝛ amici. librũ ꝺ bñdicta tu. librũ ꝺ ſctã maria. librũ de articl̃is fidei. librũ de doctrina puerili. librũ intẽtionũ. librũ de arte amatiua librũ ꝺ aĩa. librũ ꝺ felicitate. librũ apl̃icũ. librũ de plãctu raymũdi. Predicta ãt. xx. volumina ſũt cõdẽnata p bullã dñi gregorij pape. xj. q̃ eſt tenoris ſequentis.

¶ Bulla cõdẽnationis libroꝝ raymundi lullij.

GRegori⁹ ep̃s ſuus ſuoꝝ dei: venerabilib⁹ fr̃ib⁹ archiep̃o terrachoñ. eiuſqꝫ ſufraganeis. ſalutẽ ꝛ aplicã bñonẽ. Cõſuatiõnẽ puritatis catholice fidei ꝗꝫ ml̃ti neꝗꝫ filij ſcelerati ſuis falſis aſſertiõib⁹ maculare nitẽtes inter triticũ purũ agri dñici: peſtiferũ ſemẽ zizanie ſeminãt: cũ ad nr̃m p̃cipue ſpectet officiũ: vt euellam⁹ praua ꝛ deſtruam⁹ pu̇erſa puidere ſalubriter: ꝛ aĩarũ illaq̇atiõib⁹ obuiare: cõfeſti plenis deſiderijs affectantes oportuna in his q̃ poſſum⁹ remedia ſtudio paſtoralis ſolicitudinis adhibem⁹. Dudũ ſiq̇dẽ dilect⁹ fili⁹ nicola⁹ eymerici ordĩs fratrũ p̃dicatoꝝ pfeſſor i ſacra theologia magr̃ i regnis aragonie valẽtie ꝛ maioricarũ iq̇ſitor heretice prauitatis nobis expoſuit: ſe i regnis eis dẽ iueniſſe. xx. volumĩa diu̇ſoꝝ libroꝝ i vulgari ſcriptoꝝ a quodã raymũdo lullij ciue maiorceñ. editoꝝ: i q̇b⁹ ut ip̃i inq̇ſitori videbat̃: ml̃ti cõtinebãt errores ꝛ hereſes manifeſte: ꝛ ꝙ nõnulli ꝺ p̃dictis ꝛ alijs regnis: libris vtebantur eiſdẽ: ꝛ eorum doctrine dabant fidẽ non modicã in grãde ſuarũ periculũ animarũ. Supplicauitqꝫ nobis inquiſitor ipſe: vt ne ſimplices deciperent̃ ex libris ip̃is: dignaremur in hac parte de opor-

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

tuno remedio ꝓuidere. Nos aūt cupiētes aīarū iā forsam imbutarū: ⁊ q̄ imbui possent ex ꝑuerso dogmate librorū illoꝝ piculis celeriter obuiare: dictos libros ꝑ venerabilē frēm nr̄m petrū ep̄m ostieñ ⁊ ꝑ q̄s plures etiā vltra vigenū numerū in eadē theologia magr̄os: examinari fecim⁹ diligenter: ꝑ quoꝝ relationē tādē habuimus ꝙ ipi dictos libros oēs cū multa diligētia legerant ⁊ examinauerāt: ⁊ ꝙ vltra ducētos articulos erroneos ⁊ hereticales inuenerāt in eisdē sup quib⁹ inter eosdē ep̄m ⁊ magr̄os sepiuus ⁊ demū corā nobis hita disputatiōe solēpni ipos articulos quos ad vitādū ꝓlixitatis tediū, ⁊ horribilitatē eorū haberi volumus p̄ntib⁹ ꝓ expssis erroneos ⁊ manifeste hereticales: de dictorū epi ⁊ magr̄orū cōcordi cōsilio censuim⁹ reputādos. Cū aūt sicut inq̄sitoris p̄dicti continebat assertio in predictis regnis alij libri qui asserunt editi a iā dicto raymūdo repiri dicant in quib⁹ huiusmōi iā repti ⁊ alij errores ⁊ hereses credunt ꝓbabilr̄ conteneri: Nos volētes de huiusmōi alijs libris ⁊ eoꝝ doctrina ifor mari plenarie ⁊ sup eis ꝓuidere salubriter: ne fideles i errores huiusmōi dāpnabilr̄ prolabant fraternitati vr̄e de frm̄ nroꝝ cōsilio ꝑ ap̄lica scripta comittimus ⁊ mādam⁹ q̄tin⁹ dieb⁹ dn̄icis ⁊ festiuis i singl̄is eccl̄ijs vr̄is cathedralib⁹: ac curatis: nec nō religiosoꝝ quorūcūqz ordinū exēptorū ⁊ nō exēptoꝝ etiā cisterciēn: cartusen̄: cluniacen̄: grādimōten̄: sctōꝝ benedicti: ⁊ augustini: ac frm̄ p̄dictorū: minorū: ⁊ heremitaꝝ eiusdē sctī augustini: ac carmelitarū: ⁊ diocesib⁹ intra missaꝝ solēpnia existētib⁹ ppl̄is ad diuia ⁊ in p̄dicatiōibus ꝑ vos vel alios quā cito comode poteritis faciatis ꝓponi: ꝙ oēs ⁊ singule psone vtriusqz sex⁹: cuiuscūqz stat⁹: ordinis: vel cōditiōis existāt eaꝝdē vr̄aꝝ ciuitatū ⁊ diocesum: seu cōmorātes in eis habētes libros quoscunqz a prefato raymūdo editos vt prefertur: infra vnius mensis spaciū vobis assignare: ⁊ illi qui sciunt alias psonas libros eosdē hn̄tes: eas vobis reuelare ⁊ noīare ꝓcurēt: vosqz libros recipi faciatis eosdē: quos cū eos hūeritis q̄z cito comode poteritis curetis nobis fidelit̄ destinare: vt ipos sibi examini subicere valeam⁹. Ceterū q2 doctia seu poti⁹ dogmatizatio p̄dictoꝝ libroꝝ examiatoꝝ reperit̄ erronea: hereticalis: ⁊ periculosa nimiū aīabus ⁊ vehemēs suspitio ē habēda ꝙ in alijs libris editis a dicto raymūdo similis vel alij vt profert̄ cōtineant̄ errores: vobis mādamus ꝙ oībus ⁊ singulis eisdē psonis vr̄arū ciuitatū ⁊ diocesib⁹ doctrinā seu potius dogmatizationē ⁊ vsum huiusmōi librorū iterdicere studiatis donec sup hijs ꝑ sedē apostolicā aliđ fuerit ordinatū. Contradictores per censurā ecclesiasticā apellatiōe postposita cōpescēdo nō obstātibus si alliquib⁹ cōiter vel diuisim a sede ap̄lica sit indultū: ꝙ interdici: suspēdi: vel excōicari: aut extra vel vltra certa loca ad iudiciū vocari nō possint per lr̄as ap̄licas nō faciētes plenā ⁊ expressam: ac de vbo ad verbū de indulto huiusmōi mētionē ⁊ quibus licet exēptiōis ac alijs ꝓuilegijs ⁊ lr̄is ap̄licis quibuscūqz locis: psonis: vel ordinib⁹: sub q̄cūqz forma vel expressiōe verborū ab eadē sede cōcessis: de quib⁹ quorūqz totis tenoribus etiā de verbo ad verbū in nr̄is lr̄is mētio sit hn̄da: ⁊ ꝑ q̄ presentis mādati nr̄i effect⁹ valeat quōlicet ipediri. Insup volum⁹ ꝙ ꝑ te frater archiepe tenor p̄ntiū sub tuo vl̄ officialis tui sigillo nr̄is frib⁹ tuis suffraganeis cui trāsmitat̄ adhiberi volum⁹ velut ipis origialib⁹ plenā fidē. Datis auinioñ. viij. kalēdas februarij: pōtificat⁹ nr̄i. Anno. vj.

¶ De libris hereticalib⁹ et erroneis ꝑ inquisitores cōdēpnatis.

D Ecima nona questio est: de libris hereticalib⁹ ⁊ erroneis per inquisitores cōdēpnatis. Nā tēpore dn̄i gregorij pape. xj. dn̄s petr⁹ archiep⁹

VNiVERSiDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

terrachoñ: ⁊ frater nicholaus eymerici ordinis fratrũ pre dicatoꝝ inq̄ſitor aragonie: vt vere hereticales ⁊ erroneos quedã librũ de demonũ inuocatiõe q̄ incipit: mĩa ⁊ veri tas: ⁊ quedã aliũ q̄ incipit: vtrũ q̄libꝫ infidelis tã diuinis q̄ꝫ apoſtolicis canonibꝰ teneat̃ obedire: ⁊ quedã alia ca pitula: vt oĩa hereticalia ⁊ erronea edita p̄ quendã ray mũdũ neophitũ ſentẽtiarũt ⁊ cõdẽpnarunt propter here ſes ⁊ errores in eis cõtentos: vt ſupra patet. q. x. ¶ Itẽ tp̄e dñi clemẽtis pape. v. fuit in p̄tibus cathalonie q̄dã mag nus medicꝰ: vocatꝰ magiſter arnaldꝰ de villa noua: qui de theologia cõdidit m̄ltos libros: quos tanq̄ꝫ falſos ⁊ er roneos auctoritate ap̄lica: lꝫ nõ de expreſſo mandato dñi nr̄i pape: frater iohãnes de leugerio ordinis fratrũ p̄dica torũ inq̄ſitor aragonie ⁊ gaufredꝰ de crudillis vicariꝰ ge neralis eccl̄ie terrachone ſede vacãte ſententialiter cõdep narũt libros infra noiatos. Librum qui intitulat̃: de hũi litate ⁊ patiẽtia ieſu xp̄i: qui incipit: ſi lamor natural. Itẽ librũ qui intitulatur de fine mũdi en res p̄ vr̄es lr̄es. Itẽ libellũ qui intitulat̃ informatio beguinorũ ſeu lectio nar bone: ⁊ incipit: tots aquells. Itẽ libellũ qui intitulatur: ad priſam vel de caritate: qui incipit: beneytſia ⁊ loat ie ſu criſt. Itẽ libellum qui intitulatur: apologia: qui incipit ad ea q̄ per vr̄as litteras. Itẽ libellũ ſeu litterã que inci pit: domino ſuo chariſſimo. Itẽ libellũ qui intitulatur: de nũciatio facta corã domino epiſcopo gerũdeñ: que icipit: corã nobis. Itẽ libellũ qui intitullatur: de elemoſyna ⁊ ſa crificio: qui incipit. Alcatholich inquiſidor. Itẽ libellũ q̄ intitulatur: alia informatio beguinorũ: ⁊ incipit. Als cul tiuados. Itẽ libellum qui incipit: per ço cõ mol's deſejen ſaber. Item libellum qui incipit: deuant vos ſenyor don jac per la gratia de deo ſenyor daragon. Itẽ libellũ q̄ in cipit: quãt fui auiniõ. Itẽ libellum qui intitulat̃: reſpõſio cõtra bernardũ ricardi. Iſti libelli fuerunt condempnati

p̄pter m̄ltos errores ĩ eis rep̄tos qui recitant̃ ſupra. q. xj.

¶ De quibuſdam fratribus mino ribus propter diuerſas hereſes igni traditos.

Viceſima queſtio ẽ: q̄ tp̄e dñi clemẽtis pape vj. per dñm cardinalẽ albũ delegatũ in ne gocijs fidei fuerunt cõdempnati tanq̄ꝫ here tici p̄tinaces in auinioñ: vbi tũc romana cu ria reſidebat ac etiã cõcremati duo fr̄es mi nores: vnus vocabat̃ frater iohãnes de caſtilione. Alter frater frãciſcus de archata. Poſtea tp̄e dñi innocẽtij pa pe. vj. fuerũt cõdẽpnati p̄ eundẽ dñm cardinalẽ albũ alij duo fr̄es minores: ibidẽ auinione: tanq̄ꝫ heretici p̄tinaces: traditi curie ſeculari: ⁊ poſtea concremati: quorũ vnus vo cabatur frater mauricius: ⁊ alter frater iohãnes. Poſtea tp̄e vrbani pape. vj. fuerũt nouẽ fr̄es de ordine beati frã ciſci: quorũ quidã fuerũt fr̄es minores: quidã fratriſcelli de. iij. ordine in viterbio vbi tũc romana curia reſidebat: tanq̄ꝫ heretici p̄tinaces cõdẽpnati ⁊ arſi traditi brachio ſe culari: quorũ noĩa in proceſſibus continẽtur. ¶ Extra ro manã curiam fuerunt q̄ꝫ plures alij tanq̄ꝫ heretici p̄tina ces cõdempnati. ¶ Nã tẽpore dñi bonifacij. viij. fuit per epiſcopũ parmẽſem: ⁊ p̄ fratrẽ mãfredũ ordinis predica torũ inquiſitorẽ cõdempnatus geraldus legarlini tanq̄ꝫ famoſiſſimus hereticꝰ ⁊ crematꝰ in ciuitate parmẽſi ĩ yta lia. ¶ Poſtea tẽpore dñi iohãnis pape. xxij. in marſilia p̄ ep̄m ⁊ inq̄ſitorẽ de ordine fratrũ minorũ: fuerũt cõdẽpna ti ⁊ cõcremati tanq̄ꝫ heretici pertinaces: quattuor fratres minores. ſ. fr̄ iohãnes barrã: fr̄ guillelmꝰ ſantoni: fr̄ deo datꝰ michaelis: ⁊ fr̄ põtius rocha. ¶ In carcaſſona etiã. fr̄ bernardus de eſpinaſera: frater raymundus lobeti: fra ter iohannes de eccl̄ijs: fr̄ hugo de milianis: fr̄ petrus ar tuſati: frater guillelmus vidriani: fr̄ alioſus de ceſano: fr̄

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

petrus de curlato. frater raymũdꝰ de cruce. frater petrus
magri. frater frãciſcꝰ de tholoſa. frater guillelmꝰ arnaldi
frater arnaldꝰ tãclerij ⁊ frater gaufridꝰ oẽs iſti frẽs mino
res ⁊ ſoror q̃dã eiuſdẽ ordis fuerũt tãq̃ꝫ heretici ptinaces
per epm ⁊ inq̃ſitores cõdẽnati ⁊ cõcremati. ¶ In tholo
ſa etiã frater pettꝰ geraldi. frater petrꝰ hoſpitalis. fraẗ pe
trꝰ de honoribꝰ. frater petrꝰ calueti. frater raymũdꝰ õ bri
rio. frater petrꝰ morerij. frater bernardꝰ de iacoba ⁊ fraẗ
guillelmꝰ de auiniõe: oẽs iſti fratres minores cõdẽnati ve
lut heretici ptinaces fuerũt ⁊ cõcremati. ¶ In auinione:
frater martinꝰ de narbona. frater frãciſcꝰ de archata ⁊ fra
ter ioãnes caſteliõis ⁊ duos fratres de ſauoya. oẽs iſti fra
tres minores tanq̃ꝫ heretici fuerũt cõdẽnati ⁊ cõcremati.
¶ Itẽ in capite ſtagni: frater ioãnis borra. frater petrus
canonici. frater iacobꝰ de riuis. frater ioãnis martini. fra
ter bernardꝰ leõis. fraẗ bernardꝰ ſurriõis i peſenaco. fraẗ
raymũdus fornerij. frater petrꝰ alioni ⁊ frater ioãnes del
mezoa ⁊ frater guillelmꝰ ſeni. ¶ Item in lunello: fratres
guillelmꝰ fabri. petrꝰ dei. raymũdus cãba. petrꝰ alfandi.
berẽgarꝰ. veſianꝰ. guillardꝰ. andricus. ſoror ioãna. ſoror
beatrix. ſoror baſeta. ſoror ſclamũda. ſoror hermeſſendis.
ſoror aſtruga ⁊ alia quedã ſoror. ¶ In lodena: frater ſte
phanus de ſereto. frater bernardꝰ peyroti ⁊ frater frãciſ
cus barchoni. ¶ Item in narbona: frater madius de bru
diſio frater petrus de branchis. frater bernardus amillij.
frater raymũdus de prenacho. frater bonus hõ de vaſco
nia. frater petrꝰ de elna. frater bernardꝰ de argilerijs. fra
ter guillielmꝰ de vrgelrijs. frater guillelmꝰ leopdi. frater
caſtellio de girõda. frater iacobꝰ de cruce. frater beſeriꝰ õ
narbona. frater furneriꝰ de forẽſaco. frater petrꝰ alanar
di. Soror bremũda. ſoror heliſabeth de ſcõ geneſio. ſoror
romana caſtellana. ſoror raymũda de carãta. ſoror ricar
da de corebia. ¶ Itẽ in gerũda fuerũt cõbuſti. fraẗ petrꝰ

durãdi de baldacho. ⁊ fr̃ arnaldꝰ durãdi. ⁊ q̃dã ſoror io
hãna. In barchiñ. fr̃ petrꝰ olerij de maioricis. fr̃ bernar
dꝰ ianuarij. fr̃ guillelmꝰ ſtephi. fr̃ bonanatꝰ ſacerdos. ⁊
q̃dã nicholaꝰ de calabria. ¶ Itẽ in valẽcia. fr̃ guillelmꝰ
gilberti. fr̃ martinus petri: ⁊ mulier quedã petra arnalda
dicta. In biterriſ fr̃ guillelmꝰ amili. fr̃ ſtaciꝰ de biterris
⁊ fr̃ guillelmꝰ petri fr̃ petrꝰ bruni. fr̃ bernardꝰ. fr̃ croatꝰ.
fr̃ petrꝰ. fr̃ bernardꝰ ſerti. fr̃ iohãnes olerij. ⁊ ſoror ermer
gardis virgo etatis. xv. ãnorũ. ¶ Itẽ i venecijs. fr̃ frãciſ
cꝰ de inſtorio. In neapolim frẽs. petrus fabri cathalanꝰ.
de barchinoñ. ⁊ quidã aliꝰ fr̃ epus. In anglia. frẽs q̃ttu
or: quoꝝ noia memorie nõ habẽtur. In burgũdia ciuita
te meteſi. fr̃ albertꝰ de clareça. fr̃ molinariꝰ petri: ⁊ q̃ttuor
alij. oẽs iſti p̃dicti frẽs minores vt ptinaces heretici ſunt
cõcremati. Poſt quoꝝ cõbuſtionẽ q̃ꝫ plures beguini fue
rũt vt heretici cõdẽpnati: qui aſſerebãt plures ſupradicto
rũ fratrũ minorũ eẽ martyres xp̃i credẽtes erroribus eo
rũdẽ. Tẽpore dñi clemẽtis. vj. in ciuitate biterris de man
dato eiuſdẽ fuit exhumatus frater guillelmꝰ amilli de or
dine fratrũ minorũ: qui poſt mortẽ hereticus danpuatus
eius oſſa tracta de foſſa combuſta ſunt.

¶ Errores grecorum.

Queſtio. xxj. de erroribꝰ grecoꝝ in q̃bus vſ
q3 hodie pſeuerãt. Primꝰ error eſt: q̃ ſpũs
ſctũs non pcedit a p̃re ⁊ filio: ſꝫ a ſolo p̃re.
¶ .ij. error ẽ: q̃ nõ põt cõfici de azimo: ſꝫ de
fermẽto tm̃: ⁊ i iſtis duobꝰ erroribꝰ: ſcti do
ctores grecoꝝ. Athanaſiꝰ: cirillꝰ: gregoriꝰ nazarenus: ba
ſiliꝰ: criſoſtomꝰ: nec grecoꝝ alij ſci p̃res cõſenſerũt. Eſt tñ
verũ q̃ nõnulli ſcti doctoris loquẽtes in caute errores q̃ꝫ
plimos poſuerũt: q̃ errores ſiue articli lꝫ vt cõſtat ſint fal
ſi: ⁊ q̃ꝫ p̃res erronei: tñ poſſunt vt ſcũs thomas rñdẽdo ad

VNiVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

dictos articulos de mãdato dñi vrbani.iiij. poſſunt expo
ni i libro q̃ intitulat̃ cõtra errores grecoꝝ. vbi dic̃ ꝙ ꝓpt̃
dictoꝝ doctoꝝ dignitatẽ nõ ſũt cõdẽpnãdi:ſꝫ reuererẽt expo
nẽdi:⁊ lꝫ ſint pl̃es tñ ꝑncipales ⁊ pei⁹ ſonãtes fuerũt hij q̃
ſequũtur. ¶ Prim⁹ error ẽ:ꝙ i diuinis eẽntia ẽ genita i fi
lio. ¶.ij.ẽ:ꝙ in diuis eẽntia ẽ inſpirata i ſpũ ſcõ. ¶.iij.ẽ:ꝙ
ſpũs nõ mittit filiũ. ¶.iiij.ẽ ꝙ fili⁹ dei aſſũpſit hũanã na
turã in ſua eſſentia. ¶.v.ẽ:ꝙ hõ fuit aſſumpt⁹ a filio dei.
¶.vj.ẽ:ꝙ creatura creatori nõ cõꝑat̃. Predictoſ articl̃os
poſuit athanaſi⁹.i.iiij.ſmone geſtoꝝ niceni cõcilij. ¶.vij.
ẽ:ꝙ ſpũs ſcũs ẽ ymago filij. ¶.viij.ẽ: ꝙ fili⁹ ẽ i pr̃e tãq̃ꝫ i
ſua ꝓpria ymagie. ¶.ix.ẽ:ꝙ diuia eſſentia increata ẽ cõ-
cepta ⁊ nata de btã ṽgie maria. ¶.x.ẽ: ꝙ diuia eẽntia ſeu
deitas facta ẽ hõ. ¶.xj.ẽ:ꝙ de⁹ fecit hoieꝫ deũ. ¶.xij.ẽ: ꝙ
a xp̃o fuit amotã ymago ꝑmi ꝑ̃tis. ¶.xiij.ẽ: ꝙ qui ſemel
blaſſemauit:ĩpoſſibile ẽ nõ blaſſemare. ¶.xiiij.ẽ:ꝙ fides
nõ ẽ nobis miſtrata ꝑ angeloſ. Hos articl̃os poſuit atha
naſi⁹ in epl̃a ad ſerapionẽ. ¶.xv.ꝙ ih̃s xp̃s dr̃ fili⁹ pr̃ne
eẽntie. ¶.xvj.ẽ:ꝙ q̃ ſunt naturalit̃ dei pr̃is: ſũt ꝓpria dei
filij. ¶.xvij.ẽ:ꝙ noie xp̃i intelligit̃ ſpũs ſctũs. ¶.viij.ẽ:ꝙ
docẽte paulo ſeraphin adiſcũt. ¶.xix.ẽ:ꝙ qũo moyſes di
cit de hoĩs formatõe:ꝙ de⁹ ſpirauit i faciẽ ei⁹ ſpiracl̃ꝫ vi
te ⁊ fact⁹ ẽ hõ in aĩaꝫ viuẽtẽ:ꝙ iſtud ſpiramẽ ſiue ſpiracl̃ꝫ
nõ fuit aĩa rõnalis:q: tũc fuiſſet aĩa de dei eẽntie:ſꝫ intel-
ligit̃ ꝙ fuit ſpũs ſcũs hoĩ inſpirat⁹. Hos articl̃os poſuit
cirill⁹ in libro theſauroꝝ. ¶.xx.ẽ:ꝙ ſpũs ſctũs ẽ in medio
pr̃is ⁊ fillij. Hũc articl̃m poſuit gregori⁹ nazãzen⁹ in ſer
mone de epiphia. ¶.xxj.ẽ:ꝙ ſpũs ſcũs ẽ verbũ filij. Hũc
articl̃ꝫ poſuit baſili⁹ i ſmone de ſpũ ſcõ. ¶.xxij.ẽ:ꝙ ſpũs
ſctũ s ꝑ filiũ oꝑat̃. ¶.xxiij.ẽ: ꝙ i angelis quo ad naturã.
nõ dicim⁹ ſcõꝫ nec tertiũ. Hos articulos poſuit baſilius.

¶ Errores tartarorum.

Queſtio.xxij.de hereſibus ⁊ erroribus tarta-
rorũ. Nã tartari cũ ſint plurimi.in ſuis er-
rorib⁹ ſunt diſtincti. ¶ Quidã ſũt qui ex to
to ſequũtur errores ſarracenorũ:⁊ ſunt veri
ſarraceni. ¶ Quidã aũt qui hos errores nõ
ſequũtur:tñ i errorib⁹ diuerſis ⁊ difformit̃ icidũt. Nã q̃dã
adorãt lunã. Alij aũt adorãt ⁊ hoc ẽ q̃ſi gñale int̃ eos illđ
aĩal qđ eis mane occurrit ꝑmo:ſiue ſit canis : ſiue ſit aſin⁹
ſiue hõ:ſiue aliđ q̃lecũqꝫ: ⁊ cũ q̃libꝫ die đ mane nõ occur
rat:nec etiã oĩb⁹ eadẽ die.ſꝫ vnũ vni hoĩ:aliđ alit̃ i.iđ difor
mit̃ ſibi deũ cõſtituũt ⁊ adorãt. ¶ Quidã eoꝝ cũ ſũt extra
terrã ſuã captiui:⁊ deſiderãt redire ad eã ſuſpẽdũt ſe vl̃ ꝑ
cipitãt.vl̃ al̃r int̃imũt:credẽtes ſe reddire ad terrã ſuã ꝑ ta
lẽ modũ. ¶ Quidã eni q̃ magis int̃ eos reputãt̃ ꝑfecti:cõ
gregatis ꝑ̃etib⁹ ⁊ amicis:ſeu magis coniũctis: ⁊ receptis
lr̃is a diuerſis q̃ dirigunt̃ amicis eoꝝ defũctis publice cũ
illis lr̃is letãter ⁊ gl̃ioſe faciũt ſe cõburi:credẽtes ꝑ talẽ cõ
buſtionẽ ⁊ gen⁹ mortis ire i ſaluationẽ ad cõſortiũ btõꝝ.
Iſti tartari vt i pl̃imũ ſũt hoies brutaleſ:nec vet⁹ teſtamẽ
tũ nec nouũ admittũt:nec alijs ſciẽtijs itẽdũt:ſꝫ brutaliter
viuunt.

¶ Errores turchorum.

Queſtio.xxiij.de hereſib⁹ ⁊ errorib⁹ turcho-
rũ turchi comuniter ſunt ſarraceni: ⁊ eoꝝ er
rorib⁹ inuoluũtur alias nullã ſpecialẽ ſectã
habent:nec certũ errorẽ:ſed varij varijs er-
roribus mentibus captiuantur.

¶ Errores ſarracenorum.

Queſtio.xxiiij.đ errorib⁹ ſarracenoꝝ. Sarra
ceni a ſarra . Agareni ab agar ſm veritatẽ
pri⁹ dicti ſunt.q̃ idẽ ſunt i re. ſꝫ diferũt noie.
a machometo clerico xp̃iano de bononia ci
uitate ytalie oriũdo. a fide poſtea apoſtata

errores nefandiſſimꝰ ꝯtraxerũt. Iſti nec vetꝰ teſtamentũ
nec nouuũ recipiũt. baptiſmũ renuũt: circũciſionẽ admit-
tũt. btã ʒ mariã matrẽ xp̃i virginẽ cõcepiſſe. ⁊ abſqʒ viri-
li ſemie ac ſctã ʒ ⁊ pfectã dñam eẽ aſſerũt: xp̃m eiꝰ filiũ nõ
deũ ſʒ. purũ hoiẽʒ lʒ iuſtũ ⁊ ſctm̃ eẽ dicũt. ip̃m mortuũ nõ
fuiſſe. ⁊ cõſequent̃ rexurrexiſſe nõ credũt ſacramẽta eccl̃ia
ſtica niſi matrimoniũ nõ admittũt: articl̃os fidei niſi mũ-
di creationẽ reſpuũt. Machometũ hereticũ ꝑfidũ: fuiſſe
ſctm̃ ꝓphetã p̃dicãt ⁊ atolũt: ꝑ lotionẽ manuũ ⁊ pedũ ex
tiorẽ corꝑis credũt mũdari a pctõꝝ maculis: ⁊ mẽtis inq-
namẽtis. Et nõnulli eoꝝ minꝰ rõne vtẽtes credũt ꝑadyſũ
in alio mũdo cõſiſtere: i eſu melis: ⁊ potu lactis fluuij cur-
rentis: ⁊ frequenti cõcubitu virginũ puelarũ.

¶ Errores iudeorum.

QUeſtio. xxv. d̃ erroribꝰ iudeoꝝ: iudei a iuda
filio iacob dicti ſunt. v. libros moyſi: libros
regũ ⁊ ꝓphaꝝ de antiquo teſtamẽto reci-
piũt. Teſtamẽtũ nouũ nõ recipiũt: baptiſ-
mũ nõ ſʒ circũciſionẽ admittũt: ſacramenta
eccl̃ie niſi matrimoniũ cõtẽpnũt: articl̃os fidei niſi creatio
nẽ mũdi nõ credũt: dñm nr̃m ieſũ xp̃m nõ filiũ dei eẽ: ſed
puꝝ hoiem: ꝓpham deceptorẽ ⁊ deceſtabilẽ blaſſemãtes
mẽdaciter: fallacit̃: ac cõdẽpnabil̃r ꝓferũt: xp̃m ſiue meſ-
ſiã in lege ꝓmiſſũ q̃ iã venit nõ agnoſcẽtes: vẽtuꝝ ꝓnun
ciãt: deſiderãt: ⁊ afectãt: ꝑ ſolã legẽ veterẽ iuſtificari ſe exi
ſtimãt ⁊ ſaluari: cũ tñ ſm veritatẽ irrefragabilẽ fidei orto
doxe nõ ſit aliud nomẽ datũ ſub celo hoibus i quo opor-
teat nos ſaluos fieri teſte apl̃o paulo niſi nomẽ dñi nr̃i ie-
ſu xp̃i q̃ cũ patre ⁊ ſpũ ſctõ ẽ benedictꝰ deꝰ in ſcl̃a. Amẽ.

Este capitulo debe hallarse a continuacion de la disputa ... de la ... enlada ... principio de ella

¶ Capl̃m vnicũ in quo ponũt̃ decẽ rõnes d̃clarantes quare
ſacri ordinis p̃dicatoꝝ fratres doctrinã hanc (vʒ ꝙ btiſſima
virgo in originali pctõ fuerit cõcepta) defendẽdaʒ tuẽdãqʒ
ſuſceperint.

MUlti q̃ ſit vera gratitudo penitꝰ neſcientes frẽs
p̃dicatores ingratos eẽ btiſſime virgini: menda
ci ore obijciũt. Aiũt. n. inter catholice fidei cul-
tores dicti ordinis fratres. maxime ſacratiſſime
virgini teneri: ꝑ eo ꝙ ip̃a eos maximis priuile-
gijs dotauit / ordinis ſui principalis fundatrix extitit (⁊ illo
rum ordinem ſuum vocans ſepius pleno ore: eos apud diuer
ſoꝝ ſtatuũ perſonas plurimũ cõmẽdauit ⁊ nimiũ fauorem p̃
ſtitit. Cum ergo hec ita ſe habeãt ⁊ de manu virginis ſacre:
ſibi plurima cõdonata munera ꝓbẽt: ſatis in gratitudinis ar
guendi ſunt / qm̃ honori beatiſſime virgini collato. illi ſoli vt
capita reſiſtere vident̃ ⁊ gratie fauoriqʒ virginis btiſſime im
pugnatores ſe obijciant. Qm̃ ergo ⁊ ignoranter loquũt̃ ⁊ in
quo vera gratificatio conſiſtat capere nequeũt neceſſe eſt hu
ic operi rõnes quibus ſacer ordo predicatoꝝ ad hanc doctri
nã defendendã mouetur: apponere. quatenꝰ ⁊ ip̃oꝝ intentio
⁊ oblatrantiũ ignorantia luce clarius appareat. Sũpte ſunt
aũt ex libro reuerendiſſimi dñi ioãnis de turrecremata car-
dinalis ſcĩ ſixti / quẽ de iſta materia ꝯpoſuit ca. 62. ad l̃ram:
¶ Plane verum dicũt aduerſarij i hoc ꝙ (pro eo ꝙ atteſtã
te legenda beati dñici p̃cibus ſacratiſſime virginis ip̃e p̃di-
catoꝝ ordo a diuina clemẽtia ſit inſtitutꝰ: ab eadẽ ꝟgine ha-
bitu decoratꝰ: interuentu dilatatus ⁊ conſeruatus plurimis
gratijs ⁊ muneribus in multis perſonis eius ampliſſime do
tatꝰ): profeſſores eiuſdẽ ordinis ſint inter alios ſtatus xp̃ia-
ne religionis potius obligati ad oẽm fauorẽʒ gl̃ie ⁊ honoris
beate virginis illius. ſ. qui ſine offenſa ſcripture ſancte ei im-
pendi põt. Qd̃ etiã ꝑ eoꝝ poſſibilitate iuxta deſuꝑ creditaʒ
eis bñdictionẽ ml̃to acurato ſtudio ꝑſoluere curarũt: de eiꝰ
laudibꝰ copioſiſſimos ⁊ varios cõponẽtes libros. tractatus
⁊ ſermões: de q̃ꝝ fructuoſis opibꝰ vniuerſa nũc gaudet ma-

A

VNIVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ter eccl'ia. Ex qua obligatiõe qua ſic prefati ordinis ꝓfeſſo-
res virgini bñdicte ſũt aſtricti ꝑuenit ꝙ ipi taꝫ cõſtãtes ſem
per cõſtiterũt in defenſiõe hui⁹ doctrine. vꝫ. ꝙ btã virgo fue
rit in originali pctõ ꝯcepta. Exiſtimãtes eã q̃ ſolis veraꝝ lau
dũ titulis p̃dicãda venit: de ſcitate ꝯceptiõis ꝑ imunitatem
originalis pcti cũ veritate laudari minime poſſe. Mouẽtur
aũt p̃fati ordinis ꝓfeſſores ad hui⁹ doctrine ꝓſecutionẽ decẽ
Prima rõ — ex capitib⁹. ¶ Primo quidẽ qꝛ mũdã ſiue immunẽ hũiſſe cõ
ceptionẽ ab originali pctõ ſoli⁹ xpi eſt ꝓrogatiua: ſicut aucto
ritate multiplici ſcripture ꝛ ſcõꝝ patuit ĩ hoc libro. Quo cõ
ſiderato arbitrãt̃ p̃fati ordinis ꝓfeſſores iuxta btiſſimi ber-
nardi ſniam ꝙ hãc imunitatis ꝓrogatiuã virgini attribuere
nõ ſit eam laudare: ſed magis eius honori detrahere: dicen-
Sinodi⁹. — te ſinodio in ep'lari ſuo. Quãtũ vera laus ornat: tantũ falſa
caſtigat. Quare ꝑ debito quo ad ꝺfenſionẽ honoris ꝛ gl'ie tã
redẽptoris nr̃i ꝙ feliciſſime matris eius aſtringũtur: antedi
ctã doctrinã q̃ ſeruata xpi ꝓrogatiua: virgini laudes debitas
Scda rõ — impẽdit: debita cũ reuerẽtia ꝓſequuti ſũt. ¶ Scdo ad h̃ mo
uẽtur: qꝛ ſcriptura ſacra aptiſſime docet oẽm hoĩem ab adã
ſeminaliter deſcẽdẽteꝫ cuiuſmodi fuit btã virgo: in originali
pctõ cõceptũ eẽ: ſicut in ampliſſimo numero nedũ ſacre ſcri-
Aug. — pture: ſꝫ etiã ſcõꝝ patrũ teſtimonio ſuperi⁹ in hoc libro de-
mõſtratũ eſt. a qua vl'itate nullũ eſſe excipiẽdũ btũs aug. ad
fidei catholice ꝑtinere aſſerit fundamẽta: vt ſupi⁹ dicta in h̃
libro luculẽter oñdũt: Quibus in hac re teſtimonijs tã apte
loquẽtib⁹ cõſideratis: p̃fati ordinis ꝓfeſſores (attẽdẽtes ſciſ
ſime ꝙ nulla ſit dicẽda vera laus q̃ ſacre ſcripture repugnat
Aug. — cui⁹ integritas nr̃e ſciſſime religiõis eſt fundamẽtũ: conſide
rato inſup ꝙ vt ait aug. libro de mẽdacio. maxime ꝑniciosũ
Tertia rõ. — ſit mẽdaciũ qd fit in hijs q̃ ad religionẽ xpianã ꝑtinẽt) pre-
dictã doctrinã ſingulariter cõplexi ſũt. ¶ Tertio ad hoc mo
uet̃ ex ſcõꝝ patrũ ꝛ btiſſime virgini deuotiſſimoꝝ doctrina
Aug. ꝛ alij — q̃ luce clariſſima virginẽ bñdictã originale pctm̃ ꝯtxiſſe teſtã
tur ſicut de beatis auguſtino. maximo. euſebio. leone. anſel-
mo. bernardo ꝛ ſcõ thoma ſupiora demonſtrant. Quoꝝ ſcõ

rum patrũ conſiderata doctrina: prefati ordinis profeſſores
(attendẽtes qd dicit̃ ꝓuerbioꝝ. 22. nõ trãſgrediaris termi- — Prouer. 22.
nos antiquos quos poſuerunt patres tui. glo. i. terminos ca
tholice fidei quos ab initio cõſtituerũt doctores. Et illud in — Decreta.
c. Si ille. 50. di. Quicqd ꝫ illoꝝ diffinitionẽ in qb⁹ ſpũm ſcm̃
credim⁹ eſſe loquutũ dictũ fuerit: nõ ſolũ temerariũ: ſed etiã
periculoſuꝫ eſſe nõ dubito. Et ꝙ prima ſal⁹ eſt recte fidei re
gulã cuſtodire: ꝛ a cõſtitutis patrum nullaten⁹ deuiare. 25. q
1. c. prima ſalus) p̃fatã doctrinã tãquã ſcõꝝ patrũ ꝛ eccleſie
doctoꝝ ꝓſequẽtes veſtigia docuerũt ꝛ p̄dicarũt. ¶ Quarto — Quarta rõ.
ad hoc mouẽtur ex eo ꝙ hec doctrina videt̃ antiqua fuiſſe fi
des eccl'ie. qd ſupius tã ex cõmuni ſcõruꝫ ſententia: ꝙ ex hijs
que eccleſia multis in locis per orbẽ decãtat ĩ feſto ſcificatio
nis beatiſſime virginis colligebat̃. Quibus cõſideratis p̃fa-
ti ordinis ꝓfeſſeſſores (attẽdẽtes qd dicit̃ Job. 31. Filij ſcõ- — Job. 31.
rum ſumus: ꝛ vitã expectamus quã deus daturus eſt illis q̃
nunquã vitam ſuam mutant. Et illud prouerbioꝝ. 6. Ser- — Prouer. 6.
ua fili mi precepta patris tui. glo. i. dei. Et ne dimittas legeꝫ
matris tue. glo. ideſt eccleſie) prefatam doctrinaꝫ vtpote ꝫe
latores defenſores ꝛ precones fidei vniuerſalis eccleſie tam
conſtanter ſunt amplexi. ¶ Quinto mouentur ad hoc ex ali — Quinta rõ
quibus diffinitionibus factis in concilijs vniuerſalibus vni
uerſalem repreſentantibus eccleſiam. que nullo modo ſoli-
da eſſe videntur ſi aliqua alia perſona a chriſto in hũano ge
nere a peccato penitus libera fuiſſe dicat̃: ſicut patet ex hijs
que ſuperius inducta ſunt de concilio mileuitano de quo ha
betur in capitulo placuit. de conſecratiõe diſt. 4. Et de epi- — Decre.
ſtola leonis pape per concilium calcedonẽſe acceptata ꝛ ap — Leo papa.
probata. Quibus conſideratis prefati ordinis profeſſores
(attendentes ꝙ vt dicitur in cap'lo. violatores. 24. q. 1. con — Decreta.
tra ſpiritũ ſanctũ blaſphemare nõ incõgrue videt̃ q̃ ꝫ ſacros
canones aliqd ꝑterue agũt: aut loq̄ p̃ſumũt) p̃fatã doct̃naꝫ
tãꝙ canonib⁹ ſacrorum cilioꝝ cõformẽ ſtudio ꝛ doctrina
ſuſtinere curarunt. ¶ Sexto mouentur ad hoc ex aliquib⁹ — Sexta rõ

VNiVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

diffinitionibus apoſtolice ſedis. Et maxime ex illa ſepius in
zozimus superioribus repetita zozimi pape: que vt refert Augu. ta/
lis eſt. Nullꝰ niſi q̇ pcti ſeruꝰ eſt liber efficit: nec redēptꝰ dici
pōt: niſi q̇ vere fuit ꝑ pctm̄ ante captiuꝰ: ſcd̄m quā diffinitio
nē: neceſſe eſt aſſerere btām v̄ginē pctī originalis captiuita/
tis vinculū in conceptiōe ſua ꝫxiſſe: cum de numero redēpto
rum per chriſtum vna exiſtat. Quo conſiderato prefati or/
dinis profeſſores (attēdentes diffinitiōes fidei aplīce ſedis
Hieronimꝰ. maxime eſſe auctoritatis iuxta ꝓfeſſionē btī hieronimi in. ca.
hec eſt fides papa btiſſime. 24. q. 1. Et qd̄ a oībꝰ ſūt ꝓſequen
de: iuxta capl'z primū di. 12. vbi ſic dicit calixtꝰ papa. nulli du
biū eſt q̄n aplīca ecclīa mater ſit oīum eccleſiaꝝ: a cuiꝰ regul'
nullatenꝰ cōuenit deuiare) doctrinā ante dictā de cōceptiōe
Septia rō beate virginis ſūt tāte zelo ꝓſequuti. ¶ Septimo ad h̄ mo/
uētur ex eo ꝙ multo plures doctores principaliores auctori
tate ſapia p̄ſtantiores ſiue in ſchola theologie ſiue iuris cano
nici hanc doctrinam habuiſſe: docuiſſe: ac pro eruditione po
puli chriſtiani in ſuis libris cōmendarunt. ſicut clariſſimo te
ſtimonio patuit ſuperius in hoc libro. Quo conſiderato pre
fati ordinis doctores (attendētes illud eccli. 39. Sapientiā
antiquoꝝ exquiret ſapiens: ꝛ narrationē virorūz nominato/
rū. i. famoſoꝝ conſeruabit) predictā doctrinaz de conceptio
ne beatiſſime virginis vtpote quā vniuerſa fere famoſiſſimo
Octaua rō. rū docotum theologoꝝ ꝛ iuris peritorum ſchola perdocuit
ſtudio ꝛ doctrina ſunt cōplexi. ¶ Octauo mouentur ad hoc
zelo ſeruandi ꝛ defendendi gloriaz ꝛ integritatē honoris ſal
uatoris noſtri dei: ꝛ ꝑ conſequens glorioſe matris eius. Pla
ne oīum fere doctorum qui ſuperius inducti ſunt in huiuſce/
modi doctrine approbationē ꝛ teſtimoniū veritatis. eſt cōis
conſequentia: ꝙ ſi virgo maria non fuerit in originali conce
pta: attento ꝙ nullum actuale peccatum cōmiſerit: non indi
guerit redemptione ꝛ ſaluatione facta per chriſtum: de quo
dicitur Mathei. 1. Ipſe ſaluum faciet populum ſuum a pec
Mathei. 1. catis eorum. Quod inconueniens eſſet dicere. Quo conſide
rato prefati ordinis profeſſores (attendentes ꝙ vt dicit ſan

ctus thomas in quoli. 6. q. 7. non debet dari tantuz matri ꝙ
ſubtrahatur aliq̄d honori filij qui eſt ſaluator omniuz. 1. ad
thimo. 4.) doctrinaz p̄dictaz que nihil debito honori virgi
nis beatiſſime ſubtrahit: ꝛ integritatem glorie chriſti maxi/
me quo ad vtilitatem redēptionis humane defendit: ſtudio d̄
uotionis proſequuti ſunt. ¶ Nono ad hoc moti ſunt ex do/ Nona ratio
ctrina illa ſaluberrima. q̄ dux ꝛ pater inclitus beatus domi/ Scūs dn̄icꝰ
nicus in principio ordinis. verbis ꝛ litteris fratribus perſua
debat. vz ꝙ in vtroqz teſtamēto. in ſacris litteris. ꝛ ſolis an
tiquorum patrum ſententijs ꝛ cōmunibus eccleſie doctrinis
ſuum ſtudium firmiter collocarēt. Sanū plane diuini docto
ris ꝛ patris optimi conſiliū: vt hij qui xp̄iani populi p̄dicato
res ꝛ doctores inſtituebātur: nō quibuſcūqz friuolis doctri
nis. ſed eis tātūmō aīum imbuendum exhiberēt: que a fonte
diuine ſapientie. in ſacra ſcriptura. atqz per ſcōs ꝛ approba/
tos doctores primos nr̄e fidei fundatores cognoſcerēt ema/
naſſe: ſequentes in hoc eccleſiam romanā de qua in ca. a re/
cta. 24. q. 1. ita dicitur. Hec eſt ſancta ꝛ aplīca mater oīum Decreta.
eccleſiaꝝ xp̄i ecclīa q̄ ꝑ dei oīpotentis gr̄am. a tramite aplīce
traditiōis nūquā erraſſe ꝓbat: nec hereticis nouitatibꝰ de/
prauanda ſubiacuit: ſed chriſti principibus illibata perma/
net. Qua conſultatiōe ſalutari penſata prefati ordinis pro/
feſſores (attendentes etiam id quod apoſtolus ad hebre. 13. Ad heb. 13.
ca. ait doctrinis varijs ꝛ peregrinis nolite abduci. glo. ideſt
a veritate fidei catholice in qua fundati eſtis) predictam do
ctrinam de conceptione beate virginis vtpote tam in ſcriptu
ra ſacra q̄ in ſolidiſſimis maiorum noſtrorum patrum eccle
ſie ſententijs fundatam: integro ſtudio proſequuti ſunt.
¶ Decimo ad hoc moti ſunt ex eo ꝙ doctrina ex aduerſo di Decima rō
ligenter conſiderata. in nulla ſacre ſcripture auctoritate aut
cuiuſcunqz ſancti videtur expreſſe fundari: quinimo contra
eam plurima tam ſcripture ſacre q̄ ſanctorum patrum mi/
litant teſtimonia. ſicut aſſiſtente ſpiritu veritatis ſuperiꝰ no
tum factum eſt: cum ad omnia inducta ex aduerſo ſiue au/

VNIVERSIDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ctoritates ſiue rationes data ſunt reſpōſa. Quibus conſide-
ratis prefati ordinis profeſſores (attendentes ꝙ non eſt ſe-
curum relinquere doctrinam ꝙ ſacre ſcripture tam apte fū
dat auctoritas ⁊ ſanctorum patrum ac doctorum famoſiſſi-
morum cōmēdat tradicio ⁊ nouam completi opinionē ꝙ nec
auctoritas nec euidencia cuiuſcunqꝫ rationis cōmendare vi
detur) doctrinam prefatam de conceptione beate virginis ī
originali peccato debita cum modeſtia ſunt cōmuniter proſe
quuti. Has cauſas fore arbitror propter quas ſacri ordinis
predicatorum profeſſores cōmuniter doctrinam hanc de cō
ceptione beate virginis in originali peccato tanto zelo. ſtu-
dio. eruditione ac defenſione proſequuti ſunt. Hee ſunt pla
ne cauſe ob quas in huius doctrine defenſione. ſcandala va
ria / damna multiplicia ab emulis equanimiter ſupportarūt
arbitrantes in hoc loco auctoritatem habere regulam illam
Regula iur[is] notāda. iuris que ex beato gregorio ſuper ezechielem ſuſcipitur. Si
de veritate ſcandalum ſūmitur: vtilius ſcandalum naſci per-
mittitur ꝙ veritas relinquatur. Hee ſunt profecto cauſe ꝓ-
pter quas prefati ordinis profeſſores doctrinam ex aduer-
ſo exiſtimatam / teſtimonio tantorum doctoruꝫ. ſcripture di
uine. ⁊ ſanctorum patrum auctoritati aduerſam ⁊ glorie ⁊ di
gnitati ſaluatoris noſtri dn̄i ieſu chriſti preiudicialem: tanto
zelo proſequuti ſunt. Parati tamen ſemper ſuſcipere tene-
re ⁊ ꝑdicare. quicquid vniuerſalis mater eccleſia: aut ſedes
apoſtolica in hac re duxerit diffiniendum. Hec omnia dictus
dn̄s cardinalis. vbi ſupra.

¶ Capitulum vnicum quid auctoritatis habeat
baſilienſe cōcilium declarans.

Quoniam in iſta materia ⁊ loquentes ⁊ predi-
cantes multotiens allegant in confirmationem
erroris ſui baſilienſe concilium: quid dictum cō
cilium auctoritatis habeat huic operi ſubſcri-
bendum putaui. Et primo ponam que de illo
dominus ⁊ beatus antoninus archiepiſcopus florentinus in
3. par. hiſtoriali titu. 22. ca. 1. §. 4. dicit. Poſtea vero aliquid
ex multis qui de illo dicit. Dominus cardinalis ſancti ſixti
Joannes de turrecremata. ¶ Antoninus ergo in loco alle- Antonin⁹
gato dicit ſic. In illo tempore cum plurima turba baſilee cō-
ueniſſet epiſcoporum ⁊ aliorum prelatoruꝫ vna cum quibuſ
dam cardinalibus qui ab eugenio receſſerant. vꝫ placenti-
no bononienſi. domino antonio veneto arelatenſi. aragonē
ſi: hyſpano. cipriano. ⁊ domino iuliano romano. cardinali ſā
cti angeli legato in concilio generali ibi deputato: animad-
uertens eugenius ex fideli multorum relatione illos congre
gatos. non vacare ad extirpationem hereſis bohemiorum ⁊
reformationem eccleſie: propter quod concilium fuerat or-
dinatum. ſed ad deformationem ⁊ conſpirationem contra
ſe. ad eum deponendum tanquam fautorem bellorum ⁊ diſ-
cordiarum. ac bonorum eccleſie dilapidatorem. ac virum ſan
guinum. ⁊ eccleſiam ſcandalizanteꝫ. Unde ne ſciſma ſequere
tur deſtinauit ſolemnes oratores. eccleſie prelatos baſileam
inter quos fuit abbas de ſicilia tunc panormitanus epiſco-
pus (qui ſuper decretales notabilem lecturam compoſuit)
ad monendum illos vt deſiſterent ab inceptis rationibus.
reuincendo intemptatum opus eorum. ipſum vero concili-
um auctoritate apoſtolica diſſolutū eſt. ⁊ legatus reuocatus
eſt ab ea preſidentia. Illi tamen obturauerunt aures ſuas:
non audientes vocem domini: ſed congregatione illa facta
conciliabolo nullas vires habente niſi vt ſinagoga ſathane
auctoritate ſue temerarie ꝑſūptōis: ceperūt eugeniū ad cōci
liū adeūdum citare. Sollicitati ad hoc a duce mediolanenſi

VNiVERSIDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

egre pōtificatum eius ferente: quia nō ſibi fauebat Impera
toꝛ ſigiſmundus iaꝫ coꝛonatus illuc adueniens oīno ſub com
minatiōe hoc fieri ꝓhibebat: cum ſciſma immediate pꝛeteri
tum cum tanto laboꝛe vix fuerat ablatum. Cardinalis etiaꝫ
ſancte crucis oꝛdinis carthuſienſiuꝫ qui a martino fuerat in
franciam legatus miſſus ad pacem inter regem ⁊ duceꝫ bur
gundie cōponendam ſupueniens: ad obuiandū malis idem
oīno diſſuadebat. Ueneti quoqꝫ ſe mediatoꝛeſ conſtituerūt
ad recōciliandū cardinales aduerſos eugenio: quo pacto in
de abeundo reuerſi: ab eo benigne recepti ſunt: ⁊ in dignita
tibus ſuis ꝑmiſſi: exceptis arelatenſi ⁊ hyſpano qui in baſilea
remāſerunt. Non multo ante dux ſabaudie potens in dñio
⁊ nō minus in diuitijs magnis cōgregatis. ſpiritu (vt credet̄
⁊ rei exitus demōſtrauit) ambitiōis ductus. curā regiminis
tempoꝛalis filio relinquens: habitū heremiticū ſimulata re
ligione aſſumpſit: locū quēdā dictum ripalliā ad habitandū
eligens. Qui igitur in baſilea congregati erant. inter quos
aliqui pꝛiuati epiſcopatu ⁊ dignitatibus ſuis. ab eugenio pꝛo
pter ſcelera ſua ſuam temeritatē ꝑſequentes: depoſito euge
nio a papatu: erexerūt ſibi in ydolū pꝛedictū duceꝫ ſabaudie
a me deum dictū: queꝫ apoſtaticū fact: felicem nūcuparunt
Qui intronizatus non in ſede petri ſed luciferi (qui ſedem
ſuam ab aquilone poſuit) aliquos anti cardinales inſtituit.
⁊ inter eos magiſtrū ioānē ſacre theologie ꝓfeſſoꝛem oꝛdi-
nis pꝛedicatoꝝ. qui multum laboꝛauerat in ſermōibus ⁊ diſ
putatiōibus in fauendo conciliabolo. ſed cito moꝛte ſubtra-
ctus ē. Alter fuit abbas ſiculꝰ de q̄ ſupꝛa. qui ſtipēdiatꝰ vna
cum dño ludouico romano magno ſalario eximij iuris ꝓfeſ-
ſoꝛes: a rege aragonū ad eugeniū parū affectū ex eo ꝙ iuſti-
cia dictante: ei ꝓhibuerat terras regni apulie inuadere: cum
ibi nullum ius obtineret: multū oꝑabantur in fauoꝛem cōa-
liaboli ⁊ infelicis creati. Sed quales oꝛo v̄itatis amatoꝛes
qui pꝛius pugnas verboꝛum pꝛo eugenio fecerant multas:
a veritate auerſi ⁊ venales effecti: iam contra ipſuꝫ. pꝛo infe
lice Felice pꝛeliabātur. Et abbas quidem in mercedem ſue

iniquitatis pileū recepit quē tamē poſtea inde recedens di-
miſit: panoꝛmiū reuerſus. Ludouicus tñ in breui vita fūctꝰ
eſt: ⁊ per hunc modū baſilea peperit baſiliſcū. Hunc tñ ne ve
neno ſui ſciſmatis interficeret alios: eugeniꝰ floꝛentie degēs
maturo cōſilio ſuper hoc habito cum cardinalibꝰ ſuis ⁊ alijs
p̄latis eccleſie ⁊ cōſenſu. in publico cōſiſtoꝛio. oꝛ̄onibus ſolē-
nibus p̄miſſis ne videreꝛ̄ liuoꝛe vindicte nō zelo iuſticie ꝓce
dere: ſniām excōicatiōis fulminauit cōtra illuꝫ amedeū apo
ſtaticū ⁊ oēs eius ſequaces. Et ſiquidē imenſa cupiditas euꝫ
nō deuiciſſet ſed theſaurū ſuū per tpa cōgregatum exponere
voluiſſet: ſatis dilataſſet obedientiā ſuam. que tñ fines terri
toꝛij ſui nō exceſſit ⁊ quaſi etiā a ſuis violēter extoꝛta. Deus
aūt eliciēs ex malis bona maioꝛa: ꝑmiſit in eo auaritiā ⁊ am
bitionē ſuperare: cum pꝛo ſ exaltatiōe ſūmi pontificatus ſui:
pecunias ſuas nō acquieuit diminuere: ſed ex ipo ſtuduit au
geri: beneficioꝝ vacantiū fructus ſibi reſeruans. ⁊ alia exer
cens ex quibus diuicias accumularet. Permāſit aūt hoc ſciſ
ma vſqꝫ ad tempoꝛa nicolai quinti ſucceſſoꝛis eugenij imedi
ati: vt infra patebit. ¶ Idem aūt antoninus eadē parte ⁊ ti. Idem.
ca. 12. de huius ſciſmatis fine ⁊ de deiectiōe apoſtatici ame-
dei in idolum exaltati ſic dicit. Anno domini. 1447. creatꝰ
eſt pontifex ſummus thomas. vocatus cardinaliſ bononieñ.
⁊ in papatu nicolaus quintus nuncupatus. in numero vero
pontificum ducenteſimus decimus ſeptimus. Sedit autem
annis octo. Et infra. Hic audientiam in pꝛincipio omnibus
dabat nimiaꝫ. die noctuqꝫ ita vt requiem opoꝛtunā ſibi ſub-
traheret. Sed poſtmodum ita tardam ⁊ raram: vt omnes
attediarētur. Uiſitatus eſt autem a pꝛincipibus ⁊ cōmunita
tibus chriſtianitatis (vt moꝛis eſt) per oꝛatoꝛes eoꝛum con
gratulantibus de eius exaltatiōe in apoſtolica ſede. ac vene
rantibus vt vnicum. legitimum. ⁊ indubitatum apoſtolicum
vicarium ieſu chriſti ⁊ ſucceſſoꝛeꝫ petri. Et pꝛimo a rege ara
gonū vtpote magis vicino: excepta regione ſabaudie in qua

VNiVERSiDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſe gerebat pro apoſtolico. qui reuera apoſtaticus erat: ame/
deus vocatus felix dux prius ſabaudie: cum aliquibus cardi
nalibus ab eo creatis: ⁊ arelatenſi. a ſuis. etiaʒ magis coacti
one quã deuotione veneratus. Uerum poſt duos annos vel
circa in ſeipſum reuerſus ⁊ ab alijs exortatus: per ꝓcurato/
res ſuos coram ipo nicolao renunciauit omni iuri quod ha/
beret ſeu pretenderet habere in papatu: certis conuentioni
bus adhibitis. vʒ. vt cardinalis remaneret ipſe amedeus ac
legatus in regione illa: ⁊ aliqui etiam ex ſuis cardinalibus in
dignitatibus ſuis perſiſterent qui doctiſſimi viri erant ⁊ alij
prelati in ſedibus ſuis. Quibus omnibꝰ nicolaus verus põ
tifex: cum cardinalibus acquieuit pro bono pacis ⁊ ãmotio
ne ſciſmatis baſilienſis quod ceſſauit in totum. Hoc autem
factum eſt anno domini. 1449. Hec ille. vbi ſupra.

Cardinalis ¶ De hoc etiam concilio cardinalis ſancti ſixti Joannes de
turrecremata qui ipſi interfuit in diuerſis locis ſuorum li/
brorum multa dicit. Sed ex eis aliqua ⁊ pauca breuitatis
cauſa hic pono. Et primo ſuper ca. pronunciandum de con/
ſecra. diſtin. 3. in arti. quinto in ſolu. vltimi argu. dicit. ¶ Ad
quartum reſpondetur ꝙ falſum eſt ꝙ baſilienſium congre/
gatio. tempore quo concilij nomen ⁊ veritatem habuit ali/
quid circa hanc materiam diffinierit aut inſtituerit. Cum
nos illo tempore ibidem fuerimus preſentes. Sed poſtmo
dum poſtquam tranſlatum fuit concilium per ſancte memo
rie ingenium in ferrariam ⁊ tandem in florenciam: ⁊ preſi/
dentes pape iam receſſerant de baſilea: ⁊ predicta congrega
tio tanquam ſciſmatica. ſacrilega. ⁊ heretica. fuit condemna
ta per eundem dominum eugenium cum ſinodo ſua: aliquid
circa hoc temptauerunt ⁊ preſumpſerunt diffinire baſilien/
ſes vt intelleximus. Sed nihil per illos actuʒ habet aliquid
auctoritatis ſicut per homines adeo auerſos ⁊ hoſtes eccle
ſie ſancte dei ⁊ fabricatores mendaciorum ac peruerſorum
Idem. dogmatuʒ cultores/ Hec ille vbi ſupra. ¶ Idẽ etiã cardinal'

in ſolempniſſimo ⁊ vtiliſſimo opere quod intitulauit ſumma
de eccleſia libro quarto parte prima ca. 9. refert depoſitioneʒ
dicti amedei ſic dicens. Uigeſſimum ſecundum ſciſma fuit
hoc noſtro tempore inter eugenium quartum ⁊ pſeudo pon/
tificem amedeum ducem ſabaudie felicem nuncupatuʒ. Sa
ne inter prefactum eugenium ⁊ baſilienſſe conciliuʒ (quod ce
pit de anno. 31. de menſſe julij ſuper aliquibus temere ate/
tacis in progreſſu ipius per aliquos patres ipius concilij q̃
nunquam alias per quecũqʒ alia vniuerſſalia cõcilia vno exiſ
tente in apoſtolica ſede indubitato pontifice fuerunt atten/
tata: ⁊ maxime ſuper loco ad q̃m greci pro eorũ vnione erãt
venturi) grauis orta fuit diſſenſſio ⁊ plurimũ ſcãdaloſa. Nã
in tantũ quorũdam impiorum hoĩuʒ (qui poſt diſſolutioneʒ
concilij baſilee pertinaciter remanſerunt) creuit audacia vt
amedeum duceʒ ſabaudie in pſeudo pontificem ꝓphanarẽt.
quem felicem noiauerunt. Cui ⁊ ſi pauci exceptis illis de do/
minio ſuo obedirent nihilominꝰ ſtulta preſũptione vulnera/
ta eſt eccl'ia. Uerum mortuo eugenio ⁊ ſuccedẽte beatiſſimo
dño nr̃o nicholao papa quinto. ad ſugeſtioneʒ illuſtriſſimoꝝ
regum ⁊ dominorum. videlicet regis francie ⁊ anglie: prefa/
tus dominus amedeus deſtitit ab in preſia ſummi pontifica
tus. Quem amedeum tam pro nobilitate ſanguinis ꝙ pro
pace reddita eccleſie ſanctiſſimus dominus noſter nicholaus
pro ſua clẽmencia maxima cum caritate ſuſcipiens: cardina/
lem legatum cuʒ certis prerrogatiuis in tota terra ſabaudie
perpetuum inſtituit ac creauit. Et ita ſciſma deo gratias ſo/
pitum eſt. Hec ille vbi ſupra. ¶ De iſto quoqʒ concilio ⁊ de
auctoritate ſua ꝙ fuerit nulla ⁊ inualida idem loquit̃ in eodẽ
volumine libro. 2. ca 100 vbi per multas ⁊ acutiſſimas ratio/
nes oſtendit concilium illud nihil penitus auctoritatis habu
iſſe. De quo etiam duas ſolempniſſimas diſputationes flo/
rẽtie in preſentia ſummi pontificis eugenij. 4. publice fecit ĩ il
lo concilio vbi grecorum vnio facta eſt. ad ꝙ componendam
ſepe dictum baſilienſſe cõciliũ fuerat principaliter congrega

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

Idem. tum. ¶ Ipſe etiam idem propria manu in fine cuiuſdam
ſui libri quē de materia cōceptionis virginis ediderat reſpō-
ſſurus in baſilienſi concilio de iſta materia ſic ſcripſit. Com-
pleto autem hoc opere cum ego prefatuſ magiſter ioannes ꝺ
turre cremata apoſtolici ſacri palacij magiſter in plena con-
gregatione concilij baſilienſſis me contuliſſem : paratum ad
faciendam relationem mihi iniunctam ſicut de hoc publicuʒ
inſtrumentum eſt: reſponſſum eſt mihi per organum reuerē-
diſſimi domini cardinalis ſancti angeli legati apoſtolici ⁊ pre
ſidentis ſanctiſſimi domini noſtri ꝙcum patres ſacri concilij
impreſentiarum circa aduentum grecorum plurimum forēt
ocupati: non poſſent pro tunc intendere prefate materie cō-
ceptionis beate virginis. Unde bonis reſpectibus videbatur
eis: vſque ad aduentum grecorum in hac re ſuperſedendum
eſſe. Ego vero cuius erat maiorum parere preceptis: hac reſ-
pōſſiōe audita : ſup ſedi ab vlteriori requiſitione audientie.
Manſſi tñ poſt per plures menſſes baſilee/paratus ſem-
per ad faciendum prefatam relationem ſi forte eſſem requi-
ſitus. Tandem vero orta grauiſſima ⁊ ſcandaloſa diſſenſſio-
ne. inter patres aliquos baſilie e rēſidentes. et ſanctiſſimuʒ
dominum uoſtrum eugenium ſuper loco ad q̄ʒ greci venturi
eſſent : recedentibus dominis legatis ⁊ preſidentibus alijſqʒ
probis viris. quibus temeritates baſilienſſium plurimū diſ-
plicebant: ego etiam recedere ab eis tanꝙ a male in chriſti fi
de ſapientibus decreui: ad apoſtolicam ſedem que fidei ma-
giſtra eſt: et in qua vt ait hieronimus religio chriſtiana ſem-
per immaculata permanſſit. cum libro relationis mee me cō
ferens. Ex his apertiſſime intelliget quiſque doctus : ꝙ va-
cua ⁊ inualida ſit determinatio. ꝙ in materia prefata concep
tionis beatiſſime virginis factam quidam aiunt poſt diceſſuʒ
meum baſilee. Inualida quidem eſt veritate : cum facta ſit
manifeſte ꝯ aptiſſima ſanctoꝝ patꝝ ecclie teſtimōia. ac ꝯ do
ctrinā expreſā principaliū doctoꝝ. tā diuini iuris ꝙ humani
ſicut ex prefato opere luce clarius videri poteſt. Inualida

eſt ēt predicta determinatio vacua om̄i auctoritate. Tū pri-
mo q2 facta ē poſt receſſuʒ reuerēdiſſimoꝝ p̄ruʒ dñoꝝ cardi-
nalium legatorum ⁊ dñorū preſidencium. ⁊ ita per quoſdam
acephalos. Tum quia facta eſt poſt tranſlationē concilij fa-
ctam de baſilea in bononiam. ⁊ ita non eſt facta per vniuer-
ſſalis eccie ſinodum ſicut quidam menciuntur ſʒ per quādaʒ
congregationē ſathane ſiue eccliaʒ malignāciū. Tū tertio q2
facta fuit per eos qui pro ſuis erroribus ⁊ diabolicis temeri
tatibus: excoīcati: ⁊ tanꝙ ſciſmatici ⁊ heretici per aplicam ſe
dem ⁊ ſctē vniuerſalis ecclie ſinodum fuerunt iuſtiſſime con
dempnati: ſicut apparet ex proceſſibus factis bononie ⁊ flo-
rētie cōtra eos. Hec ille ad litterā. manu propria. ¶ Patet
etiam dictam deciſionem pro nlo a ſummis pontificibꝫ repu
tatam. cum poſt dictum concilium lōgo tempore videlicet an
nis tgita q̄nqʒ fuerit creatꝰ pontifex maximꝰ ſixtus de ordi-
ne minoruʒ qui dedit extrauagantem illam graue nimis vbi
expreſſe dicit cum hoc nondum ſit a romana ſede deciſuʒ. Cō
ſtat autem quoniā ſi illud conciliuʒ aliq̄d auctoritatis habu
iſſet: non potuiſſet papa dicere non eſſe deciſum cum dictum
concilium propter odium quod habuit ad ordinem predica-
torum qui fere totus poſt diſſolutionem concilij ab eugenio
factam contra illud predicauit publice ⁊ priuate iſtam opinio
nem contra omnium ſanctoruʒ doctrinam ꝙ dicti predicato
res deffendunt: determinauit. Determinauit inquam quia
cum verum concilium non eſſet nec in eo ſpiritus ſctūs ade-
ſſet qui pacem in eccia procurat: potuit errare diabolo dictū
errore procurante qui cum procul odoretur bellū tunc ſemi-
na vit zizaniam ⁊ ſcandala: que ex tunc mettitus eſt ⁊ proch-
dolor non dubium quin maiora in dies mettiturus ſit. vt oc-
culis cothidie cernimus. ¶ Ecce ergo ex dictis breuiſſime
patet ꝙ nullius auctoritatis ⁊ ꝙ profunde temeritatis dictū
baſilienſſe conciliuʒ fuerit. ⁊ quanto periculo ſubiaceant qui
errorem ſuum illius auctoritate confirmant.

VNiVERSiDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

¶ De ſtatua ãmirabili q̃ apparuit beato franciſco ſimili illi ſtatue nabuchodonoſor in qua fuit prophetatũ de q̃nqꝫ ſtatib⁹ frũꝫ minoꝝ. cũ expoſitione mirabile ⁊ ſtupẽda. Que quidẽ viſio extracta eſt alibro floretoꝝ ſcti frãciſci: venecijs a q̊dã notabili ⁊ docto viro. liber aũt ille ẽ antiq̃ſſim⁹ ⁊ ml̃ta ad mirãda cõtinẽtur ibidem. Et fuit trãſcripta p̃ſentib⁹ q̃nqꝫ teſtib⁹ fide dignis. in ãno dñi. m. cccc. lviij. ydibus ſeptẽbris. Ponit̃ aũt dicta viſio ĩ floretis ĩpreſſis vulgari lingua capl̃o lxxxiij. licet q̃dã verba / malicioſe illic ſubticeãtur q̃ in antiq̃s de manu inueniuntur.

Cum ſemel ſctũs frãciſc⁹ duote oraret altiſſimũ / in loco ſctẽ marie de ãgelis ꝓpe aſſiſiũ: apparuit corporalib⁹ oculiſ ei⁹ / p̃ſẽs viſio valde mirabilis Nã appꝰuit aſi ipꝫ q̃dam ſtatua magna nimis: ſimilis illi ſtatue nabuchodonoſor regis: quã vidit ĩ ſõno ſuo. Hẽbat nãqꝫ hec ſtatua caput aureũ / ⁊ faciẽ pulcherrimã. Pect⁹ aũt ⁊ brachia de argẽto. vẽtrẽ ⁊ femora: de ere. Tibias vͦ: de ferro. pedeſ aũt: ex p̃te ferreos / ⁊ ex p̃te fictiles. Et erat veſtita ſꝰ ſacco: d q̊ ſacco / multũ erubeſcere videbat̃. ¶ Beat⁹ vͦ frãciſc⁹ reſpiciẽs in ipãꝫ ſtatuã: admirabat̃ vehemẽter de illi⁹ quaſi indicibili pulchritudine / et de ei⁹ mira magnitudine: Inſuper / ⁊ de erubeſcẽtia: quã illa videbat̃ hẽre d ſacco illo vili / q̊ erat induta. Et cũ ſic miraret̃ ⁊ intẽte aſpiceret oĩa iſta: ſtatua ipa ſtatĩ allocuta ẽ ſctm̃ frãciſcũ dicẽs. Quare o frãciſce admiraris: De⁹ hoc exẽplũ miſit ad te vt in me adiſceres: q̃ circa ordinẽ tuũ ſũt futura. vꝫ.

Prim⁹ ſtat⁹ ordis mioꝝ.

¶ Caput ꝭ aureũ qð in me tu vides: ⁊ facies hec tã decora: ẽ p̃ĩcipiũ tui ordinis / poſitũ ĩ altitudine euãgelice ꝑfectiõis Et ſicut ipi⁹ ſubſtãtia / ẽ cunctis metallis p̃cioſior: ⁊ facies / cũctis alijs mẽbris mirabilior: ⁊ loc⁹ capitis / cũctis alijs mẽbris eminẽtior: ita p̃ĩcipiũ tui ordĩs / ⁊ prim⁹ ei⁹ ſtat⁹ / erit tãte p̃cioſitatis ꝑ fraternã ⁊ aureã charitatẽ: ⁊ tãte ſpecioſitatis / ꝓpter ãgelicã honeſtatẽ: ⁊ tãte altitudinis / ꝓpter euãgelicã pauptatẽ: ꝙ tot⁹ mũd⁹ / de eo maxime admirabit̃. et regina ſabba ideſt ſctã mater eccl̃ia obtupeſcet / ⁊ mirabitur ⁊ dilatabit̃ in corde ſuo: cũ viderit in primis electis tui ordinis / tãtam pulchritudinẽ / ſctĩtatis / ⁊ ſapiẽtie ſpũalis ſplendorẽ: tãꝙ in ãgelicis ſpeculis relucẽtẽ. Et beati erũt: q̃ illorũ primoꝝ lapidũ precioſoꝝ (imo capitũ aureoꝝ) v̄tutes / ⁊ mores / ſic xp̃o total̃r cõformãtes: ſtuduerit imitari / magis ſcilicet illoꝝ celeſti pl̃chritudĩe: ꝙ florẽtiſ mũdi fallacijs ĩherẽdo

Scðuſ ſtat⁹ ordĩs mioꝝ.

¶ Pect⁹ vͦ ⁊ brachia de argẽto: erit ſecũd⁹ tui ordinis ſtatus. Qui tãto erit primo inferior: ꝙto argẽtũ inferi⁹ ẽ auro Et ſicut argẽtũ / p̃cioſitatẽ / ⁊ claritatẽ ⁊ ſonoroſitatẽ hẽt: ita in illo ſecũdo ſtatu erũt p̃cioſi ĩ diuinis ſcripturis. ⁊ clari luce ſctĩtatis / ac v̄bi dei ſonoroſitate ſublimes. In tãtũ: ꝙ aliq̃ ad papatũ / aliq̃ ad cardinalatũ / ac plurimi ad ep̃atũ aſſumẽtur. Et q̄ ꝑ pect⁹ ⁊ brachia / oſtẽdit̃ oĩs fortitudo: ita in illo t̄pore / excitabit dñs in iſto ordine hoĩes / ſciẽtia argẽteos / ⁊ v̄tute p̄claros. q̃ tã ſciẽtia / ꝙ v̄tutib⁹ defẽdẽt ⁊ adiuuabunt ipꝫ ordinẽ / ⁊ totaꝫ vniuerſalẽ eccl̃iã a mltimodis ĩpugnationib⁹ demonũ. Sꝫ lꝫ admirabilis gñatio illa fratrũ fuerit in ipo ſcðo ſtatu: tñ uſqꝫ ad prioꝝ fratrũ ſtatũ ꝑfectiſſimũ: ñ ꝑueĩet. ſꝫ ſic erit reſpectu p̄mi ſtat⁹: ſicut argẽtũ reſpectu auri

Terti⁹ ſtat⁹ ordis mioꝝ.

¶ Poſt hoc / erit terti⁹ ſtat⁹ ĩ ordine tuo: q̃ / vẽtri ereo aſſimilabit̃ / ⁊ ſonoroſitati ei⁹. Et ſicut es / minori p̃cio exiſtimat̃ ipo argẽto: ita illi fr̃es de illo t̄pore terti ſtat⁹ / erũt primiſ ⁊ ſecũdis minores. Et ꝙuis tãꝙ es / in numeroſitate / ⁊ mlta latitudine / ꝑ orbis ſpacia diſtẽdẽtur: tñ erũt de his / q̊ꝝ ðus vẽter ẽ. ⁊ gl̃ia religiõis / in cõfuſione ipoꝝ: q̃ ſolũ q̃ terrena ſẽ ſapiẽt. Et ꝙuis ꝓpter ſciẽtiã / hẽbũt linguã tanꝙ es / mirabilẽ ⁊ ſonorã: ſꝫ q̄ erũt cl̃tores vẽtris ⁊ femoꝝ: (heu heu) reputabunt̃ apð dñm (iuxta ſnĩaꝫ apoſtoli) ſicut es ſonãs / aut cymbalũ tuniẽs. q̄ alijſ reſonabũt v̄ba celeſtia / ⁊ quaſi ex femore / ſpũales filios generabũt. ⁊ oſtẽſo alijs vite fõte: ipi vẽtre nudo adherebunt in terra.

Quart⁹ ſtatus ordinis minorum.

¶ Poſt iſtos vͦ: erit quart⁹ ſtat⁹ ipi⁹ ordinis. ⁊ q̃dez terribilis / pauẽd⁹ / ⁊ tremebũd⁹: quẽ tibi (o franciſce) oſtẽdunt tybie ferree. Nã ſicut ferrũ domat / ⁊ diſſipat es argẽtuꝫ / et auꝝ: ita ſtatus ille / erit tãte duricieí / ⁊ prauitatis / ⁊ obſtina

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

tionis ac inductor erroris: ꝙ ex frigiditate/ ⁊ horrende rubi
gine/ ac ferreis moribꝰ illiꝰ periculoſi tēporis. obliuioni tra
dēt q̄cūqꝫ bona/ charitas illa aurea primi ſtatꝰ ⁊ virtꝰ argen
tea ſecūdi ſtatꝰ/ ⁊ erea/ ſine ſonora locacitas tertij ſtatꝰ edi
ficauerāt in eccl'ia. Uerūtamē/ ſicut tybie ſuſtinēt corpꝰ: ita
illi/ in quadā fortitudine rubiginoſe hypochriſis/ corpꝰ tui
ordinis ſuſtētabūt. Et tn̄/ tam vent p̄dictꝰ/ ꝙ tybie iſte fer
ree/ latebūt ſub veſtibꝰ: qr ſub religiōis habitu cōtegēt. Ha
bitū q̄dē pietatis hn̄tes extrīſecꝰ: intrīſecꝰ aūt/ erūt lupi ra
paces. Et iſti tales/ ſolū vētri ſeruiētes/ ⁊ etiā rubiginoſi/ ⁊
ferrei/ mūdo quidē erūt latentes: dn̄o aūt manifeſti. Quia
precioſiſſima bona/ quaſi ad nichilū/ maleo praue vite rede-
gerūt. Ideo/ ipi tanq̄ ferrū duriſſimū/ igne tribulationuꝫ/
⁊ maleis āguſtiaꝝ terribiliū/ affligent. Et iuſte quidē: ita vt
nō ſolū demonū/ ſꝫ etiā rectoꝝ huiꝰ ſeculi cladibꝰ ſecularibꝰ
ignibꝰ/ ⁊ carbōibꝰ excoquēt: vt potētes/ ſic potēter tormē
ta patiant. Et qr p irreuerētēꝫ duriciā peccauerūt: ab irre-
uerētibꝰ duriſſime torq̄bunt. Propterea/ illis āguſtijs ad tā
tā ipatiētiā mouebunt: ꝙ ſicut ferrū (qđ oībꝰ metallis reſi-
ſtit): ita oībꝰ ſe opponēt: ꝙ nō ſolū ſcl'aribꝰ poteſtatibꝰ. ſed
etiā ſpūalibꝰ obſtinate reſiſtēt. putātes ſcilicet/ ſe tanq̄ fer-
rū poſſe oīa cōculcare. ꝓpter qđ: ipi maxime deo diſplicebūt.

Quintus ſtatus ordinis minorum.

Quintꝰ vo ſtatus erit ex pte ferreꝰ: quātū ad hypocritas
ſupradictos. ⁊ ex pte luteus: quātū ad illos q̄ ſe ſecularibꝰ ne
gocijs totaliter imiſcebūt. Et ſicut vidiſti (o frāciſce) in pe-
dibꝰ quidē: ꝙ teſta ex luto cocta/ ⁊ ferrū ſimul apparuit: que
tn̄ nullatenꝰ vniri poſſunt: ita erit in extremo ſtatu iſtius tui
ordinis: ꝙ ſcilicet orient tāta abhominādā diuiſio inter illos ā
bicioſos hypocritas/ ⁊ teſteos ex luto tp̄oraliū reꝝ/ ⁊ concu-
piſcētia carnis excoctos. ꝙ ſicut teſta/ ⁊ ferrū nequnt ex diſ-
cordia maxima itra ſe cōuenire: ꝙ cōtēnent/ nō ſolū euāgeli
uꝫ/ ⁊ regulā tuā: ſꝫ ēt pedibꝰ teſteis/ ⁊ ferreis. hoc ē. prauis
affectionibꝰ mūdanis/ cōculcabūt oēꝫ diſciplinā ſcti ordinis
tui. Et ſicut teſta ⁊ ferrum diuiſa ſunt abiuuicem: ita multi
ipſorum/ inter ſe diuidētur/ intus. ſ. ⁊ extra. Intus quidem

contentioſe viuentes. Extra vero: partialitatibus/ ⁊ tiran-
nis ſecularibus adherentes. Propter quod/ venient in tan-
tam omnium diſplicentiam: ꝙ non ſolum vix in terris intra-
re poterunt vel morari: ſed vix habitum tuuꝫ manifeſte por
tare poterunt. Et multi eoꝝ punientur/ ⁊ deſtruentur: qua
ſi per totum orbem tormentis horribilibus per homines ſe-
culares. Quia tā ab hominabiles pedes omnis domus vita
bit. Hoc autem totum eueniet illis: quia totaliter ab aureo
capite receſſerunt. Et niſi fideliſſimus ordo fratris tui do
minici adiuuerit eum (queꝫ perſecuturi ſunt/ ⁊ diffamaturi
iniuſtiſſime/ ac in odium in omnibus habituri): tormēta pa
tientur: que narrare impoſibile eſt.

Nota.

Iſte uero ſaccus/ de quo erubeſcere videor: ſancta eſt tua
(o franciſce) paupertas. Que cuꝫ ſit ordinis tui totius ſpe
culum/ ⁊ decor/ ⁊ ſingulis fratribus cuſtodia/ ⁊ cortina/ et
omnimode ſanctitatis fundamentum: deficientibus cū om-
nibus ſtudijs/ fratribus virtuoſis: vt dictum eſt ſupra: de ip
ſa paupertate ſanctiſſima: filij degeneres erubeſcent. Et ab
iectis his vilibus indumentis tuis: eligent precioſa/ ⁊ capas
vanas anxie/ ⁊ ſymoniace procurabunt. Et his dictis: ſtatiꝫ
ſtatua illa diſparuit. Sicqꝫ ſanctiſſimus/ ⁊ beatiſſimus frā
ciſcus/ totus pauidus/ ⁊ tremebundus remanſit. admirans
maxime/ ⁊ ouiculas ſuas/ preſentes ⁊ futuras (tanq̄ bonus
paſtor) deo cum lachrymis commendabat.

Hec ibidem.

VNiVERSiDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA